

Vulneracions de drets

Discapacitat física i/o orgànica

Informe 2024 *5a edició*

5 anys documentant la #DesigualtatPlus

Més de 1300 vulneracions de drets

Més de 1300 raons per no aturar-nos

Edita:

RADAR ecom

Gran Via de les Corts Catalanes, 562, pral. 2a.

08011 Barcelona

Tel.: 93 451 55 50

ecom@ecom.cat

www.ecom.cat

Data d'edició: Juny 2025

Coordinació d'edició i redacció: Katixa Mujica i Marta Alonso

Equip d'assessorament tècnic: Alejandro Castro, Rubén Domínguez, Jason Galarraga, Noelia Garberí, Adrián García, Gabriela García, Judit Lozano, Isabel Macarulla, Mireia Martínez, Maria José Moya, Sílvia Riu, Elisabet Vergés, Esther Zabay

Disseny i maquetació: nadianmartin.com

Dipòsit legal: B 20308-2025

Agraïments: totes les persones que han participat en els espais organitzats per ECOM i ens han transmès les seves vivències personals, i a l'equip d'ECOM que ha col·laborat en la recollida de dades i l'elaboració d'aquest informe.

Podeu descarregar aquest document en PDF al nostre web:

www.ecom.cat

Aquesta publicació està subjecta a llicències Creative Commons Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional. Per veure una còpia d'aquesta llicència, visiteu:

https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.es_ES

SUMARI

Presentació

4

1 Qui som. La discapacitat des d'un model de dret. La igualtat i la no discriminació

7

1.1. ECOM. Esborrem Barreres. Creem Oportunitats

8

1.2. La concepció de la discapacitat des d'un model de dret

11

1.3. El principi d'igualtat i el dret a la no discriminació

12

2 La vulneració de drets de les persones amb discapacitat física o orgànica

17

2.1. Visibilitzem les vulneracions de drets

18

2.2. Les noves vulneracions de l'any 2024 i evolució

22

 2.3. Vulneració del dret a l'accessibilitat

34

 2.4. Vulneració del dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat

44

 2.5. Vulneració del dret a la mobilitat i al transport

53

 2.6. Vulneració del dret a l'habitatge

62

 2.7. Vulneració del dret a l'educació

71

 2.8. Vulneració del dret a la salut

78

 2.9. Vulneració del dret al treball

86

 2.10. Vulneració del dret a un nivell de vida adequat i protecció social

94

 2.11. Vulneració del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives

103

 2.12. Vulneració del dret a la participació a la vida política i pública

112

3 La infradenúncia i les seves causes

121

4 Conclusions i reptes

129

5 Bibliografia i recursos d'interès

156

PRESENTACIÓ

Albert Carbonell
President d'ECOM

Aquest 2025 publiquem la cinquena edició de l'Informe **RADAR ecom**, una fita que ens permet, per primer cop, analitzar tendències a mitjà termini sobre les vulneracions de drets que reben les persones amb discapacitat física i/o orgànica a Catalunya.

La primera edició del **RADAR ecom**, publicada l'any 2021 i que analitza les vulneracions recollides durant el 2020, va coincidir amb el 50è aniversari d'**ECOM** i va representar un pas decisiu per fer visible una realitat silenciada durant molt de temps. Fins aleshores, com a moviment, havíem denunciat vulneracions, però ens mancava una eina de recollida sistemàtica, seguiment i incidència política per documentar si realment millorava la situació.

El **RADAR ecom** va néixer per omplir aquest buit i per fomentar la cultura de denúncia i queixa formal com a estratègia per forçar les administracions públiques a garantir els nostres drets.

En aquests cinc anys, hem recollit **més de 1.300 vulneracions**. Lluny de disminuir, el volum de casos ha anat creixent, fet que demostra que la vulneració de drets és una problemàtica persistent i estructural. **L'accessibilitat i la mobilitat i el transport, es mantenen com els drets més vulnerats, apareixent per primer cop el dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat entre els tres drets més vulnerats.**

L'Administració Pública continua essent l'agent que més vulnera drets, i les dones són les que reben més vulneracions (61%), evidenciant la importància d'una mirada interseccional.

A més, enguany hem recollit vulneracions especialment delicades com la **soledat no desitjada** o la **violència sexual**, que sovint no es denuncien per la seva naturalesa, però que cal visibilitzar per poder donar-hi resposta. I tot això, malgrat la persistència d'un gran repte: la **infradenúncia**. Moltes persones no denuncien perquè creuen que no serveix per a res o perquè estan cansades de fer-ho constantment sense obtenir resposta: *"No paràriem mai de fer queixes, vivim una vulneració constant dels nostres drets"*, ens diuen.

Davant aquest escenari, l'informe **RADAR ecom** continua sent una eina clau per visibilitzar, generar consciència ciutadana i per prevenir. El futur és incert. L'auge de l'extrema dreta i dels discursos d'odi fa témer un increment de vulneracions cap a col·lectius en risc d'exclusió. També cal estar alerta perquè l'expansió de la **intel·ligència artificial (IA)** no suposi noves formes de discriminació. Ben al contrari, cal treballar perquè la IA sigui una **eina al servei de la inclusió**, per exemple, simplificant una burocràcia que, sovint, és una barrera insalvable per a les persones que necessiten ajuda.

Per garantir l'exercici real i efectiu dels drets, cal:

- Integrar la **interconnexió dels drets i una mirada interseccional** a les polítiques públiques.
- Apostar per la **participació activa** de les persones amb discapacitat.
- Promoure el **treball conjunt** entre administracions, entitats socials, sector privat i societat civil.

Amb aquest cinquè **RADAR ecom**, persistim en el compromís de donar veu, dades i propostes sobre la taula. Només des del coneixement i la incidència col·lectiva podem construir una societat més justa, inclusiva i respectuosa amb la diversitat humana.

Gràcies a totes les persones i entitats que, any rere any, feu possible el **RADAR ecom**.

Albert Carbonell
President d'ECOM

1.

QUI SOM. LA DISCAPACITAT DES D'UN MODEL DE DRET. LA IGUALTAT I LA NO DISCRIMINACIÓ

1.1.

ECOM. Esborrem Barreres. Creem Oportunitats

QUI SOM

ECOM som un moviment impulsat per persones amb discapacitat física i/o orgànica que treballem, a través del nostre empoderament i la nostra participació, per aconseguir una societat inclusiva on puguem fer efectiu l'exercici dels nostres drets.

Sota la marca ECOM s'apleguen la Federació ECOM (creada el 1971) i la Fundació ECOM (creada el 2007).

Actualment, la Federació ECOM està integrada per 116 entitats de persones amb discapacitat física i/o orgànica de tot el territori estatal.

PROPÒSIT

Transformar la societat perquè es respecti la dignitat de totes les persones.

MISSIÓ

ECOM té una doble missió:

- Defensar en primera persona l'exercici dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica per participar a la societat en igualtat d'oportunitats.
- Enfortir el sector associatiu de la discapacitat física i/o orgànica per donar resposta a les necessitats i expectatives de les persones que representem.

VISIÓ

Ser l'entitat que lideri i consolidi el canvi de model cap a la vida independent i l'autonomia personal de manera sostenible, innovadora, col·laborativa i situant la persona al centre.

VALORS

La missió d'ECOM se sosté en els valors de l'empoderament, la inclusió, l'activisme, la participació, el compromís i la innovació.

QUÈ FEM

DEFENSA DELS DRETS ○

A ECOM actuem en la defensa dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica amb l'enfocament dels drets humans, fonamentats en la Convenció Internacional de les Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (aprovada per l'ONU el 2006), que estableix que les persones amb discapacitat tenim els mateixos drets que qualsevol altra persona i que som iguals davant la llei.

○ Com ho fem?

ACOMPANYANT EN EL PROCÉS D'EMPODERAMENT les persones amb discapacitat física i/o orgànica a través del reconeixement dels seus drets.

ASSESSORANT, FORMANT I ACOMPANYANT en matèria de recursos sobre la discapacitat i la defensa dels drets.

INCIDENT en les polítiques públiques i les decisions d'assignacions de recursos.

INTERLOCUTANT amb representants de les principals institucions i agents socials.

PARTICIPANT en òrgans consultius de diferents organitzacions i entitats públiques.

COOPERANT amb altres organitzacions.

ENFORTINT el teixit associatiu que dona veu i representació al sector.

REIVINDICANT i fent accions divulgatives sobre l'exercici dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

PUBLICANT material de consulta sobre drets.

CONSCIENCIACIÓ SOCIAL ○

Entenem la conscienciació social com l'acció de promoure el coneixement de la societat sobre les persones amb discapacitat física i/o orgànica i la presa de consciència vers la situació de desigualtat i exclusió social en què vivim, una situació que és causada per les barreres (físiques, urbanístiques, psicosocials, de comunicació...) que l'entorn ens posa i que limita el nostre ple desenvolupament i una veritable igualtat de drets.

○ Com ho fem?

CONSCIENCIANT i promovent en la nostra societat un canvi de mirada vers la discapacitat i la diversitat.

SENSIBILITZANT per mostrar a la resta de la societat la realitat que vivim les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

ELABORANT eines de suport per a la tasca de conscienciació social sobre la discapacitat i la diversitat.

INTERLOCUTANT amb representants de les principals institucions i agents socials.

ORGANITZANT esdeveniments públics per fer visible i normalitzar la imatge de les persones amb discapacitat física i/o orgànica dins la societat.

El nostre lema:

**Esborrem barreres.
Creem oportunitats.**

 (Per conèixer més sobre la nostra activitat, consulteu el nostre web: www.ecom.cat)

1.2.

La concepció de la discapacitat des d'un model de dret

La discapacitat és una característica de la persona, no el tret que la defineix. S'entén, per tant, com un component inherent a la societat i a la diversitat humana, enriquidor, positiu i que evoluciona, tal com assenyala la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Des de fa un temps, la concepció de la discapacitat està canviant i es parla d'un model en què es concep la persona amb discapacitat com un membre de ple dret, amb obligacions, però també amb els mateixos drets que la resta de la població; per tant, cal garantir la no-discriminació i la igualtat d'oportunitats a través del desenvolupament de polítiques que s'adaptin a la persona i no al revés.

Les persones amb discapacitat hem de tenir una participació activa en la comunitat i entenem que s'ha de potenciar la reivindicació del dret a decidir per nosaltres mateixes i dotar-nos de les eines que necessitem per tenir una vida en igualtat d'oportunitats, com la resta de la població.

Amb aquest canvi de paradigma hem passat, per tant, de ser persones destinatàries dels serveis a ser responsables de la nostra vida. Tenim dret a prendre les nostres decisions, a equivocar-nos i a no ser concebudes únicament com a pacients o beneficiàries de decisions que prenen persones o serveis externs.

A Catalunya hi ha 381.352 persones que tenen reconeguda una discapacitat física i/o orgànica, 24.090 més que a l'any 2023¹.

¹ Estadística sobre el nombre de persones amb discapacitat a Catalunya. Departament de Drets Socials. 2024.

1.3.

El principi d'igualtat i el dret a la no-discriminació

L'article 7 de la Declaració Universal dels Drets Humans (adoptada i proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides, el 10 de desembre de 1948), reconeix que "tothom és igual davant la llei i té dret d'obtenir-ne la mateixa protecció contra qualsevol discriminació que violi la present declaració".

Segons la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, per discriminació s'entén "qualsevol distinció, exclusió o restricció per motius de discapacitat que tingui el propòsit o l'efecte d'obstaculitzar o deixar sense efecte el reconeixement, el gaudi o l'exercici, en igualtat de condicions, de tots els drets humans i llibertats fonamentals en els àmbits polític, econòmic, social, cultural, civil o d'un altre tipus".

La igualtat i la no-discriminació són dos dels principis generals que regeixen la Convenció. Només si no hi ha discriminació la igualtat pot ser efectiva. Per tant, són dos conceptes relacionats entre si.

La Convenció de l'ONU sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat es va aprovar el 3 de desembre de 2006 i va entrar en vigor a Espanya el maig de 2008. La Convenció té com a propòsit promoure, protegir i assegurar el gaudi ple i en condicions d'igualtat de tots els drets humans i llibertats fonamentals de totes les persones amb discapacitat i promoure el respecte a la seva dignitat inherent.

FORMES DE DISCRIMINACIÓ

Les definicions següents estan extretes de l'article 4 de la Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació:

Discriminació directa: la discriminació que es produeix quan una persona és tractada d'una manera menys favorable que una altra en una situació anàloga.

Discriminació indirecta: la discriminació que es produeix quan una disposició, un criteri o una pràctica pretesament neutres són susceptibles de causar un perjudici més gran a una persona que a d'altres.

Discriminació múltiple: la discriminació que es produeix quan una persona pateix una forma agreujada i específica de discriminació com a conseqüència de la concurrència o la interacció de diversos motius de discriminació.

Discriminació per associació: la discriminació que es produeix quan una persona o el grup al qual se l'associa és objecte de discriminació, real o atribuïda, com a conseqüència de la seva relació amb una persona o un grup.

Discriminació per error: la discriminació que es produeix quan una persona n'és objecte pel fet d'haver-li atribuït erròniament alguna característica, circumstància o condició.

Discriminació per estigmatització: el procés pel qual un grup amb poder defineix el que és normal i deixa fora d'aquesta definició altres conductes que, en conseqüència, són considerades no normatives.

Discriminació per raó de gènere: la situació discriminatòria en què es troba una persona que és, ha estat o pot ésser tractada, per raó de sexe o de circumstàncies directament relacionades amb la seva condició biològica, d'una manera menys favorable que una altra en una situació anàloga.

PRINCIPAL MARC NORMATIU

Cal tenir en compte normativa de diferent rang que recull els principis d'igualtat i no-discriminació i que protegeixen davant la discriminació:

Àmbit internacional

- Declaració Universal dels Drets Humans de les Nacions Unides (articles 1 i 7).
- Pacte internacional de drets civils i polítics (articles 2.1, 14 i 26).
- Pacte internacional de drets econòmics, socials i culturals (article 2.2).
- Legislació referent a l'àmbit de la discapacitat:
Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Àmbit europeu

- Tractat de la Unió Europea (article 9).
- Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea (articles 20 i 21).
- Conveni per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals (article 14).
- Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat (article 2).

Àmbit estatal

- Constitució espanyola (articles 1.1, 9.2. i 14). Destaquem la nova redacció de l'article 49 on s'ha canviat el terme disminuidos per personas con discapacidad.
- Estatut dels treballadors (articles 4, 17, 24 i 28).
- Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per la igualtat efectiva de dones i homes (articles 3, 4 i 5).

Àmbit estatal

- Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència.
- Llei orgànica 3/2021, de 24 de març, de regulació de l'eutanàsia.
- Llei 15/2022, de 12 de juliol, integral per a la igualtat de tracte i la no-discriminació.

Legislació referent a l'àmbit de la discapacitat

- Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.
- Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'adaptació normativa a la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.
- Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social.
- Llei orgànica 1/2017, de 13 de desembre, de modificació de la Llei orgànica 5/1995, de 22 de maig, del Tribunal del Jurat, per garantir la participació de les persones amb discapacitat sense exclusions.
- Llei orgànica 2/2018, de 5 de desembre, per a la modificació de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general per garantir el dret de sufragi de totes les persones amb discapacitat.
- Llei 8/2021, de 2 de juny, per la qual es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica.
- Reial decret 888/2022, de 18 d'octubre, pel qual s'estableix el procediment per al reconeixement, declaració i qualificació del grau de discapacitat.
- Llei 3/2023, de 28 de febrer, d'ocupació (article 50).
- Reial decret 370/2023, de 16 de maig, pel qual es modifica el Reial decret 1851/2009, de 4 de desembre, pel qual es desenvolupa l'article 161.bis de la Llei general de la Seguretat Social quant a l'anticipació de la jubilació dels treballadors amb discapacitat en grau igual o superior al 45%.
- Llei 12/2023, de 24 de maig, pel dret a l'habitatge (articles 8, 13, 14 i 30).
- Codi del dret de la discapacitat.

Àmbit català

- Estatut d'Autonomia de Catalunya (articles 4, 15, 18, 19, 23, 32, 40.8, 44.1 i 45.1).
- Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes.
- Llei 4/2016, de 23 de desembre, de mesures de protecció del dret a l'habitatge de les persones en risc d'exclusió residencial (article 2.b).
- Llei 19/2020, de 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació..

Legislació referent a l'àmbit de la discapacitat

- Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.
- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.
- Decret Llei 19/2021, de 31 d'agost, pel qual s'adapta el Codi civil de Catalunya a la reforma del procediment de modificació judicial de la capacitat.
- Decret 209/2023, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Codi d'accessibilitat de Catalunya.
- Codi sobre els drets de les persones amb discapacitat.

i Per conèixer més normativa específica per àmbits, es pot consultar la nostra Guia pràctica per a la defensa dels drets de les persones amb discapacitat física (ecom.cat): **Vegeu PDF**

2.

LA VULNERACIÓ DE DRETS DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT FÍSICA I/O ORGÀNICA

2.1.

Visibilitzem les vulneracions de drets

QUAN ENS TROBEM DAVANT D'UNA VULNERACIÓ DE DRETS?

En el nostre ordenament jurídic, existeixen lleis i normatives que promouen, protegeixen i defensen el ple gaudi –i en condicions d'igualtat– dels drets humans i llibertats de les persones amb discapacitat. Això no obstant, l'experiència evidencia que, massa sovint, aquesta legislació no s'aplica.

En aquest sentit, els drets només són drets si són efectius i si es poden exercir. I precisament **quan es transgredeix una llei o normativa que reconeix un dret, es produeix una vulneració de drets.**

LA TASCA D'ECOM DAVANT LA VULNERACIÓ DE DRETS

Una de les missions d'ECOM és defensar en primera persona l'exercici dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica per participar en la societat en igualtat d'oportunitats.

Durant la seva trajectòria, ECOM ha anat acompanyant les persones amb

discapacitat física i/o orgànica, amb assessorament, suport, i foment de l'autonomia personal i l'empoderament amb l'objectiu de defensar l'exercici dels seus drets. Tanmateix, les vulneracions de drets de les persones amb discapacitat continuen sent una realitat. Davant d'aquest fet, neix la necessitat d'identificar-les i fer-les visibles mitjançant el present informe **RADAR ecom** sobre les vulneracions de drets detectades per ECOM durant el 2024.

FINALITATS DEL RADAR ecom

- **VISIBILITZAR.** Fer visibles les vulneracions de drets que han rebut les persones amb discapacitat física i/o orgànica.
- **CONSCIENCIAR.** Generar consciència ciutadana envers els drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica.
- **PREVENIR.** Establir plans d'acció (amb diferents públics) per **prevenir** possibles situacions de vulneracions de drets i discriminació per raó de discapacitat.

METODOLOGIA DEL RADAR ecom

- **Període analitzat:** de gener de 2024 a desembre de 2024
- **Àmbit territorial analitzat:** Catalunya
- **Marc de referència:** Convenció de l'ONU sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat

El present informe ha analitzat les vulneracions que s'han produït en relació amb els drets següents:

- Dret a l'accessibilitat
- Dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat
- Dret a la mobilitat i al transport
- Dret a l'habitatge
- Dret a l'educació
- Dret a la salut
- Dret al treball
- Dret a un nivell de vida adequat i protecció social
- Dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives
- Dret a la participació en la vida política i pública

L'informe **RADAR ecom** combina l'anàlisi quantitativa amb l'anàlisi qualitativa, i busca articular la informació recopilada combinant la lliure expressió de les persones participants. Amb aquesta metodologia mixta, hem pogut explorar i avaluar diferents nivells d'informació, amplificar la perspectiva d'estudi i aprofundir en els diferents problemes que hem detectat en la diagnosi.

L'informe pretén recollir el màxim de vulneracions possibles, però no totes les vulneracions que es viuen ens arriben; per això, l'anàlisi qualitativa ens ajuda a contrastar la informació recollida a través de l'anàlisi quantitativa i a aprofundir en la realitat dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

RECOLLIDA DE DADES

La recollida de dades s'ha dut a terme a través d'una metodologia mixta (quantitativa i qualitativa). Aquest mètode implica un conjunt de processos sistemàtics, empírics i crítics per a la recollida de dades, anàlisi i integració dels resultats, que ens ajuden a entendre millor la situació dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica i el context en què es produeix la vulneració d'aquests drets.

L'anàlisi quantitativa prové de les fonts d'informació següents:

- **Consultes ateses:** des d'ECOM assessorem i responem consultes de persones amb discapacitat física i/o orgànica que han rebut una discriminació per raó de discapacitat o que han vist vulnerats els seus drets. L'objectiu és acompanyar-les i orientar-les per denunciar la discriminació patida i/o reivindicar el dret vulnerat.

En total, s'han rebut **786 consultes** sobre qüestions diverses, de les quals **210 són consultes vinculades a vulneracions de drets**.

- **Enquesta per detectar les vulneracions dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica:** l'enquesta, elaborada per ECOM, tenia com a objectius identificar, descriure i explicar la

situació dels drets i les diferents vulneracions que han afectat la població amb discapacitat física i/o orgànica a Catalunya durant el 2024.

L'enquesta es va fer en línia durant els mesos de desembre de 2024 a febrer de 2025. Vam rebre un total de 281 respostes provinents de persones residents a les províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona. En aquestes respostes es van identificar **142 vulneracions de drets**.

L'anàlisi qualitativa prové de les fonts d'informació següents:

- **Reunions amb les responsables de les diferents àrees d'ECOM** per analitzar les vulneracions que havien detectat des de les seves àrees durant el 2024 (amb format grup de discussió).
- **Notícies generades per ECOM** (disponibles a l'apartat de bibliografia i recursos d'interès).
- **Notes de premsa generades per ECOM** (disponibles a l'apartat de bibliografia i recursos d'interès).
- **3 grups de discussió:** vam organitzar tres taules de discussió amb l'objectiu de conèixer millor les discriminacions i problemes que afecten les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

2. La vulneració de drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica

Els temes que vam tractar en aquestes sessions van ser: l'educació, salut, urbanisme, edificació, laboral, mobilitat i transport, oci, salut, accessibilitat, habitatge, vida independent, protecció social i infradenúncia.

Van participar-hi 49 persones (41 dones i 8 homes) amb discapacitat física i/o orgànica, professionals i representants de l'àmbit de la discapacitat (de les diferents entitats federades) i personal tècnic d'ECOM, que van compartir el mateix espai i van enriquir-se mútuament. Hi van estar representades les diferents províncies que componen Catalunya i el 40% de totes les persones assistents es trobaven dins la franja d'edat entre 35 i 49 anys.

EINES D'ANÀLISI

- **CRM:** a l'entitat comptem amb un CRM (Customer Relationship Management) on s'introdueix la informació de les consultes ateses durant l'any. Aquesta metodologia ens ha permès analitzar les dades amb més facilitat i extreure informes a partir dels quals hem pogut analitzar les principals vulneracions rebudes per les persones que s'han posat en contacte amb el nostre servei d'assessorament.
- **Power BI:** ha estat el programa utilitzat per analitzar les diferents dades obtingudes de l'enquesta de vulneracions de drets i el CRM. Ens ha permès millorar la capacitat d'analitzar i gestionar les dades i fer una anàlisi estadística descriptiva, bivariàble i representar-ne el resultat gràficament.

2.2.

Les noves vulneracions de l'any 2024 i evolució

1. LES VULNERACIONS RECOLLIDES DURANT EL 2024

Nombre total de vulneracions

Hem identificat un total de **352 vulneracions de drets produïdes durant el 2024**, 120 més que l'edició anterior, a través de **210** consultes ateses per ECOM i **142** respostes a l'enquesta. Aquestes 352 vulneracions les han rebut 279 persones:

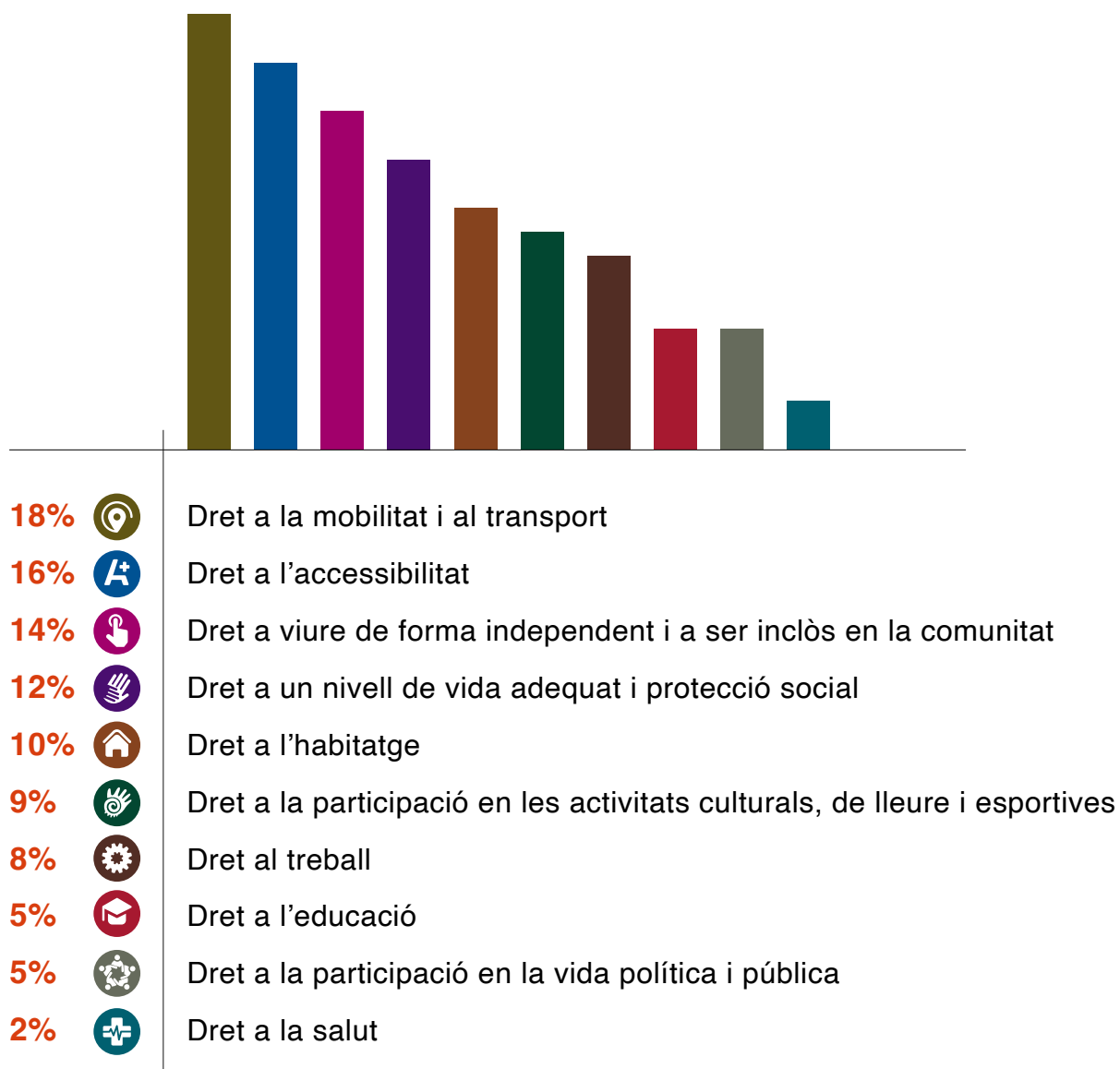
Vulneracions	352
Consultes rebudes	210
Respostes a l'enquesta	142
Persones afectades	279

Per primera vegada, s'han recollit sis situacions de violència sexual viscudes per persones amb discapacitat física i/o orgànica.

Tot i que és una xifra rellevant, les vulneracions recollides són una mostra d'una realitat més gran: la vulneració diària dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica que resideixen a Catalunya. En aquest sentit, cal continuar treballant per seguir formant en drets i acompanyar les persones amb discapacitat física i/o orgànica perquè facin visibles i denunciïn les vulneracions que reben contínuament.

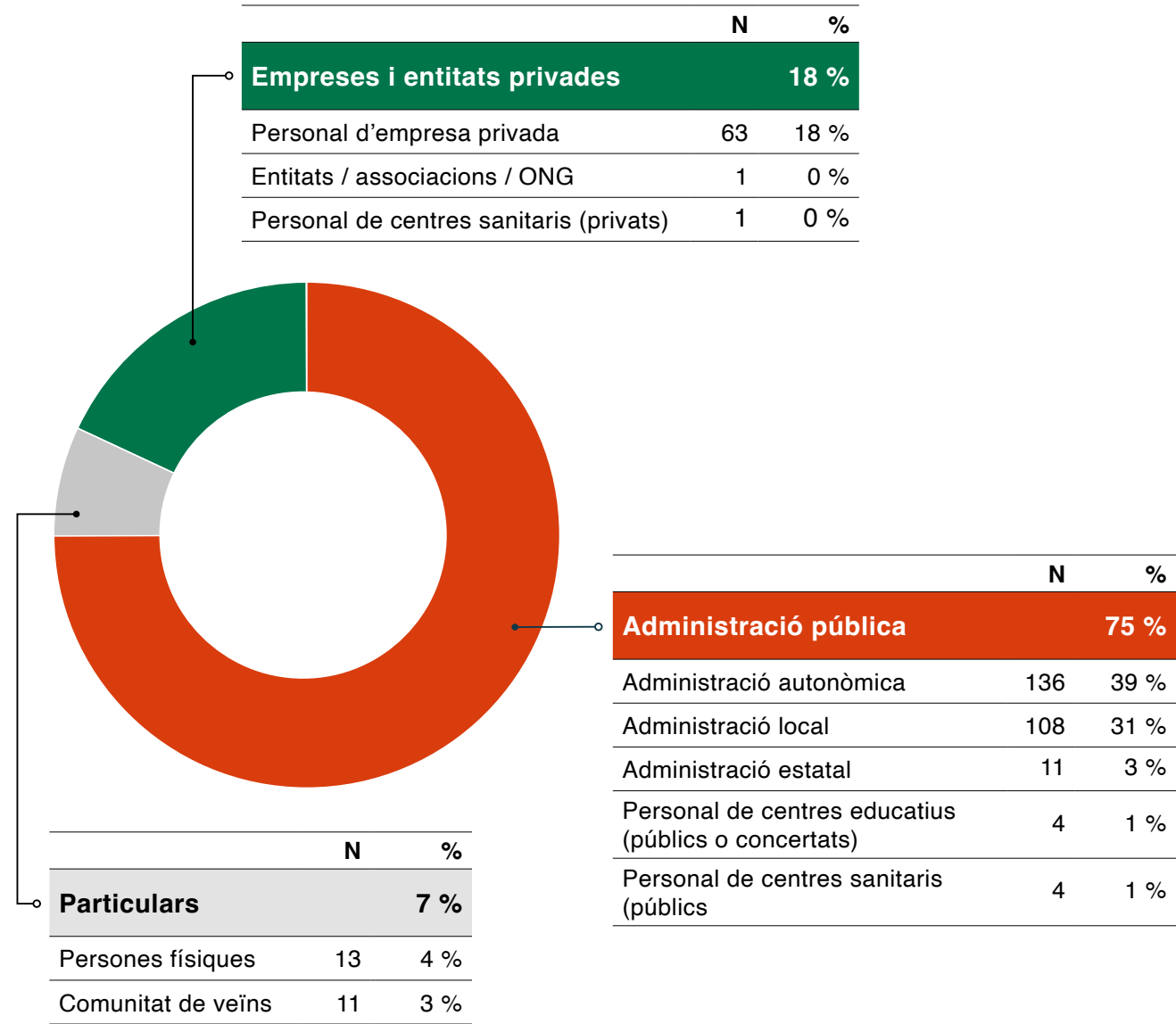
Drets vulnerats l'any 2024

Les **352 vulneracions identificades** corresponen als drets següents, ordenats per percentatge de vulneracions recollides:

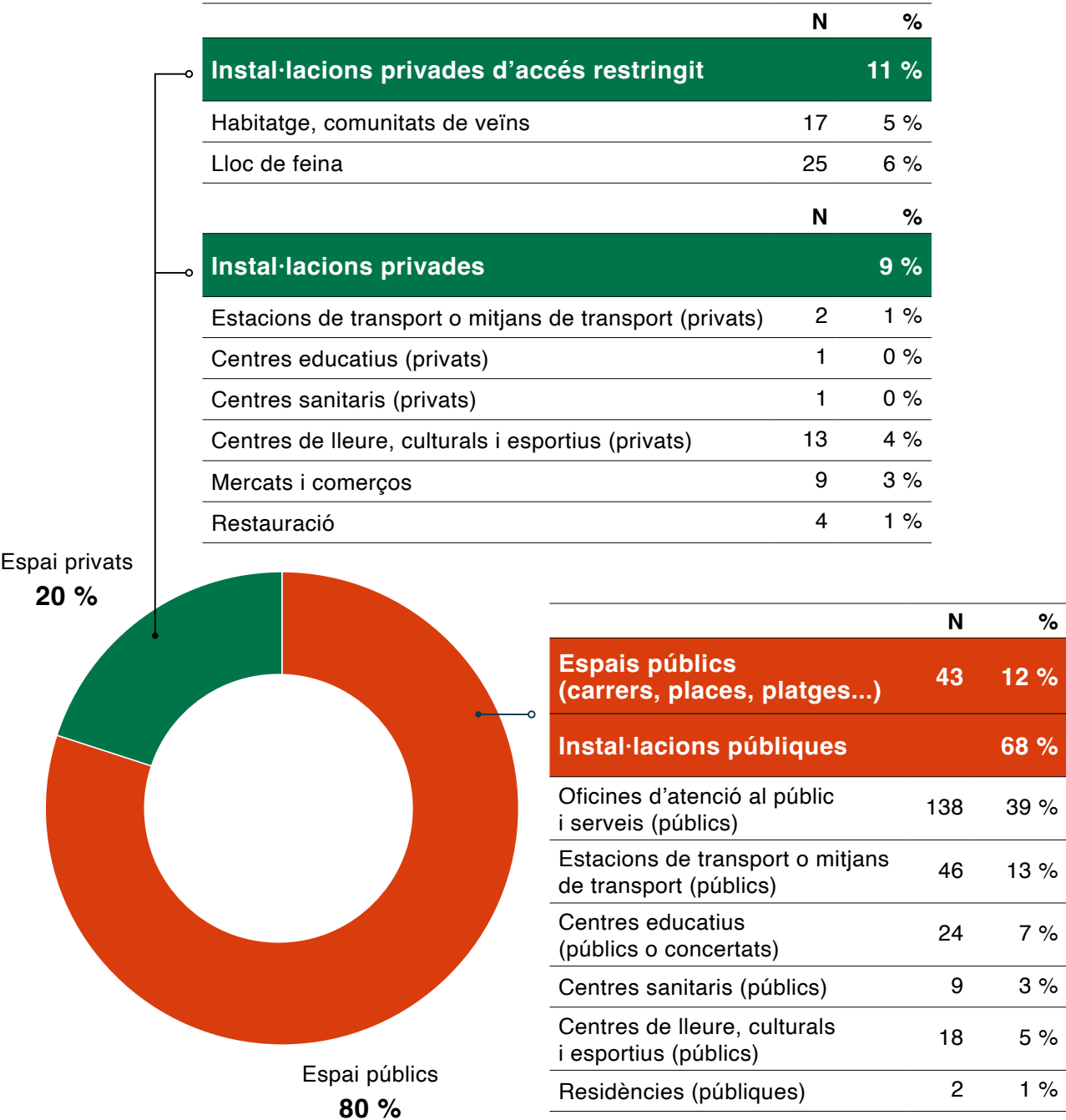
Qui ha vulnerat i a on?

Durant el 2024, de les vulneracions detectades, **el 75% ha tingut com a principal agent vulnerador l'Administració pública**, que ha augmentat 9 punts respecte de l'any 2023. En segona posició, trobem les empreses i entitats privades (entenent empresa com aquell espai on es duu a terme una activitat professional, així com prestacions de béns i serveis, com poden ser els mercats, els comerços i la restauració), amb el 18%, seguit dels particulars, amb el 7%.

GRÀFIC 1: Agents vulneradors dels drets

Seguint la tendència d'anys anteriors, **els principals llocs on s'han produït vulneracions de drets han estat els espais i les instal·lacions públiques**, que han concentrat el **80%** dels casos. Entenem per aquests espais els edificis d'atenció presencial i també les diferents pàgines web i plataformes telemàtiques existents. En canvi, els espais on menys vulneracions hem detectat han estat els privats:

GRÀFIC 2: Llocs on s'han produït les vulneracions de dret

Perfil de les persones que han rebut una vulneració

En aquest apartat es presenta un perfil de les persones que han rebut una vulneració durant el 2024. S'hi especifiquen dades com el gènere, l'edat, la província de residència i el nivell d'estudis finalitzats.

Hem de destacar que les persones que han contestat l'enquesta de vulneracions han indicat aquestes quatre variables (gènere, edat, província i nivell d'estudis), però no les persones que hem atès a través de les consultes (registrades en el nostre CRM). En alguns casos, no ens ha estat possible recollir totes aquestes variables, principalment per decisió d'anonimat o bé perquè la consulta ha estat feta per terceres persones que no disposaven d'aquesta informació.

Gènere 	Territori
La majoria de les vulneracions registrades corresponen a dones (61%), mentre que els homes registren un 31%. Hi ha un 7% de persones de les quals no disposem d'aquesta dada.	Barcelona ha estat la província d'on s'han reportat més vulneracions, amb el 69% (2 punts més que l'any 2023). En segon lloc, trobem la província de Girona, amb un 10%, seguida de Lleida, amb un 9%. Tarragona és la província amb el percentatge més baix de vulneracions identificades, amb un 5%. Del 7% restant, no disposem de dades. <i>*Aquesta diferència de distribució geogràfica pot estar condicionada per les zones d'actuació d'ECOM, principalment ubicades a la província de Barcelona. Així mateix, a Lleida i Girona hi ha entitats de defensa dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica de referència i, per tant, entenem que les persones que pertanyen a aquestes províncies molt possiblement han fet les consultes i han reportat els casos de vulneració a les seves entitats de proximitat.</i>
Edat 	Nivell d'estudis
Com ja passava als anys 2022 i 2023, els grups d'edat més afectats per casos de vulneracions de drets són, de nou, els grups d'entre 50 a 64 anys i 35 a 49 anys, amb el 27% i el 22%, respectivament.	S'observa que les persones amb estudis més elevats (estudis universitaris i formació professional) són les que més vulneracions han rebut. S'entén que possiblement disposen de més eines i coneixements per poder identificar les vulneracions i fer valer els seus drets.

Territori

Passem a desglossar a quines comarques i municipis s'han identificat les vulneracions recollides durant el 2024. Atès que hi ha 26 vulneracions sobre les quals no tenim dades del territori, es detallen les restants 326 vulneracions identificades:

BARCELONA
242 vulneracions
69 %

Alt Penedès

0 % Sant Sadurní- d'Anoia (1)

Anoia

1 % Igualada (2)
0 % Masquefa (1)
1 % Santa Margarida de Montbui (2)

Bages

0 % Navarres (1)
0 % Navàs (1)

Baix Llobregat

0 % Begues (1)
0 % Castelldefels (1)
0 % Collbató (1)
2 % Corbera de Llobregat (4)
0 % Cornellà de Llobregat (1)
0 % El Prat de Llobregat (1)
0 % Esplugues de Llobregat (1)
1 % Gavà (3)
1 % L'Hospitalet de Llobregat (2)
1 % Olesa de Montserrat (2)
0 % Pallegà (1)
0 % Sant Boi de Llobregat (1)
1 % Sant Feliu de Llobregat (3)
2 % Sant Joan Despí (4)
2 % Viladecans (6)

Barcelonès

5 % Badalona (13)
45 % Barcelona (110)
0 % L'Hospitalet de Llobregat (1)
2 % Sant Adrià de Besòs (5)

Berguedà

0 % Berga (1)

Garraf

2 % Sitges (4)
2 % Vilanova i la Geltrú (5)

Maresme

1 % Arenys de Munt (3)
0 % Malgrat de Mar (1)
4 % Mataró (9)
0 % Pineda de Mar (1)
0 % Premià de Mar (1)
0 % Tordera (1)

Osona

1 % Vic (2)

Vallès Occidental

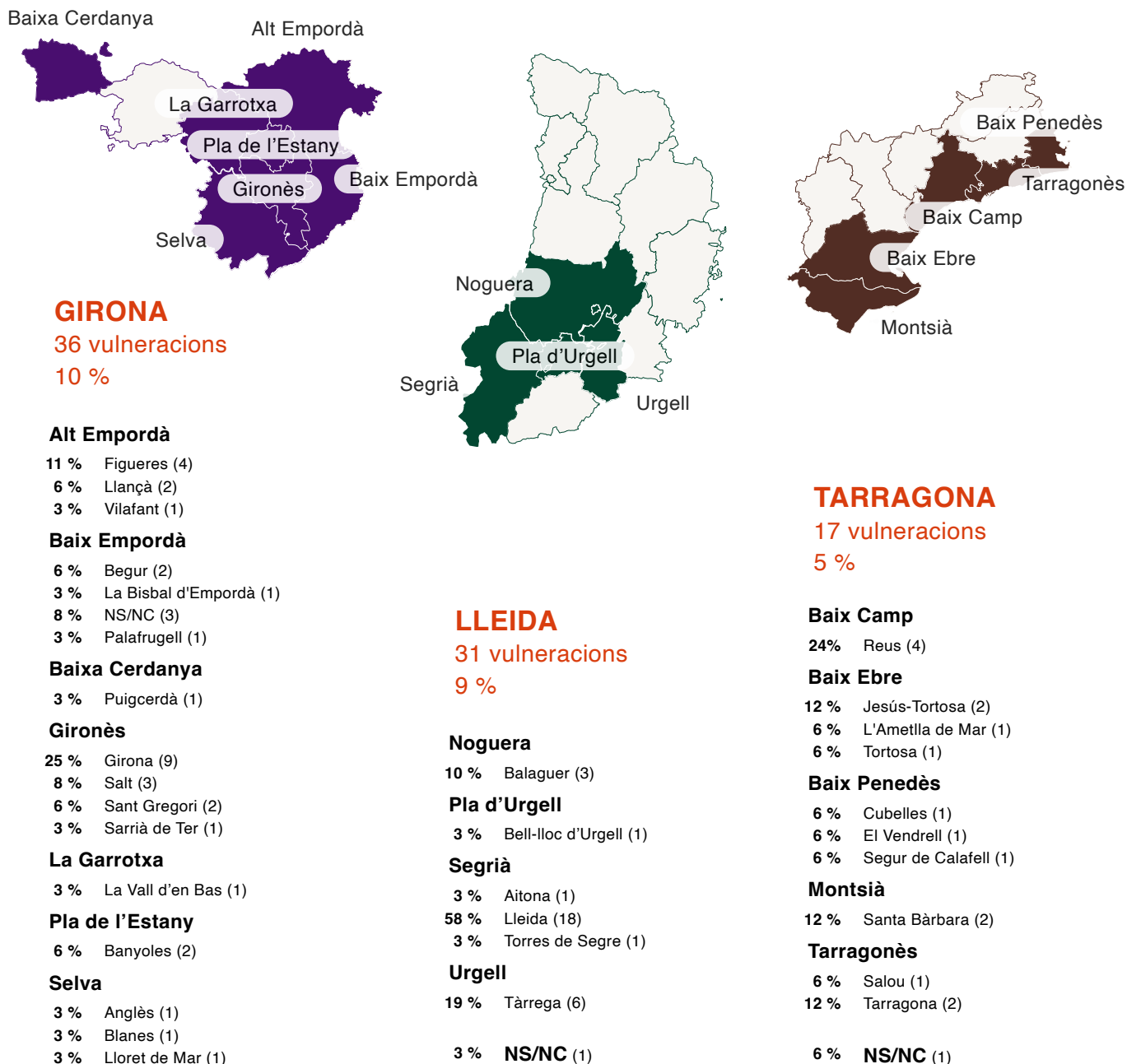
0 % Barberà del Vallès (1)
1 % Cerdanyola del Vallès (2)
1 % Montcada i Reixac (2)
3 % Sabadell (8)
1 % Sant Cugat del Vallès (2)
3 % Santa Perpètua de Mogoda (8)
6 % Terrassa (15)

Vallès Oriental

0 % Caldes de Montbui (1)
0 % Cardedeu (1)
0 % La Llagosta (1)
1 % L'Ametlla del Vallès (2)
0 % Llinars del Vallès (1)
0 % Sant Pere de Vilamajor (1)

2. La vulneració de drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica

- La província de Barcelona recull 91 vulneracions més que al 2023.
- Les províncies de Girona i Lleida doblen les vulneracions recollides respecte a l'any 2023.

S'observa que, majoritàriament, el lloc de residència de la persona que ha rebut la vulneració coincideix amb el territori on ha vist vulnerats els seus drets, tret d'alguns casos concrets en el dret a la mobilitat i el transport, ja que s'ha produït la vulneració durant el trajecte o bé als llocs de destinació de la persona.

Recull de principals agents vulneradors, territori i gènere

A la taula següent, en relació amb cada dret analitzat al **RADAR ecom** 2024, mostrem quin ha estat el principal agent vulnerador, el gènere receptor i la població on se'n recullen més.

Dret	Principal agent vulnerador	Gènere receptor de més vulneracions	Població on es recullen més vulneracions
	Administració local	Dones	Barcelona
	Administració autonòmica	Dones	Barcelona
	Administració local	Dones	Barcelona
	Administració autonòmica	Homes i dones presenten les mateixes xifres	Barcelona
	Administració autonòmica	Dones	Barcelona
	Personal de centres sanitaris (públics)	Dones	Barcelona
	Personal d'empresa privada	Dones	Barcelona
	Administració autonòmica	Dones	Barcelona
	Administració local	Dones	Barcelona
	Administració local	Dones	Barcelona

- ▶ El dret al treball és l'únic on el principal agent vulnerador prové de l'àmbit privat.
- ▶ Les dones són el gènere que ha rebut més vulneracions en tots els drets analitzats, a excepció del dret a l'habitatge, on homes i dones presenten les mateixes xifres.
- ▶ A diferència d'anteriors edicions de l'informe **RADAR ecom**, la població de Barcelona és la que recull més vulneracions en tots els drets analitzats.

2. EVOLUCIÓ: DADES DELS CINC ANYS DEL RADAR ecom

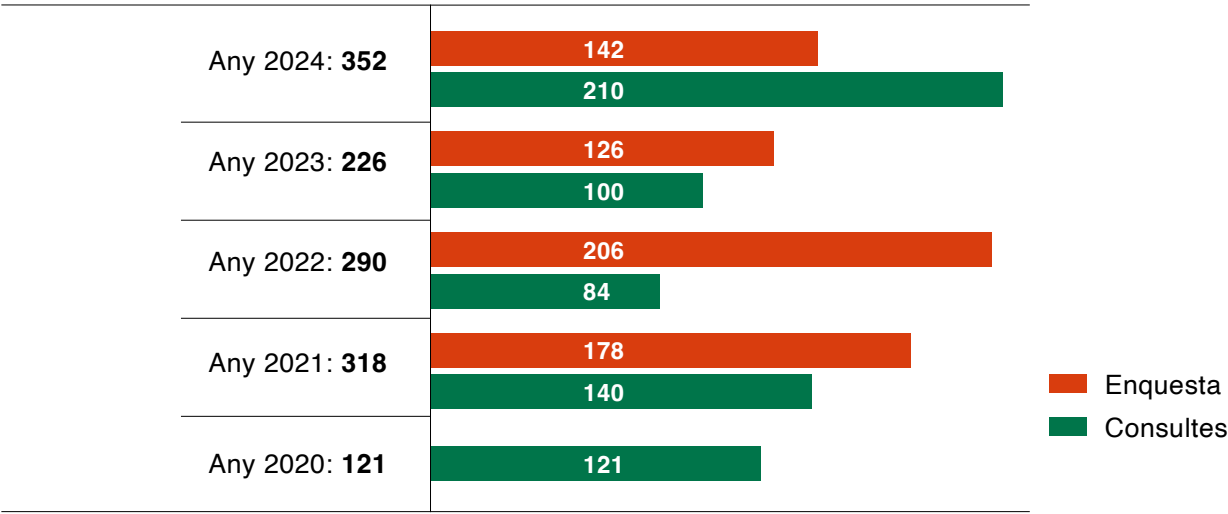
A continuació, es presenta una anàlisi de les dades més significatives de l'informe **RADAR ecom** dels darrers cinc anys.

Nombre de vulneracions

Durant aquests cinc anys de recorregut elaborant l'informe **RADAR ecom**, hem detectat un total de **1.307 vulneracions**. Els anys 2021 i 2024 hem identificat més de 300 vulneracions; **és aquest el període en què hem recollit més vulneracions fins al moment**.

Respecte a les altres edicions de l'informe **RADAR ecom**, s'observa aquesta evolució en relació amb les vulneracions de drets recollides:

NOMBRE TOTAL DE VULNERACIONS

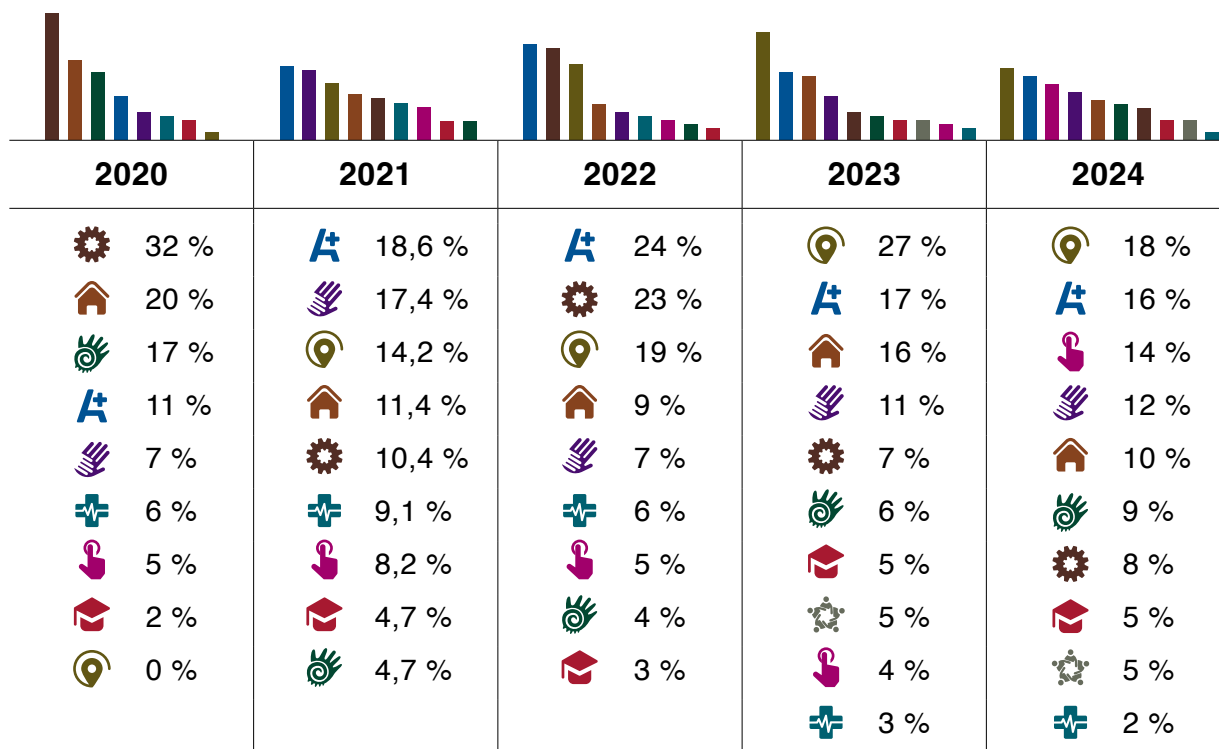
GRÀFIC 3: Evolució del nombre total de vulneracions recollides (2020-2024)

Les xifres recollides durant el 2024 són les més elevades des que vam començar l'edició d'aquest informe, ara fa cinc anys. S'han identificat més de 120 vulneracions més que a l'edició anterior (any 2023).

Evolució dels drets

En aquest apartat es presenta una evolució de les dades relatives als drets més vulnerats des de l'any 2020 fins al 2024. A partir d'aquesta comparativa, es poden destacar els aspectes següents:

- ▶ Els drets més vulnerats des del 2020 han estat l'**accessibilitat**, el **treball** i el dret a la **mobilitat i el transport**.
- ▶ El dret a la mobilitat i transport i l'accessibilitat repeteixen com els dos drets més vulnerats durant dos anys consecutius, tant a l'any 2024 com al 2023.
- ▶ El 2024 apareix per primera vegada el dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat, dins dels tres drets més vulnerats.

GRÀFIC 4: Comparativa dels drets vulnerats entre els anys 2020, 2021, 2022, 2023 i 2024

**Durant el 2020 i el 2022 no es van recollir vulneracions del dret a la participació en la vida política i pública. L'any 2021 sí que se'n van recollir, però seguint una metodologia diferent.*

L'any 2021 es van presentar les xifres amb dos decimals. La resta d'anys hem utilitzat un sistema d'arrodoniment de decimals per a totes les dades; per això, quan el percentatge és menor a 0,5 el resultat és 0%. Així mateix, atès aquest sistema d'arrodoniment, durant l'informe la suma total de percentatges pot ser superior o inferior al 100%.

Perfil de les persones que han rebut una vulneració i infradenúncia

Respecte al perfil de les persones que han rebut una vulneració, a continuació es detallen alguns dels aspectes comuns identificats al llarg d'aquest període, així com informació relativa a la denúncia de les vulneracions.

En alguns casos, no ens ha estat possible recollir totes aquestes variables, principalment per motius d'anonimat o perquè la consulta la va formular una tercera persona sense aquestes dades.

Gènere

Durant els cinc anys analitzats, **s'ha observat que la majoria de les vulneracions registrades afecten principalment dones, que representen més del 50% del total.** Aquesta tendència es manté cada any i presenta valors similars al llarg del període estudiat.

2020	2021	2022	2023	2024
Dona 58 %	Dona 61 %	Dona 61 %	Dona 52 %	Dona 61 %

Territori

Del 2020 al 2024, **Barcelona ha estat la província on s'han reportat més vulneracions. Les poblacions on s'han identificat més vulneracions són Barcelona i Badalona.**

**Aquesta diferència de distribució geogràfica podria estar condicionada per les zones d'actuació d'ECOM, ubicades sobretot a la província de Barcelona. Així mateix, a Lleida i Girona existeixen entitats de defensa dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica de referència i, per tant, entenem que les persones que pertanyen a aquestes províncies molt possiblement han fet les consultes i han reportat els casos de vulneració a les seves entitats de proximitat.*

Edat

Les persones majors de 35 anys són les que han presentat el percentatge més alt de vulneracions rebudes. Des del 2022, els grups d'edat de 35 a 49 anys i de 50 a 64 anys ocupen la primera i segona posició respectivament.

Infradenúncia

Al llarg dels cinc anys, **només el 21% de les persones han denunciat, i només el 5% d'aquestes veuen resolta la seva situació.** El principal motiu de no denunciar és la **creença generalitzada que denunciar no serveix per a res.**

Principal agent vulnerador

Finalment, durant aquest període de cinc anys, s'ha observat que els tres agents que més han vulnerat drets són, en primer lloc, l'administració autonòmica, seguida de l'administració local. En tercer lloc, hi trobem el personal d'empresa privada, que inclou tant càrrecs directius com companys i companyes de feina.

Aquestes dades reforcen la demanda reiterada d'incorporar una perspectiva interseccional en les polítiques públiques, així com la necessitat de treballar de manera coordinada entre els diferents agents implicats.

2.3. VULNERACIÓ DEL DRET A L'ACCESSIBILITAT

Posicionament i legislació

Posicionament

Entenem l'**accessibilitat universal com a dret humà** que és imprescindible exercir tant per a la participació en igualtat d'oportunitats com per a la veritable inclusió en tots els àmbits de la persona (des de l'habitatge i la ciutat fins a l'entorn laboral i educatiu) i en tots els moments de la seva vida (des de la infància fins a la vellesa) i que, per tant, s'ha de defensar com a dret humà que és de tota la ciutadania.

Apostem per treballar l'**accessibilitat de manera democràtica, integral i transversal, sota els valors de l'autonomia personal i la no-discriminació**, tenint en compte la diversitat humana i posant-la en valor. Entenem que l'accessibilitat és una cadena d'elements interrelacionats que s'han de tractar conjuntament de manera coordinada per totes les parts implicades (tant públiques com

privades), amb un diàleg obert, de caràcter constructiu i una participació activa del col·lectiu de persones amb discapacitat.

Defensem que l'**accessibilitat millora la qualitat de vida de tota la ciutadania**, i que genera entorns, productes i serveis més segurs i usables per a tothom.

Advoquem perquè tot el que es dissenyi es faci complint la legislació i normativa vigent, i seguint els principis de **disseny universal o disseny per a tothom**.

Legislació

- Article 9 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.
- Article 3 de la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.
- Decret 209/2023, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Codi d'accessibilitat de Catalunya.

Les vulneracions que apareixen entre cometes (") fan referència a vivències relatades en primera persona, extretes dels grups de discussió (pàg. 19).

Quines vulneracions hem detectat en matèria d'accessibilitat?

L'entrada en vigor del Codi d'accessibilitat de Catalunya el març de 2024 ha suposat un gran avenç normatiu. El text integra el conjunt de les condicions d'accessibilitat universal –física, sensorial i cognitiva– en els àmbits de més impacte en la vida diària de les persones; d'aquí que hagi recaigut en ell la pretensió de fer efectiu el principi d'igualtat de la ciutadania.

Després de la seva posada en marxa, des d'ECOM hem continuat alertant de multitud de manques d'accessibilitat que travessen les persones amb discapacitat física i/o orgànica en el seu dia a dia. Una situació que no veiem que pugui ser resolta amb equitat territorial ni amb celeritat davant els laxos terminis que fixa la nova normativa, en concret els de la implementació dels plans d'accessibilitat municipals. En el cas de municipis de més de 50.000 habitants és de vuit anys i en els de menys de 20.000 persones, de fins a quinze anys. Es viu amb inquietud i desencís que una persona hagi d'esperar fins a quinze anys de la seva vida per poder optar a una igualtat accessible.

Davant d'aquests reptes, cal visibilitzar que no s'ha dotat l'àmbit

local de les eines i el coneixement necessari per al compliment adequat del nou Codi d'accessibilitat. Són nombroses les consultes de personal tècnic i d'ajuntaments que arriben a ECOM. Aquest és un exemple més del reiterat paper col·laboratiu que venim defensant les entitats: és necessari que el tercer sector social participi en l'aplicació del nou codi.

Conscients d'aquesta necessitat de treballar conjuntament, per millorar l'accessibilitat als municipis s'ha continuat desenvolupant el projecte "ReGeneración" durant el 2024, que incorpora la perspectiva de gènere interseccional. Aquest espai de trobada estatal de dones activistes amb discapacitat permet posar en comú experiències i coneixements per treballar en aliances per tal que tothom pugui gaudir de les nostres ciutats i pobles en condicions d'igualtat.

D'altra banda, durant el 2024 hem sigut part del Pacte per a la Mobilitat, el Consell de Mobilitat de la Generalitat de Catalunya i el Consell de Mobilitat de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), entre d'altres, per fer seguiment de la implantació del decret 209/2023 (el ja referenciat nou Codi d'accessibilitat). Així mateix, també hem participat en diferents instruments de planificació urbana, com són els Plans de Mobilitat Urbana i les noves Directrius Nacionals de Mobilitat de Catalunya.

Pel que fa a l'urbanisme, cal tenir present que **continua havent-hi manca d'accessibilitat a les zones de joc infantil així com als espais naturals i platges**. Per tal de seguir defensant el dret al joc i promoure la inclusió de tota la infància, al 2024 ECOM ha publicat el document tècnic "Propostes per crear espais de joc accessibles". Serveix com a eina pràctica tant per a la població com per a les administracions, i proporciona orientació i recursos per a la creació d'espais de joc accessibles i inclusius.

En relació amb l'edificació, **es mantenen els problemes d'accessibilitat tant als centres educatius com als edificis públics**. De nou, cal que l'Administració pública es replantegi l'avenç de l'accessibilitat en els edificis i espais històrics que gaudeixen d'una protecció especial. I resulta imprescindible que es faci un seguiment acurat del compliment de la normativa d'accessibilitat en els

locals comercials i de restauració que estan en procés d'alguna intervenció (reformes, ampliació, canvis d'ús, canvis de titularitat...) o nova obertura.

Així mateix, **alertem de la manca d'accessibilitat a la cultura**, la qual cosa provoca no poder exercir els drets culturals en igualtat de condicions que la resta de la ciutadania. Tampoc **no hi ha plena accessibilitat pel que fa als béns i serveis**, amb mancances especials en el sector sanitari, que impacten directament sobre el dret a la salut de les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

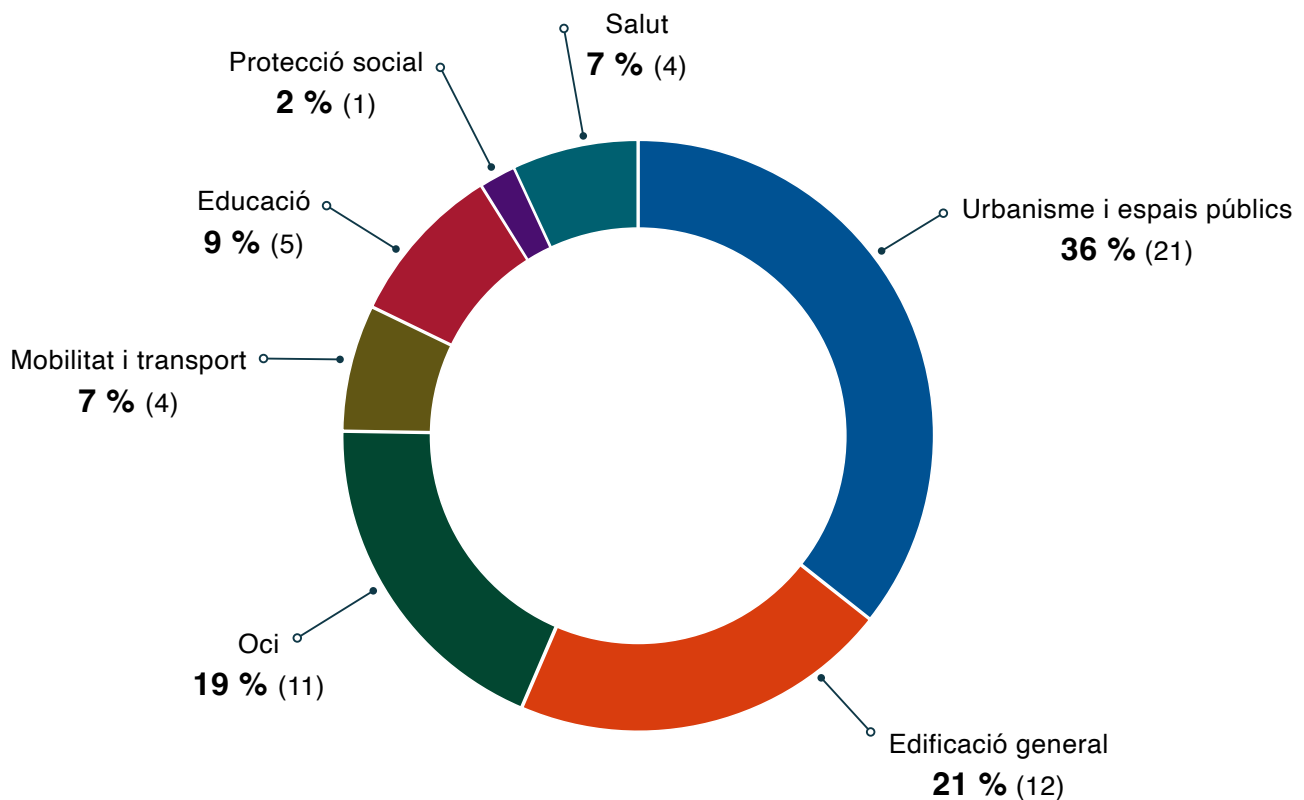
Per tant, i com es constatarà en l'apartat següent referent als casos identificats, es confirma que el dret a l'accessibilitat se segueix vulnerant en tots els àmbits de la persona. Per això **garantir l'accessibilitat ha de ser un repte transversal inherent a la resta de drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica**.

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

	58 vulneracions	18 consultes ateses	40 respostes a l'enquesta
---	---------------------------	-------------------------------	-------------------------------------

Durant el 2024 s'han identificat **58 vulneracions del dret a l'accessibilitat** a través de les 18 consultes ateses des d'ECOM i de les 40 recollides a l'enquesta que vam elaborar. Les principals **categories de vulneració** són:

GRÀFIC 5: Vulneració del dret a l'accessibilitat per categories

**De les categories d'educació, oci, protecció social, salut i mobilitat i transport, només hem fet referència exclusivament a vulneracions en matèria d'accessibilitat. Aquestes categories també es desenvolupen en l'apartat específic reservat per a cada un d'aquests drets en aquest informe.*

Seguint la tendència dels darrers tres anys, les categories que presenten un percentatge més elevat són urbanisme i espais públics (36%) i l'edificació general (21%). Les barreres arquitectòniques es continuen observant tant en les infraestructures presents als espais públics (carrers, platges, etc.) com en la manca de les eines necessàries per adaptar de manera correcta la infraestructura dels edificis públics i privats. Concretament, durant el 2024 s'han identificat diversos **problemes en l'àmbit de la restauració: manca de lavabos accessibles**, hi ha locals que només disposen de **taules altes, terrasses que ocupen la vorera i fan impossible el pas de cadires de rodes...** Així mateix, s'ha registrat l'existència de caixers automàtics no accessibles, cosa que converteix una acció tan quotidiana com ingressar o treure diners en una cursa d'obstacles.

“ Han obert una cafeteria nova a Tortosa que té dos esglaons per entrar. Hi ha una rampa mòbil de fusta que té molt pendent. I com que totes les taules són molt altes, mida de barra, només tinc l'opció de seure a la terrassa, a la intempèrie.

A més, per entrar a Correus, ho has de fer a través d'unes escales. Hi ha una plataforma exterior que no funciona. Hi ha hagut moltes queixes i no hi ha manera que l'arreglin. ”

A més, continua havent-hi **nombrosos edificis de les administracions públiques que no compleixen amb la normativa d'accessibilitat**. Això també passa en l'àmbit privat, amb locals comercials sense entrades i sortides accessibles, i també hi ha mercats i comerços sense prou espai dins per a la mobilitat segura amb cadira de rodes.

“ Al meu barri, la Sagrada Família, els locals no són accessibles. Perruqueries, sabateries... Tot molt malament. Quan canvien d'activitat o fan reformes, no adapten els espais. No sé qui dona els permisos, però ningú els posa traves tot i no complir amb l'accessibilitat. ”

També s'han viscut dificultats en l'àmbit de l'**oci (19%)**, on s'han detectat **parcs infantils no accessibles** (sorra no compactada, incorrecta instal·lació d'elements, etc.), així com **locals d'oci nocturn amb esglaons i sense ascensor ni rampes**, cosa que fa que no hi puguin accedir les persones usuàries de cadira rodes. Hi ha biblioteques amb esglaons a l'entrada i miradors i telefèrics que no són accessibles.

“*Volia anar a un concert, però com que l'edifici no tenia ascensor no vaig poder anar-hi.*”

El **7%** de les vulneracions en matèria d'accessibilitat s'han donat en l'àmbit de la **mobilitat i transport, principalment perquè no es pot accedir a les estacions del transport públic.**

Així mateix, **les barreres arquitectòniques també les hem observat de nou als centres educatius i s'han recollit un 9%** de vulneracions en matèria d'accessibilitat en l'àmbit de l'educació. En aquest context, les vulneracions més greus detectades són escoles amb graons a l'entrada i ascensors que contínuament no funcionen, i el cas d'una jove estudiant de formació professional. La jove, que fa servir cadira de rodes (inicialment no la necessitava), no pot fer les pràctiques al lloc previst perquè no és accessible, i l'escola no li ofereix cap alternativa per acabar els estudis amb igualtat de condicions que la resta de l'alumnat.

D'altra banda, el sistema sanitari encara té barreres que provoquen un sentiment de discriminació i tracte diferencial de les persones amb discapacitat en relació amb la resta de la ciutadania. Un any més, es constata la inaccessibilitat dels **taulells d'atenció (són massa alts)**, s'ha identificat que hi ha clíniques sense rampes a la porta d'entrada, i hospitals on manca aparcament reservat per a persones amb mobilitat reduïda i on no hi ha oferta de transport públic accessible per arribar-hi. Concretament, **s'ha doblat el percentatge recollit al 2023, i el 2024 s'ha registrat un 7% de vulneracions en matèria d'accessibilitat en l'àmbit de la salut.**

“*Els taulells d'atenció dels edificis públics no són accessibles, perquè són massa alts.*”

El **2%** restant correspon a la categoria de **protecció social**. Veiem que, després d'anys reiterant aquest problema i amb tots els avenços tecnològics que vivim diàriament, **encara no s'ha ofert una alternativa efectiva i no degradant** (es proposaven cintes al cap i altres eines poc curoses amb la dignitat i el respecte cap a la persona usuària del servei) **davant la impossibilitat de prémer el botó de l'aparell de teleassistència municipal**.

Sabies que no tothom pot llençar les escombraries de casa seva?

No puc tirar la brossa de casa. No arribo als contenidors de les escombraries. Tinc la síndrome de TAR, mesuro 1,45 cm i els meus braços són curts. Si no trobo ningú en aquell moment, he de deixar la brossa al terra. On vivia abans no tenia aquest problema perquè el pedal sí que funcionava bé. Però on visc ara els contenidors són vells i no estan adaptats.

— Dona, 57 anys

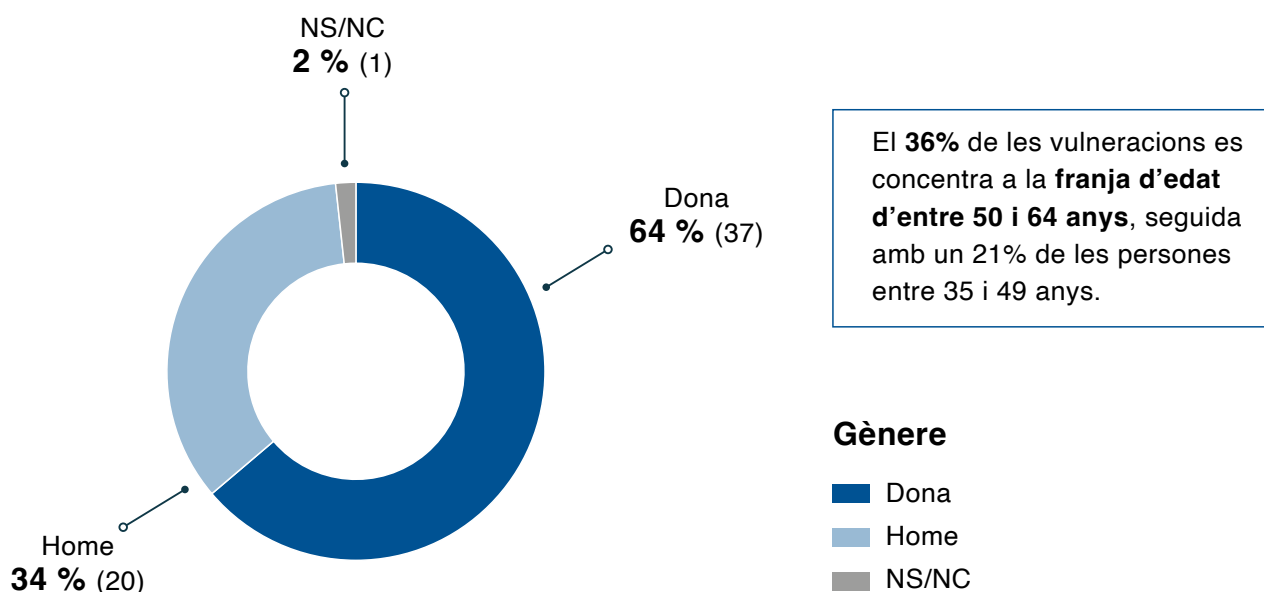
Qui ha vulnerat i a on?

El principal agent vulnerador del dret a l'accessibilitat ha estat l'Administració local (76%), seguida pel personal d'empresa privada (12%).

Més del 70% d'aquestes vulneracions s'han produït als espais públics.
Respecte al 2023, gairebé s'ha doblat el nombre de vulneracions en mercats i comerços.

Qui ha rebut la vulneració?

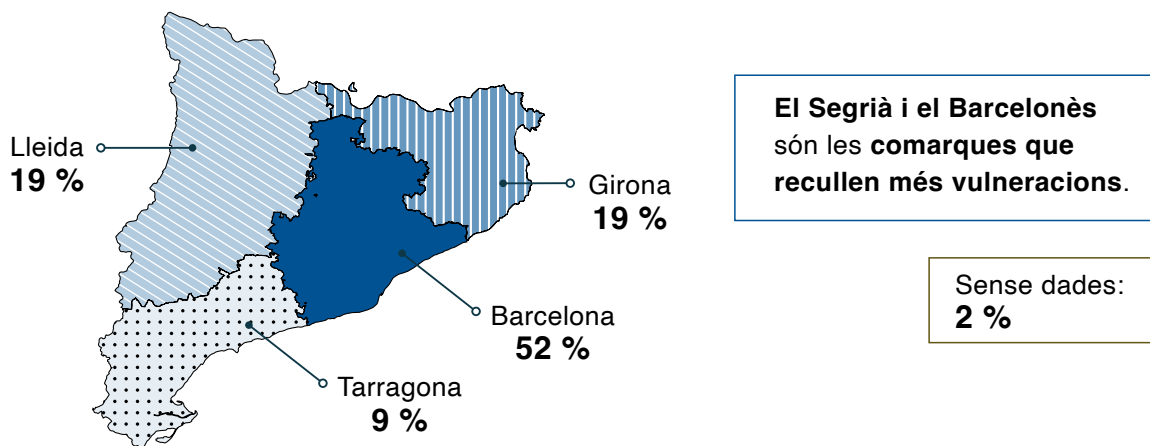
El **64%** de les vulneracions correspon a **dones** amb discapacitat física i/o orgànica, cosa que suposa un increment de 9 punts respecte a l'any 2023. El **34%** de les vulneracions identificades les han rebut **homes**.

GRÀFIC 6: Vulneració del dret a l'accessibilitat per gènere

Territori

Durant el 2024, **la província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat Barcelona (52%)**. Girona ha triplicat les xifres del 2023 i presenta un 19%. Un 19% correspon a Lleida i el percentatge més petit (9%) el recull Tarragona. Del 2% restant no disposem de dades.

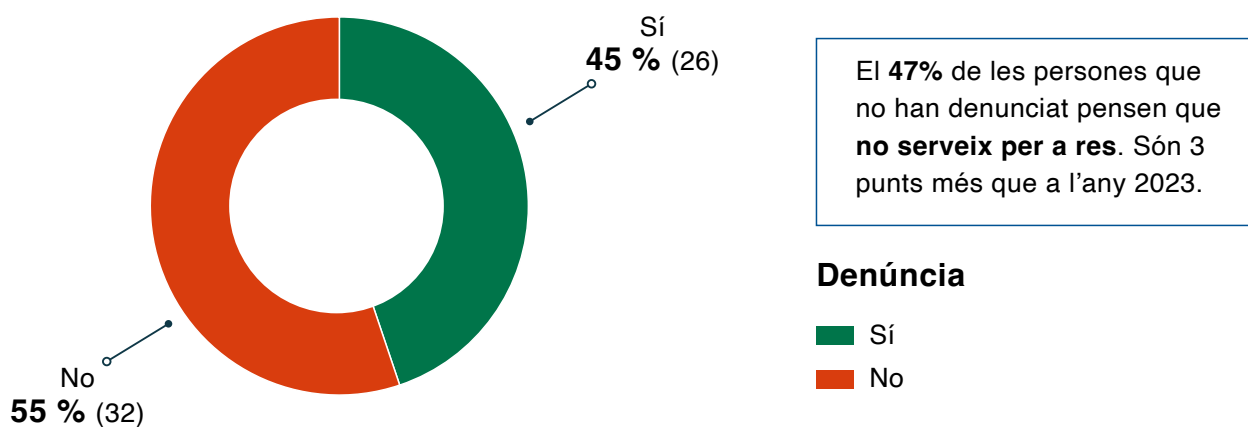

GRÀFIC 7: Vulneració del dret a l'accessibilitat per **províncies** de Catalunya

S'han denunciat les vulneracions del dret a l'accessibilitat?

El **45%** de les persones que han rebut una vulneració del dret a l'accessibilitat durant el 2024 **sí que l'ha denunciada**. Coincideix amb el percentatge del 2023.

GRÀFIC 8: Persones que **han denunciat** la vulneració del dret a l'accessibilitat

On es pot trobar més informació?

- ▶ Notícia d'ECOM sobre el projecte “ReGeneración” en el qual un grup de dones amb discapacitat d'arreu de l'estat s'enxarxen per treballar conjuntament per millorar l'accessibilitat als seus municipis. [Vegeu la notícia](#)
- ▶ Notícia d'ECOM sobre l'entrada en vigor del nou Codi d'accessibilitat de Catalunya. [Vegeu la notícia](#)
- ▶ Notícia d'ECOM d'un document tècnic amb propostes i solucions per crear espais de joc accessible. [Vegeu la notícia](#)
- ▶ Notícia d'ECOM per donar a conèixer les novetats del nou Codi d'accessibilitat de Catalunya a les persones amb discapacitat física i/o orgànica. [Vegeu la notícia](#)
- ▶ Nota de premsa d'ECOM en què avisa a tots els municipis de Catalunya que arran de l'aprovació del Codi d'accessibilitat estan obligats a disposar, en un termini màxim de tres anys, d'un Pla Municipal d'Accessibilitat, i els demana responsabilitat i empatia. [Vegeu el PDF](#)

2.4. VULNERACIÓ DEL DRET A VIURE DE FORMA INDEPENDENT I A SER INCLÒS EN LA COMUNITAT

Posicionament i legislació

Posicionament

Defensem el **dret a viure de forma independent i en comunitat**, tal com estableix la Convenció dels Drets de les Persones amb Discapacitat de l'ONU (article 19).

Apostem pel model social de la discapacitat i per la filosofia de vida independent, en el qual es concep l'individu amb discapacitat com un membre de ple dret amb obligacions, però també amb els mateixos drets que la resta de la població, uns drets que com a ciutadà ha de poder exercir amb la màxima autonomia personal.

Defensem una societat basada en la **riquesa de la diferència**, on cal

garantir la no-discriminació i la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat.

Advoquem per potenciar la capacitat i el dret a decidir de les persones amb discapacitat física i/o orgànica, així com el dret a dur una vida independent com qualsevol altra persona.

Creiem que les polítiques socials, així **com els serveis que se'n deriven, s'han d'adaptar a les característiques i necessitats de les persones** (models d'atenció centrats en les persones).

Entenem que **els serveis i les prestacions socials han d'evolucionar cap a models de suport que posin l'accent en la promoció de les potencialitats personals i han d'obrir la**

Les vulneracions que apareixen entre cometes ("") fan referència a vivències relatades en primera persona, extretes dels grups de discussió (pàg. 19).

2. La vulneració de drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica

participació de les mateixes persones amb discapacitat com a màximes coneixedores de les seves necessitats.

Considerem que **el servei d'assistència personal és el recurs imprescindible per garantir l'autonomia personal i la vida independent** de les persones amb discapacitat física i/o orgànica, i la seva participació social en tots els àmbits de la vida i espais comunitaris: educatiu, laboral, de salut, polític, cultural, de lleure, etc.

Legislació

- Article 19 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Quines vulneracions hem detectat en matèria de viure de forma independent i ser inclòs en la comunitat?

Durant el 2024 hem continuat treballant per garantir que les persones amb discapacitat física i/o orgànica comptin amb suports suficients i efectius per poder escollir com i on volen viure i puguin desenvolupar el seu propi projecte de vida. Per aconseguir

això, és primordial que tothom qui ho necessiti pugui accedir a la prestació d'assistència personal. Igualment, és important elaborar un pla de desinstitucionalització per les persones amb discapacitat física i/o orgànica que ho desitgin i alhora promoure noves fórmules residencials inclusives i comunitàries.

La figura de l'assistència personal és clau per garantir el desenvolupament del projecte de vida de les persones amb discapacitat. Encara és una figura molt desconeguda tant per a qui pot demanar-la com per als equips professionals que l'han d'oferir, tot i que cada cop es va prenent més consciència. Mostra d'aquest fet és l'augment del nombre de consultes sobre el servei d'assistència personal que hem rebut des d'ECOM, més del triple que al 2023. S'ha detectat, però, cert desconeixement d'aquesta figura per part del conjunt de professionals de l'Administració, com ara treballadores i treballadors socials, i encara és un recurs poc ofert o recomanat per part seva. Aquesta falta de coneixement generalitzada i la manca d'accés a informació sobre aquest recurs genera que l'Administració pública afirmi que no hi ha demanda d'aquest servei. A més, el plantejament actual de la prestació econòmica per a l'assistència personal, prevista en el marc de la Llei 39/2006 de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les Persones en Situació de Dependència (LAPAD), en dificulta

2. La vulneració de drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica

la prescripció i la gestió. Així mateix, resta pendent l'aprovació del Decret d'assistència personal, necessari per reforçar i ampliar aquesta figura.

“ *Hi ha tècnics d'ajuntaments que no entenen què és la figura de l'assistent personal.* ”

“ *No tinc assistent personal, la meva assistenta social em va dir que havia d'omplir molts papers i que hi havia molta llista d'espera. No em va incentivar a fer-ho.* ”

D'altra banda, encara hi ha certes dificultats per resoldre, com ara facilitar personal durant l'oci nocturn o el fet que la gent sovint es dirigeix a l'assistent personal en comptes de la persona amb discapacitat, cosa que invalida la seva capacitat per prendre decisions. També el fet que s'exigeixi el certificat negatiu de delictes sexuals a les persones que exerceixen d'assistents personals, amb la qual cosa s'infantilitza la persona amb discapacitat i pressuposa que li cal un suport cognitiu addicional.

“ *Abans parlaven amb mi, però des que vaig amb cadira de rodes m'he tornat invisible. No em parlen a mi, sinó al meu acompanyant.* ”

Pel que fa a la formació de la persona que exerceix l'assistència personal, la proposta defensada pel sector de la discapacitat és que tinguí una durada no superior a les 50 hores en les quals s'aprofundeixi en aspectes fonamentals, com la filosofia de vida independent, **i situï la persona amb discapacitat (usuària del servei d'assistència personal) com a agent principal en la formació.**

Tot plegat s'afegeix al fet que **els recursos públics no arriben per a les necessitats de la majoria de persones amb discapacitat**, i s'acaba convertint en un copagament o bé una feina no reglada. A més, poques persones poden fer front a aquests suports addicionals atesa la difícil situació econòmica que viuen. Aquesta realitat acaba impactant en el dret a l'habitatge. D'una banda, hi ha persones que veuen satisfet el seu dret a un habitatge, però no el poden dur a terme per la manca d'assistent personal; de l'altra, hi ha qui disposa de les hores necessàries d'aquesta figura, però no d'un habitatge on fer realitat el seu dret a viure de forma independent. En aquest context, s'adverteix que la prestació econòmica no pot estar condicionada als ingressos de la persona ni a prestacions de naturalesa anàloga, és a dir, no s'ha d'aplicar la deducció del complement de tercera persona. Per això **hem continuat reclamant als diferents ajuntaments de Catalunya**

2. La vulneració de drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica

la creació de serveis municipals d'assistència personal, tal com existeix a l'Ajuntament de Barcelona i en línia amb el que marca l'observació 5 de l'article 19 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat i que és de compliment obligat.

En aquest sentit, **tenint present que tant l'assistència personal com la desinstitucionalització són dos mandats de compliment obligat de la Convenció dels Drets de les Persones amb Discapacitat de l'ONU, ECOM ha tornat a reclamar al Govern que aprovi el decret d'assistència personal per avançar en aquest àmbit** i desplegar aquesta figura a tot el territori. En un moment en què s'estan definint estratègies per a la desinstitucionalització, la figura de l'assistència personal

pren més sentit. Aquest suport és imprescindible per prevenir que persones amb discapacitat acabin sent institucionalitzades sense que aquest sigui el seu desig i per afavorir que les persones que ho vulguin puguin sortir de les institucions.

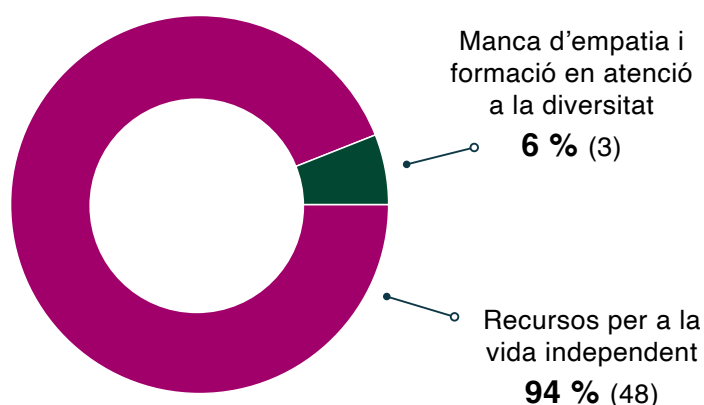
Així mateix, **es reitera la necessitat d'ajustos raonables**. És a dir, es considera necessari que hi hagi pressupostos personalitzats i no estàndards, per a la qual cosa és clau analitzar primer les hores que necessita cada persona usuària. I per fer-ho efectiu cal una coordinació real i efectiva entre les diferents administracions públiques intervinents.

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

	51 vulneracions	46 consultes ateses	5 respostes a l'enquesta
--	---------------------------	-------------------------------	------------------------------------

Durant el 2024 s'han identificat un total de **51 vulneracions del dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat** a través de les 46 consultes ateses des d'ECOM i de les 5 recollides per l'enquesta que vam elaborar. Les principals **categories de vulneració** són:

GRÀFIC 9: Vulneració del dret a viure de forma independent i ser inclòs en la comunitat per **categories**

A diferència de l'any passat, on la categoria de recursos per a la vida independent representava el 100% de les vulneracions recollides, al 2024 s'han detectat vulneracions referents a la manca d'empatia i formació en atenció a la diversitat (6%). No obstant això, **es manté que la categoria que presenta un percentatge més alt és la relacionada amb els recursos per a la vida independent (94% el 2024).**

2. La vulneració de drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica

La major problemàtica detectada és la falta d'accés a informació sobre la figura de l'assistent personal. S'observa com la majoria manifesta desconeixement sobre on trobar informació d'aquesta figura. El desconeixement generalitzat promou la invisibilització d'aquest recurs. Aquest fet implica que les persones amb discapacitat física i/o orgànica que ho necessitin no poden accedir a aquesta prestació i això afecta, per tant, que puguin comptar amb els suports suficients i efectius per gaudir del dret a escollir com viure. Això també pot suposar que la persona amb discapacitat acabi comptant amb personal privat sense formació especialitzada, de manera que no rebi l'atenció que realment necessita.

“ Moltes persones no saben que existeix la figura de l'assistent personal. A internet sembla que tenim molta informació però està compartimentada; realment, no és accessible. ”

“ Cada vegada em ve un professional diferent a casa per donar-me suport. No vull tenir gent diferent entrant i sortint. ”

Sabies que hi ha persones que necessiten el servei d'assistència personal les 24 hores del dia?

Actualment continuo vivint amb la meva mare perquè fins ara no m'ha estat possible independitzar-me. Tinc grans necessitats de suport, la qual cosa significa que necessito serveis d'assistència personal 24 hores, els 7 dies de la setmana i els 365 dies de l'any.

Hauríem d'exigir a les administracions públiques que cada persona pogués gaudir del servei d'assistència personal en funció de les seves necessitats.

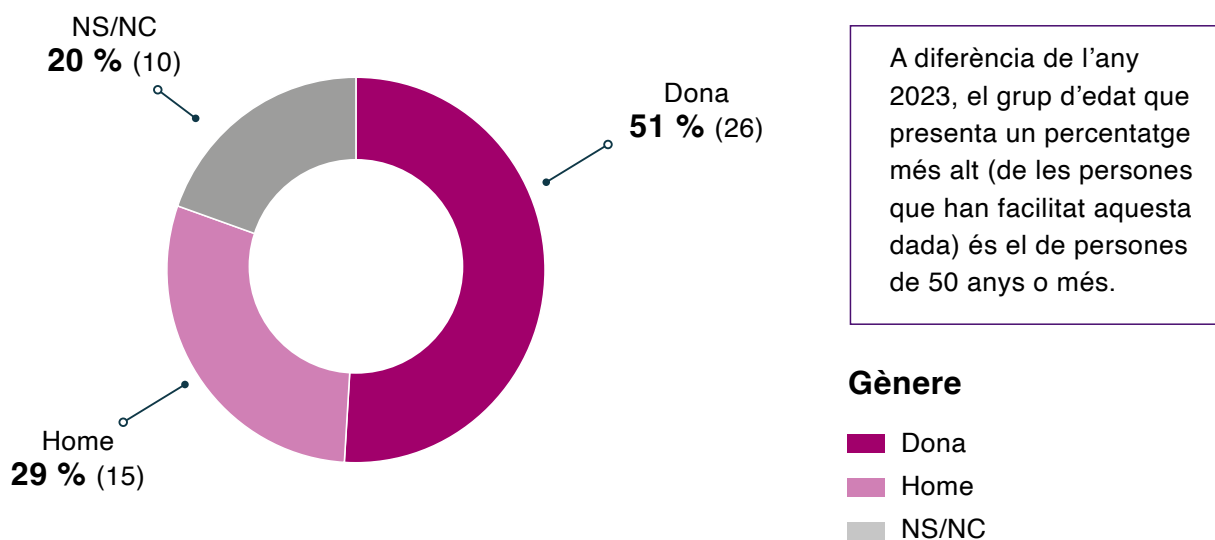
— Dona, 35 anys

Qui ha vulnerat i a on?

Igual que a l'any 2023, durant el 2024 **el principal agent vulnerador del dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat ha estat l'Administració autonòmica, amb un 88%** (13 punts més que l'any passat). Així mateix, seguint amb la tendència de les dades recollides al 2023, **el 90% d'aquestes vulneracions s'han produït en oficines públiques d'atenció a la ciutadania i serveis públics**, que engloben tant les presencials com les plataformes virtuals.

Qui ha rebut la vulneració?

El **51%** de les vulneracions les han rebut **dones** amb discapacitat física i/o orgànica: Els homes recullen el 29% i del 20% restant no disposem de la dada de gènere.

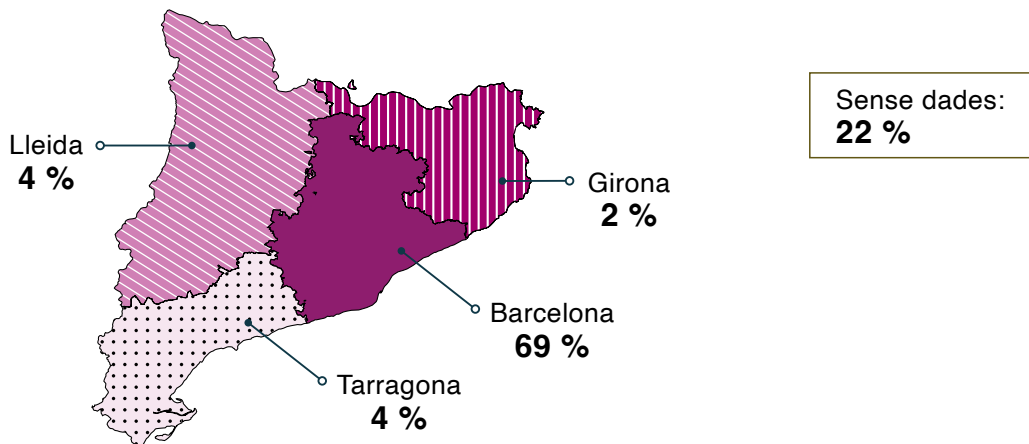

GRÀFIC 10: Vulneració del dret a viure de forma independent i ser inclòs en la comunitat per **gènere**

Territori

Barcelona és la província on s'han identificat més vulneracions del dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat, amb un 69% de les vulneracions recollides. Això implica un augment de més del 20% respecte

al 2023. D'altra banda, les províncies de Lleida i Tarragona recullen el mateix percentatge (4%), i és la província de Girona on es detecten menys vulneracions (2%). Del 22% restant no disposem de dades.

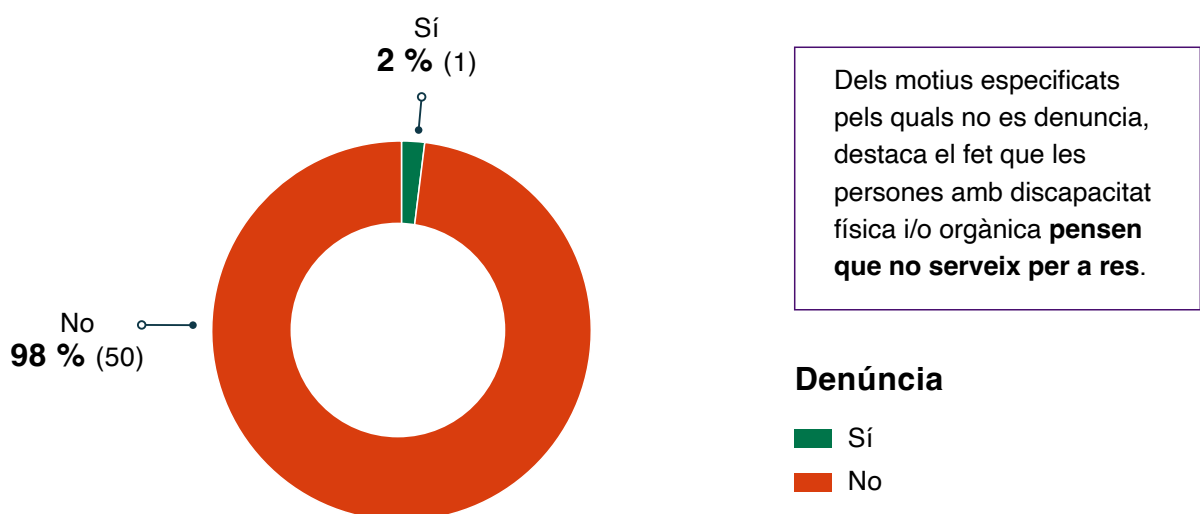

GRÀFIC 11: Vulneració del dret a viure de forma independent i ser inclòs en la comunitat per **províncies** de Catalunya

S'han denunciat les vulneracions del dret a viure de forma independent i ser inclòs en la comunitat?

S'ha denunciat només 1 de les 51 vulneracions identificades del dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat, i la situació denunciada no ha estat solucionada.

GRÀFIC 12: Persones que **han denunciat** la vulneració del dret a viure de forma independent i ser inclòs en la comunitat

On es pot trobar més informació?

- ▶ Notícia d'ECOM sobre la col·laboració, que vam iniciar ja fa més de vuit anys, de joves en situació de vulnerabilitat i persones amb discapacitat per apoderar-se mútuament a través d'un projecte en clau d'aprenentatge servei i la temàtica de l'assistència personal. [Vegeu la notícia](#)
- ▶ Notícia d'ECOM sobre la relatoria de la jornada "Assistència personal i desinstitucionalització. Dos mandats de compliment obligat de la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat". [Vegeu la notícia](#)
- ▶ Notícia d'ECOM sobre els cinquanta joves del Casal dels Infants que es formen en assistència personal amb la col·laboració d'ECOM i de persones cògestores del nostre servei d'assistència personal. [Vegeu la notícia](#)

2.5. VULNERACIÓ DEL DRET A LA MOBILITAT I AL TRANSPORT

Posicionament i legislació

Posicionament

Defensem un transport accessible i assequible que permeti a les persones amb discapacitat gaudir d'una mobilitat sostenible, accessible i equitativa, en igualtat de condicions que la resta de la societat.

Reivindiquem una tarifació social integrada del transport públic i un protocol unificat del bus interurbà i el transport sota demanda per avançar en la millora de l'accessibilitat a tot Catalunya i erradicar les desigualtats territorials.

Advoquem per un treball transversal i coordinat de l'accessibilitat en el transport públic per garantir la cadena d'accessibilitat i el seu manteniment.

Legislació

- Article 20 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.
- Article 19 i 21 de la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.
- Decret 209/2023, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Codi d'accessibilitat de Catalunya.

Quines vulneracions hem detectat en matèria de mobilitat i transport?

Durant el 2024 s'ha tornat a posar de manifest com la manca **d'accés a la xarxa de transport públic és el principal problema en matèria de mobilitat i transport**. Aquest fet es tradueix especialment en la falta d'adaptació dels espais físics relatius al transport públic, així com en la falta

Les vulneracions que apareixen entre cometes ("") fan referència a vivències relatades en primera persona, extretes dels grups de discussió (pàg. 19).

2. La vulneració de drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica

d'accessibilitat del mateix transport. Inclou tant aspectes relacionats amb les instal·lacions –el funcionament de les rampes o els sistemes de seguretat deficitaris– com altres factors que dificulten l'accés al transport –com ara la velocitat d'embarcament, el temps d'espera no indicat i sense suports, o la manca de formació del personal del transport públic.

“ *En alguns autobusos, els cinturons de seguretat no estan instal·lats de manera adequada per a les persones amb cadira de rodes. L'esquena ha de donar cap al conductor.* ”

“ *El tren para i has d'anar ràpid a buscar la porta que sigui accessible. Jo no puc córrer.* ”

Tot això respon a un **major nombre de consultes rebudes respecte a com s'ha de garantir l'accessibilitat al transport públic**, especialment quan s'inicien obres i cal establir itineraris alternatius accessibles per assegurar l'accés de tothom als diferents sistemes de transport públic del territori.

Per tant, es reafirma la necessitat de seguir **treballant per avançar en l'adaptació de totes les estacions de transport** (tren, autobusos...) i **millorar el manteniment d'elements clau**, com els ascensors.

D'aquí que ECOM ha continuat promovent grups de treball i hem participat a la Setmana Europea de la Mobilitat Sostenible. En aquest marc, ECOM ha organitzat un seminari web per exposar les novetats que incorpora el nou Codi d'accessibilitat de Catalunya en relació amb el transport per carretera. A més, hem fet un taller per donar a conèixer eines per a la denúncia efectiva per a situacions on les persones amb discapacitat física i/o orgànica puguin veure vulnerat el seu dret a la mobilitat sostenible i accessible.

Paral·lelament a la necessitat d'introduir millores en la infraestructura i l'espai físic del transport públic, es manté la demanda d'una transformació en la perspectiva i actitud del personal d'aquest àmbit. Sovint **es perceben actituds poc empàtiques, així com un desconeixement generalitzat pel que fa a l'atenció a la diversitat**. Així mateix, també s'ha posat de manifest la necessitat de sensibilitzar sobre aquestes qüestions a la resta de la ciutadania, especialment amb relació a ocupar les places reservades per a persones amb mobilitat reduïda.

“ *Un cop vaig agafar un autobús a un poble de platja. El conductor em va exigir que pagués el bitllet, encara que per la meua discapacitat no l'havia de pagar.* ”

Pel que fa a la qüestió del cost del transport, durant el 2024 s'ha detectat una tendència similar respecte al nombre de consultes sobre descomptes i tarifació social, fet que evidencia com el problema relatiu a la situació econòmica de les persones amb discapacitat física i/o orgànica es manté.

Respecte als **vehicles privats**, s'ha observat **un increment en les consultes rebudes respecte a les adaptacions i els lloguers d'aquests**. A més, en relació amb les places d'aparcament reservades per a persones amb discapacitat, s'han identificat diversos problemes. D'una banda, el temps d'aparcament en zones de càrrega i descàrrega s'ha reduït i això ha limitat, per tant,

l'exercici de les seves activitats. De l'altra, s'ha detectat que sovint la senyalització establerta en les places d'aparcament reservat no correspon amb la nova normativa.

“ *Els aparcaments reservats no sempre tenen senyalització vertical. I no es pot multar si no està ben senyalitzat.* ”

Respecte als **taxis**, **persisteixen les dificultats ja identificades en anys anteriors per trobar-ne d'adaptats**. A banda de la seva escassa disponibilitat, s'ha advertit que continuen presents els problemes vinculats amb costos poc assequibles i amb la demanda d'antelació prèvia de fins a 72 hores en àrees rurals.

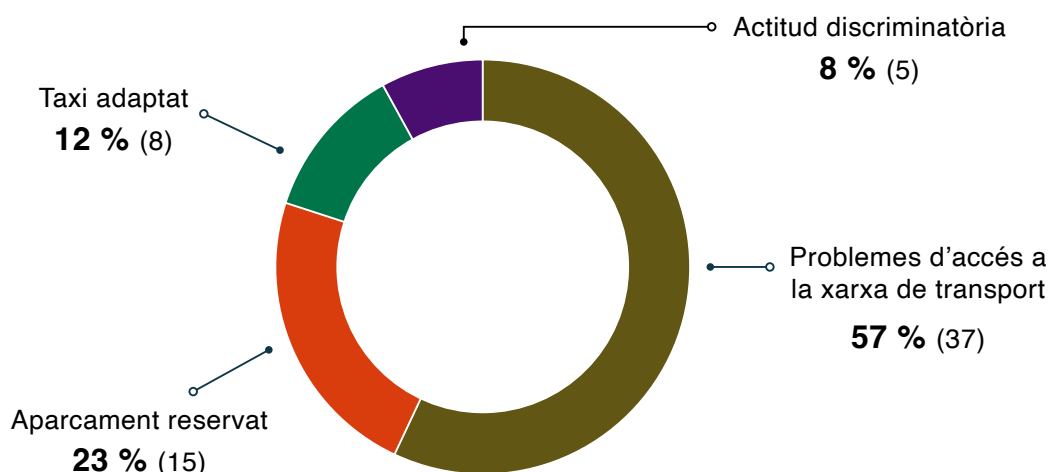

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

	65 vulneracions	29 consultes ateses	36 respostes a l'enquesta
--	---------------------------	-------------------------------	-------------------------------------

A aquestes xifres, cal afegir **4 vulneracions en matèria d'accessibilitat** (pàg. 34) recollides a l'apartat sobre la vulneració del dret a l'accessibilitat.

Durant el 2024 s'han identificat **65 vulneracions del dret a la mobilitat i al transport** a través de les 29 consultes ateses des d'ECOM i 36 recollides per l'enquesta que vam elaborar. Les principals categories de vulneració són:

GRÀFIC 13: Vulneració del dret a la mobilitat i al transport per per categories

Com ha succeït en els últims dos anys, l'any 2024 **els problemes d'accés a la xarxa de transport tornen a constituir la categoria que presenta un percentatge més elevat de vulneracions, amb un percentatge del 57% (15 punts més que a l'any 2023)**. Són constants les impossibilitats d'accedir a les estacions i mitjans de transport, especialment pel que fa als autobusos i als trens. Aquestes dificultats es veuen incrementades en l'àmbit del transport interurbà a les zones de baixa densitat, on l'oferta de transport és menor.

Tal com succeïa el 2023, **es tornen a identificar manques de manteniment d'ascensors, rampes i plataformes elevadores**. Tampoc s'ha assegurat que els recorreguts alternatius siguin accessibles en cas d'obres o si hi ha incidències al servei (com ha passat amb la xarxa de Rodalies i el metro de la ciutat de Barcelona). D'altra banda, s'observa una manca d'oferta de vehicles adaptats per llogar i les companyies aèries no sempre tracten amb cura les cadires de rodes, fet que suposa un greu perjudici quan s'arriba al lloc de destinació i aquesta es troba deteriorada o bé inservible.

“ *El transport que teòricament està adaptat després no funciona, com l'ascensor de l'estació de tren de Sant Adrià, i això fa que no pugui anar a la feina per aquesta via.* ”

“ *Em fan demanar un dia abans l'autobús amb la plataforma i tots sembla que en porten, però hi ha conductors que es neguen a obrir-la o no porten el ganxo per obrir-la i et quedes tirat esperant un altre bus.* ”

L'**aparcament reservat** també es manté com la segona categoria on s'han detectat més vulneracions. Aquesta categoria presenta un lleuger augment en comparació amb l'any anterior, i representa el **23%** de les vulneracions recollides. Les queixes més nombroses continuen sent les que tenen relació amb **persones sense cap tipus de discapacitat que fan ús d'aquestes places de forma inadequada**. Així mateix, se'ns ha traslladat novament el poc nombre de places d'aparcament reservat i les traves burocràtiques amb les quals sovint es troben per obtenir-les.

En el **12%**, se situen les vulneracions relatives al **taxi adaptat**. Es torna a constatar **la poca oferta de taxis adaptats (encara existeixen incompliments de la flota accessible requerida legalment), així com la seva limitació horària, la qual cosa de vegades afecta la freqüència horària que la persona necessita per anar a treballar**. Tot i que el taxi adaptat no presenta el percentatge més elevat, cal tenir present aquest gros de vulneracions, ja que sovint les persones amb discapacitat física i/o orgànica es veuen obligades a utilitzar aquest mitjà de transport perquè és l'únic que els permet accedir al destí on han d'anar.

Finalment, a aquests problemes cal afegir l'**actitud discriminatòria** que han rebut les persones amb discapacitat física i/o orgànica, vulneració que s'ha registrat en un **8%**. Se'ns ha traslladat que aquestes actituds discriminatòries han sigut tant per part de la ciutadania, com pel personal del transport públic.

“ Quan vaig amb autobús o metro, no em cedeixen el lloc dels seients reservats. Sempre soc jo qui he de dir a les persones que tinc una discapacitat i que necessito seure. **”**

Sabies que hi ha persones que no poden obrir les portes dels trens?

Tinc els braços i les cames curtes. Fa temps que no faig servir la Renfe perquè la distància entre el vagó i l'andana era massa gran. Jo no podia obrir la porta, no arribava. I si no trobava ningú que me l'obris, no podia pujar al tren. A més, segons l'estació, queda molt d'espai per pujar i em fa por que el peu se'm quedi al forat i caigui. Això amb els Ferrocarrils no em passa, normalment s'obren soles i no hi ha tanta separació per pujar.

 — Dona, 59 anys

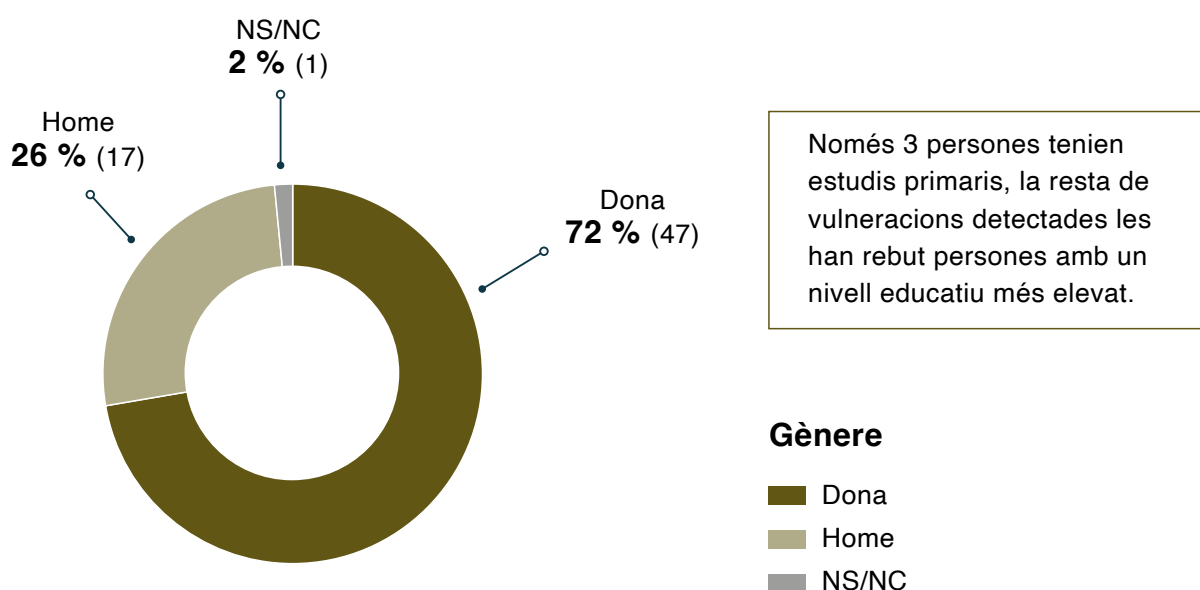
Qui ha vulnerat i a on?

El principal agent vulnerador del dret a la mobilitat i al transport ha estat l'Administració local amb un 38%, seguit per l'empresa privada², amb un 29%.

Aquestes vulneracions s'han produït majoritàriament (**44 vulneracions de les 65 detectades**) **a les estacions o mitjans de transport públics**. Englobem dins d'aquest concepte els operadors privats (incloent-hi transport interurbà i taxi) que presten un servei públic, i d'aquí que considerem que és l'àmbit públic l'afectat i no el privat.

Qui ha rebut la vulneració?

Seguint la tendència dels últims anys, **més del 60%** de les vulneracions les han rebut les dones amb discapacitat física i/o orgànica:

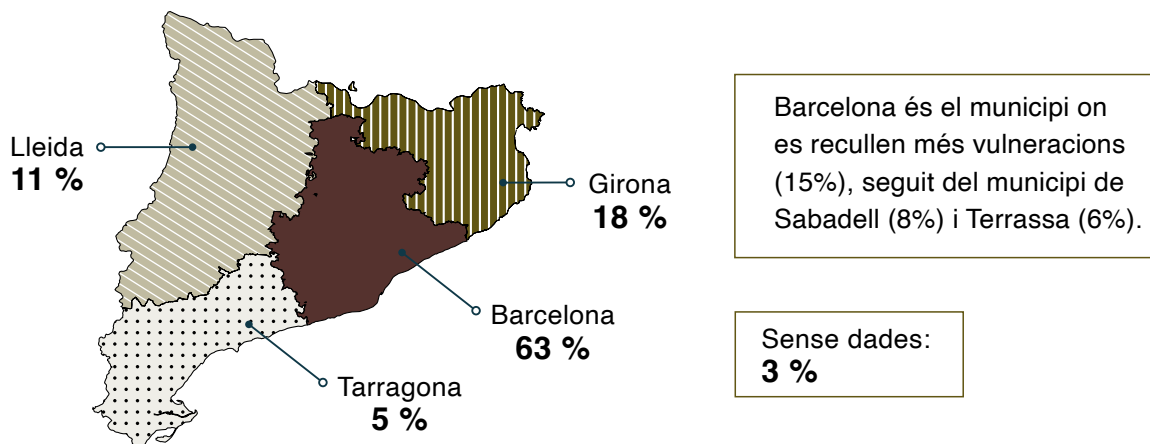

GRÀFIC 14: Vulneració del dret a la mobilitat i al transport per **gènere**

² Entenem com a empresa aquells espais on es duu a terme una activitat professional, així com prestacions de béns i serveis.

Territori

La província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat **Barcelona (63%)**, seguida de Girona (18%), Lleida (11%) i Tarragona (5%). Del 3% restant no disposem de dades.

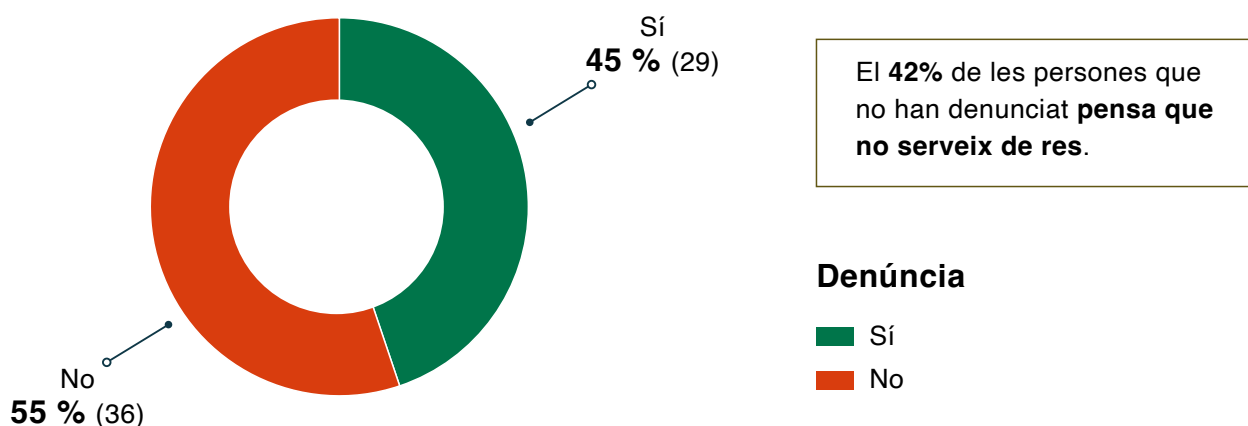

GRÀFIC 15: Vulneració del dret a la mobilitat i al transport per **províncies** de Catalunya

S'han denunciat les vulneracions del dret a mobilitat i al transport?

A diferència de l'any 2023, el **55%** de les persones que han rebut una vulneració del dret a la mobilitat i al transport durant el 2024 **no ho han denunciat**. Aquí s'observa un canvi de tendència respecte a l'any anterior, on més del 50% sí que van denunciar les vulneracions rebudes en relació amb el dret a la mobilitat i al transport.

GRÀFIC 16: Persones que **han denunciat** la vulneració del dret a la mobilitat i al transport

On es pot trobar més informació?

- ▶ Notícia d'ECOM sobre la posada en marxa del nou grup de treball pel dret a la mobilitat sostenible i accessible, un espai des d'on impulsar conjuntament millores en l'accessibilitat del transport públic al territori i promoure una mobilitat més sostenible i inclusiva per a tothom. [**Vegeu la notícia**](#)
- ▶ Notícia d'ECOM sobre la continuïtat del treball per promoure un entorn sostenible i connectat amb el projecte ReGenerem-ECOMobilitza't per continuar defensant el dret a la mobilitat sostenible i accessible. [**Vegeu la notícia**](#)
- ▶ Seminari web ReGenerem-ECOMobilitza't: "Accessibilitat al transport públic amb caminadors, scooter o cadiretes de posicionament". [**Vegeu el vídeo**](#)
- ▶ Seminari web ReGenerem-ECOMobilitza't: "Mobilitat i transport públic al món rural". [**Vegeu el vídeo**](#)
- ▶ Seminari web ReGenerem-ECOMobilitza't: "Accessibilitat al transport públic a Catalunya". [**Vegeu el vídeo**](#)

2.6. VULNERACIÓ DEL DRET A L'HABITATGE

Posicionament i legislació

Posicionament

El dret a l'habitatge és un dret humà reconegut internacionalment, bàsic per desenvolupar un projecte de vida independent i en comunitat i per garantir altres drets fonamentals com ara salut, educació, treball, etc. Per aquesta raó, entenem que l'habitatge digne i adequat per a les persones amb discapacitat física i/o orgànica ha de ser: **accessible** (de manera universal tant a l'entorn com als espais comuns de l'edifici i a l'interior de l'habitatge) i **assequible** (tenint en compte el greuge comparatiu de cost de vida de les persones amb discapacitat per fer front a una llar segura, habitable...).

Entenem que el dret a l'habitatge està connectat amb el **dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat**, i per aquesta raó des d'ECOM:

- ▶ Exigim que totes les persones amb discapacitat tinguin l'**oportunitat de triar el seu lloc de residència, on i amb qui viure** (lloguer, compra, cessió d'ús...), i així mateix puguin accedir als habitatges de familiars, amics...
- ▶ Exigim que totes les persones amb discapacitat tinguin **accés a l'assistència personal o una altra varietat de serveis d'assistència**, per garantir la seva autonomia personal i projecte personal de vida independent.
- ▶ Exigim que totes les persones amb discapacitat **siguin incloses a la comunitat**, evitant-ne l'aïllament, i que tinguin accés a les instal·lacions i serveis comunitaris en igualtat de condicions.
- ▶ Exigim que tots els agents (públics i privats) contribueixin al desenvolupament del dret a l'habitatge i que totes les polítiques públiques garanteixin l'exercici d'aquest dret amb tots els programes i les accions necessàries.

Les vulneracions que apareixen entre cometes ("") fan referència a vivències relatades en primera persona, extretes dels grups de discussió (pàg. 19).

Legislació

- Articles 9, 19 i 28 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Quines vulneracions hem detectat en matèria d'habitatge?

Al llarg del 2024 s'ha pogut detectar com entre les persones amb discapacitat física i/o orgànica hi ha una sensació generalitzada de decepció respecte al dret a l'habitatge, principalment a causa de la manca de suports disponibles i la dificultat d'accés als existents.

Manquen habitatges accessibles i assequibles i se'ns ha traslladat, un any més, la dificultat de pagar tant un lloguer com d'assumir les despeses inherents a garantir l'accessibilitat a l'habitatge on es resideix. Això deriva sovint en un risc d'exclusió residencial.

“ No trobo habitatge adaptat assequible. ”

En aquest sentit, hem continuat alertant de nombrosos **conflictes amb les comunitats de propietaris per les adaptacions dels espais**

comuns, així com les traves burocràtiques per a les adaptacions de l'interior de l'habitatge. Aquestes situacions s'enllacen amb l'increment de recepció de consultes relacionades amb la rehabilitació i l'adaptació d'habitatges i espais comuns.

“ Quan es tracta de fer accessibles les entrades d'alguns edificis, sovint es generen conflictes amb els veïns. Moltes persones no volen fer adaptacions, i això crea un ambient de poca sensibilització. ”

Així mateix, **s'ha constatat una important falta d'oferta d'habitatge públic. No hi ha informació clara i accessible** sobre aquesta qüestió, i l'absència de coordinació entre les administracions públiques ocasiona que habitatges adaptats estiguin buits, o bé que finalment s'assignin a persones sense necessitat d'un habitatge adaptat. Entre les alternatives residencials, **les cooperatives d'habitatge continuen guanyant presència però falten protocols que en millorin l'accés i** respectin un pla de vida independent de les persones amb discapacitat física i/o orgànica. I, **pel que fa als centres residencials, es percep una millora en la seva integració dins**

2. La vulneració de drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica

la comunitat amb l'adopció d'horaris adaptats i la promoció d'activitats d'oci compartides fora de les instal·lacions, fet que contribueix a afavorir la inclusió i participació activa de les persones que hi resideixen.

En aquest context, **alertem que canviar d'habitatge sovint afecta de manera negativa la salut mental**, ja que la desvinculació amb l'entorn va en detriment de seguir en contacte amb la comunitat ja coneguda i mantenir les activitats socials i d'oci.

Davant aquest escenari complex, la necessitat d'oferir acompanyament per a la cerca d'habitatge coincideix amb la base del **projecte RUMBO** que ECOM ha desenvolupat conjuntament durant els darrers tres anys, amb un total de 22 entitats del territori espanyol, en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència del Govern de l'Estat espanyol. En haver finalitzat aquest 2024, constatem que s'ha pogut avançar en la recerca de nous models per promoure l'allotjament accessible i inclusiu, fomentar la transformació dels centres residencials cap a recursos de suport integral a la vida independent i promoure la desinstitucionalització, entre altres millores. Precisament, el projecte RUMBO ha estat reconegut amb el segon premi dels reconeixements Amigo del Autismo 2024, atorgat per Autismo España.

En aquest marc, ECOM ha publicat pel dia 3 de desembre, Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat, una nota de premsa per exigir al Govern l'accessibilitat dels habitatges i els suports necessaris per a les persones amb discapacitat física i/o orgànica. ECOM també ha estat present a l'"Octubre Urbà 2024", iniciativa de l'ONU orientada a promocionar i fomentar ciutats més sostenibles, organitzant un taller sobre l'accés a habitatges de protecció oficial i un seminari web sobre l'habitatge accessible i assequible des d'una perspectiva interseccional. Així mateix, ens hem adherit a la manifestació 23N "Abaixem els lloguers!", promoguda pel Sindicat de Llogateres a la ciutat de Barcelona.

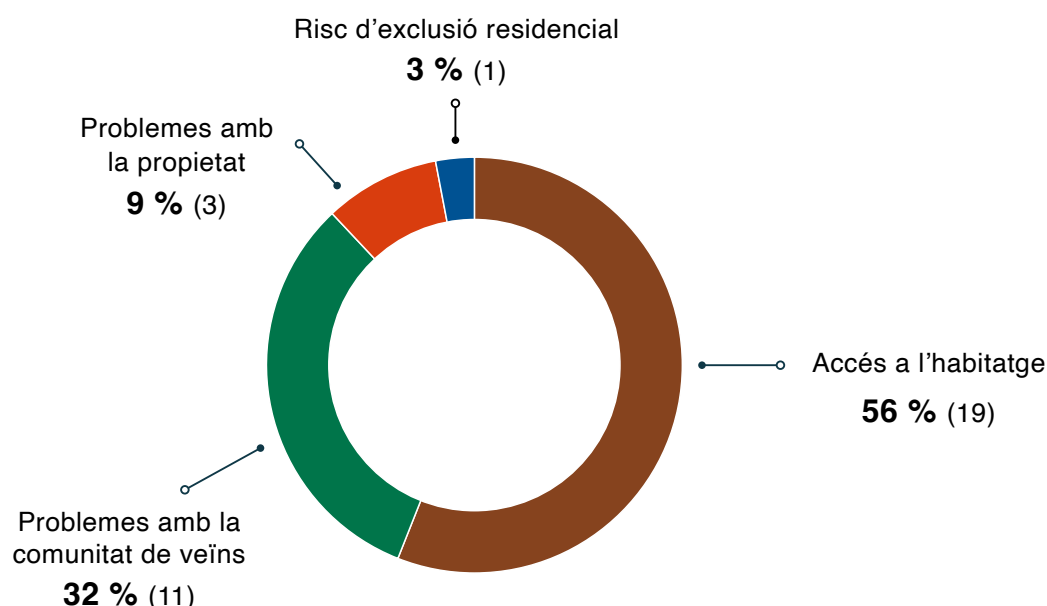
Coincidint amb el fet que l'habitatge ha esdevingut un element central de l'agenda política, durant el 2024 ECOM ha posat en marxa la **campanya #DesigualtatPlus. Enguany s'ha centrat en experiències pròpies per donar visibilitat a les desigualtats i les vulneracions del dret a l'habitatge** que reben les persones amb discapacitat física i/o orgànica. S'ha reivindicat una vida digna i autònoma dins la comunitat.

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

	34 vulneracions	29 consultes ateses	5 respostes a l'enquesta
---	---------------------------	-------------------------------	------------------------------------

Durant el 2024 s'han identificat **34 vulneracions del dret a l'habitatge**. Es tracta de 29 consultes ateses i de 5 recollides per l'enquesta que vam elaborar. Les principals **categories de vulneració** són:

GRÀFIC 17: Vulneració del dret a l'habitatge per categories

Seguint amb la tendència de l'any 2023, al 2024 **l'accés a l'habitatge se situa en primer lloc, amb un 56% (presenta un augment de 9 punts més que al 2023)**. Continua prevalent el problema relatiu a l'oferta d'habitatge accessible, assequible i amb suports, dificultat que s'accentua especialment a les zones rurals. Així mateix, s'han recollit diverses queixes vinculades a l'accés a informació sobre millores d'accessibilitat a l'habitatge, en què es manifesta desconeixement sobre

les plataformes i espais en què es poden consultar l'existència i disponibilitat d'aquestes ajudes.

Els **problemes amb la comunitat de veïns** tornen a situar-se al segon lloc de les vulneracions recollides al dret a l'habitatge, amb el **32%**. Tal com ha succeït en anys anteriors, els principals problemes detectats estan relacionades amb les actuacions i reformes d'accessibilitat als espais comuns, especialment en relació amb la instal·lació d'ascensors. Novament, s'ha constatat una manca de predisposició per part de la comunitat a assumir la part del cost corresponent per a l'eliminació de barreres arquitectòniques. Així mateix, algunes persones han manifestat haver rebut un tracte diferencial respecte a la resta de veïnat de l'edifici pel fet de tenir una discapacitat.

És manté que les categories que presenten un percentatge més baix són les relacionades amb problemes amb la propietat (9%) i el risc d'exclusió residencial (3%).

La primera fa referència al fet que la persona propietària de l'habitatge no accepta dur a terme obres d'accessibilitat, fet del qual s'ha recollit el cas d'una persona amb discapacitat que, des de 2019, està fent tràmits perquè no pot sortir de casa perquè l'edifici no disposa d'ascensor, ja que la propietat es nega a posar-ne. Així mateix, en aquesta primera categoria també s'inclouen les situacions detectades referents a les pujades de preu dels lloguers aprofitant la situació de vulnerabilitat i indefensió que viuen moltes persones amb discapacitat.

“ M’han apujat el preu del lloguer més de 200 euros. Estic depressiva i ansiosa per la situació, no sé què fer per resoldre-la. Vull estar en regla a casa meva, no vull estar amb por. ”

Pel que fa al risc d'exclusió residencial, hi ha persones a les quals els és impossible mantenir econòmicament un habitatge de propietat o de lloguer, tant pel que fa al pagament de la quota d'arrendament o hipoteca com a la necessitat d'haver de fer front a les despeses de subministrament. Concretament, hem recollit la situació d'una persona amb un 70% de discapacitat i usuària de cadira de rodes que està residint amb un grup de persones que va conèixer a la via pública, i que manifesta una gran preocupació davant la possibilitat de quedar-se novament sense llar, atès que no compta amb cap alternativa immediata ni eficient que garanteixi el seu dret a l'habitatge.

En aquest context, és rellevant tenir en compte que, tot i que hàgim recollit un percentatge menor de vulneracions de risc d'exclusió residencial, hem de continuar alerta. El fet de no haver comptabilitzat més casos en aquest àmbit no desvirtua que des d'ECOM tinguem constància que és un problema que continua vigent i que haurem de seguir analitzant com evoluciona.

Què pensaries si et diguessin que no et lloguen un pis perquè utilitzes una cadira de rodes?

Quan vas a mirar cases o pisos per llogar, tot bé fins que dius que vas amb cadira de rodes. Llavors és quan comencen els problemes. Alguns et diuen que no està adaptat o d'altres ja directament et diuen que no. He volgut entrar en projectes de cohabitatge i tampoc m'han deixat per la cadira. És una situació molt problemàtica, l'habitatge, per a nosaltres. Si les administracions no fan res, no podrem seguir endavant.

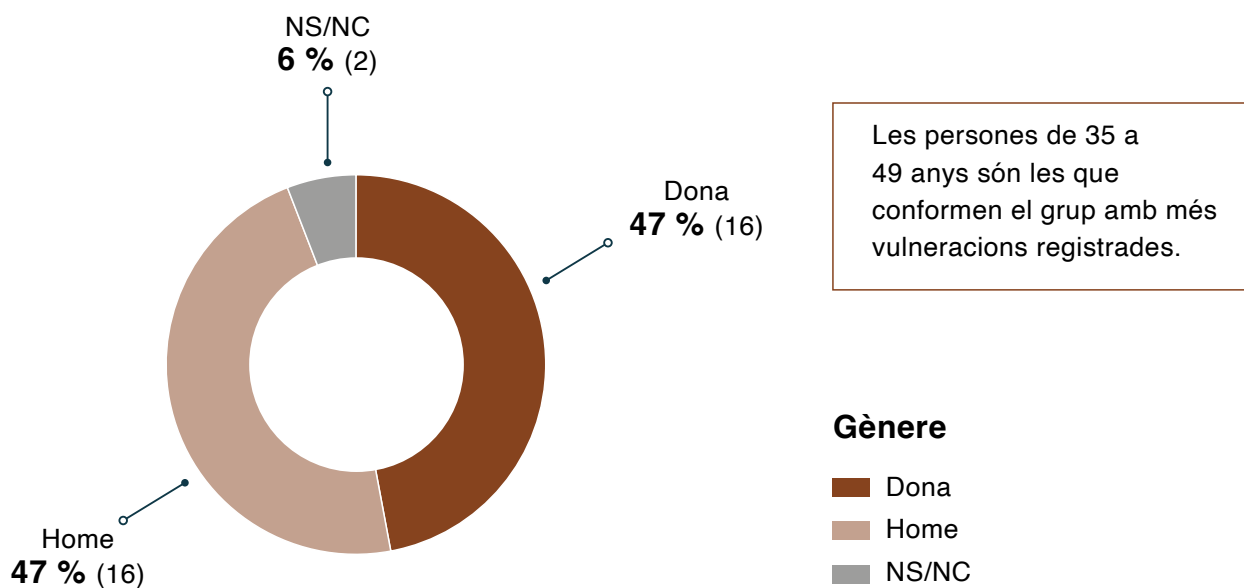
— Dona, 63 anys

Qui ha vulnerat i a on?

Igual que a l'any 2023, **l'Administració autonòmica ha estat el 2024 el principal agent vulnerador del dret a l'habitatge, i representa el 53% de les vulneracions**. D'aquí que es mantingui que la majoria de les vulneracions (el **62%**) s'hagin produït a les **oficines d'atenció al públic i serveis públics**, que engloben tant les físiques com les plataformes virtuals.

Qui ha rebut la vulneració?

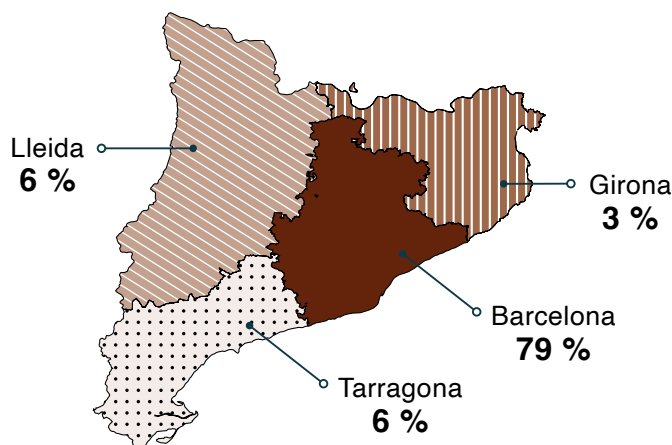
Es manté que tant homes com dones presenten el mateix percentatge de vulneracions rebudes, un 47%, una xifra lleugerament superior a la de l'any 2023 (44%). Del 6% restant no disposem de dades.

GRÀFIC 18: Vulneració del dret a l'habitatge per gènere

Territori

Seguint amb la tendència de l'any anterior, la província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat Barcelona (79%). No obstant això, a diferència del 2023, les províncies on se n'han identificat més han estat Lleida i Tarragona, que presenten el mateix percentatge, un 6%, seguides per Girona (3%). No disposem de dades del 6% restant.

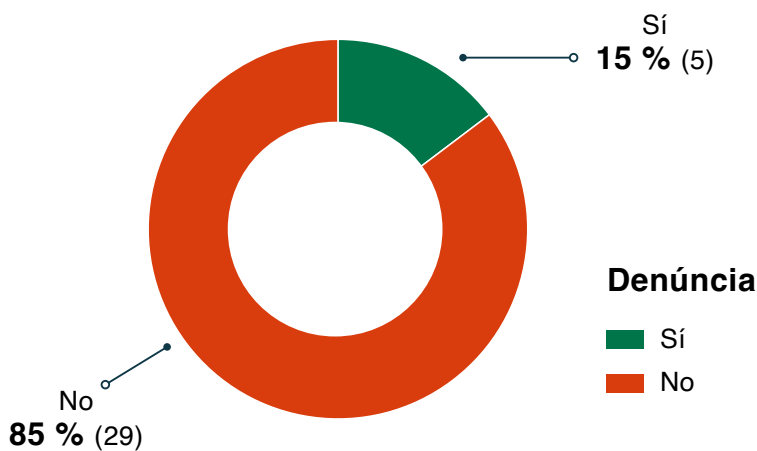

GRÀFIC 19: Vulneració del dret a l'habitatge per **províncies** de Catalunya

S'han denunciat les vulneracions del dret a l'habitatge?

Només tenim constància que s'hagin denunciat 5 vulneracions del dret a l'habitatge, dada similar a la de l'any 2023 (4), però fet que suposa una davallada de més del 20% respecte de l'any 2022.

El 85% de les persones que no han denunciat no ho han fet perquè pensen que no serveix per a res, així com pel cost i la complexitat del procés de denúncia.

GRÀFIC 20: Persones que **han denunciat** la vulneració del dret a l'habitatge

On es pot trobar més informació?

- ▶ Nota de premsa d'ECOM en què s'informa de la col·laboració entre la Federació ECOM i l'Associació de Promotors de Catalunya per millorar l'accés de les persones amb discapacitat als habitatges adaptats. [**Vegeu el PDF**](#)
- ▶ Taller d'assessorament virtual: "Reptes i oportunitats per l'habitatge accessible i assequible". [**Vegeu el vídeo**](#)
- ▶ Taller d'assessorament virtual: "Mesures clau d'habitatge en el nou Codi d'accessibilitat". [**Vegeu el vídeo**](#)

2.7. VULNERACIÓ DEL DRET A L'EDUCACIÓ

Posicionament i legislació

Posicionament

Prioritzem un model d'**escola inclusiva**, que s'apliqui a totes les etapes educatives (incloent-hi l'etapa de 0 a 3 anys i l'educació postobligatòria), que garanteixi el dret a l'educació per a tothom, independentment de les seves capacitats o limitacions, del seu origen, gènere o orientació sexual, i en què l'alumnat amb discapacitat física i/o orgànica hi tingui cabuda i una presència activa i participativa, com un membre més de la comunitat. L'aposta és per una intervenció integral que no centri la seva intervenció i els recursos només en l'alumnat amb discapacitat, sinó que promogui veritables models educatius inclusius.

Mentre l'escola inclusiva i de qualitat no sigui una realitat generalitzada a tot Catalunya, reclamem el dret de les famílies a escollir el model d'escolarització per al seu fill o filla i que els CEE (centres d'educació

especial) tinguin els recursos necessaris per garantir la qualitat educativa, sense que això vagi en detriment del procés gradual de participació de tot l'alumnat cap a la inclusió educativa i social, i l'impuls de transformació d'aquests centres en CEEPSIR (centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos).

Reclamem l'assistència personal en totes les etapes de l'educació postobligatòria, com un recurs fonamental per garantir el dret a l'educació inclusiva de l'alumnat amb discapacitat física i/o orgànica.

Defensem l'**educació pública com un dret universal**.

Legislació

- Article 24 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.
- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

Les vulneracions que apareixen entre cometes (") fan referència a vivències relatades en primera persona, extretes dels grups de discussió (pàg. 19).

Quines vulneracions hem detectat en matèria d'educació?

Continuant amb la línia observada l'any anterior, **el 2024 una de les situacions que segueix afectant greument infants amb discapacitat física i/o orgànica és la manca de persones vetlladores als centres educatius**. L'alumnat amb necessitats educatives especials (NEE) que requereix aquest tipus de suport no pot quedar desatès; per aquest motiu, és imprescindible incrementar els recursos econòmics destinats a aquest servei per garantir-ne una cobertura adequada i ajustada a les necessitats reals detectades. Aquest fet s'evidencia amb situacions detectades anys anteriors que durant el 2024 s'han tornat a presenciar, com són la reducció del suport de persones vetlladores, el desconeixement de les hores assignades ja havent començat el curs i el fet que la persona vetlladora que s'havia d'incorporar a l'escola no ho hagi fet.

Tanmateix, cal destacar que, amb la creació a principis de 2024 de la Unitat d'Atenció a les Famílies i Suport a la Inclusió Educativa, s'ha percebut una disminució de queixes a l'inici de curs, especialment pel que fa a la reducció de vetlladores i vetlladors, fet que valorem positivament.

Alhora, hem continuat treballant perquè l'escola inclusiva sigui una realitat a tot Catalunya, ens hem reunit amb la Consellera d'Educació i la Directora General d'Educació Inclusiva i ens hem adherit a l'aliança Educació 360, projecte per fer que les activitats del temps lectiu com les del temps no lectiu siguin inclusives i que tothom pugui participar-hi amb les mateixes oportunitats.

Reiterem un cop més com l'**escola inclusiva és un model que beneficia tot l'alumnat**, no solament aquell amb necessitats específiques de suport. Per aplicar aquest model, tornem a remarcar la necessitat de garantir que tot el personal educatiu (tant el cos docent com els equips d'atenció directa) disposin de la formació necessària en educació inclusiva i en l'atenció a l'alumnat amb discapacitat. En aquest sentit, cal continuar impulsant el paper dels **Centres d'Educació Especial Proveïdors de Serveis i Recursos** (CEEPSIR) i el suport especialitzat que poden oferir als centres ordinaris per tal de reforçar la qualitat i l'equitat de l'atenció educativa. Així mateix, és necessari visibilitzar i promoure la difusió de bones pràctiques i metodologies orientades a l'atenció a la diversitat com a instruments claus per a la transformació del sistema educatiu. Per avançar en la consolidació d'un model d'escola inclusiva a Catalunya, és fonamental planificar accions

2. La vulneració de drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica

que promoguin un canvi de mirada i fomentin una cultura inclusiva entre tots els agents de la comunitat educativa.

Una de les qüestions més destacades durant el 2024 és **garantir l'accessibilitat i els suports també en serveis complementaris i fora de l'entorn estrictament acadèmic** com són: l'hora del menjador escolar, les activitats extraescolars, les sortides escolars, les colònies i la pràctica esportiva. Aquests espais són clau per al desenvolupament personal, emocional i social dels infants i adolescents.

“ *Aquest any hi ha tres infants de la nostra escola que podrien no anar de colònies per falta de recursos per garantir una participació inclusiva.* ”

En aquesta línia, és important recordar que **la inclusió no es pot reduir a la presència de persones vetlladores o figures d'acompanyament puntuals**. És necessari un enfocament més ampli, que contempli l'adaptació de l'entorn, la formació del personal educatiu, la coordinació amb els serveis de salut i socials, i una planificació prèvia per garantir una escola inclusiva i de qualitat. A més, tornem a subratllar que, tal com s'estableix a la mateixa Convenció

Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, l'assoliment del dret a una escola inclusiva no és un dret aïllat sinó que s'interrelaciona amb d'altres.

Per tal de donar compliment als elements exposats, és necessari establir mecanismes de seguiment i acompanyament que permetin analitzar la resposta que ofereix cada centre educatiu, tant pel que fa als recursos disponibles com a la manera com aquests s'apliquen. Així mateix, el model d'escola inclusiva ha d'incorporar una visió integral que connecti amb les exigències del món laboral, amb l'objectiu que el sistema educatiu contribueixi a garantir l'accés a una ocupació digna. En aquest sentit, **les persones amb discapacitat física i/o orgànica han de poder accedir a formació i qualificació professional en igualtat de condicions al llarg de tot el seu itinerari vital**.

“ *Una vegada acabada l'ESO (...) i passes a educació no obligatòria, no hi ha vetlladors, ni cap servei públic que pugui cobrir les meves necessitats.* ”

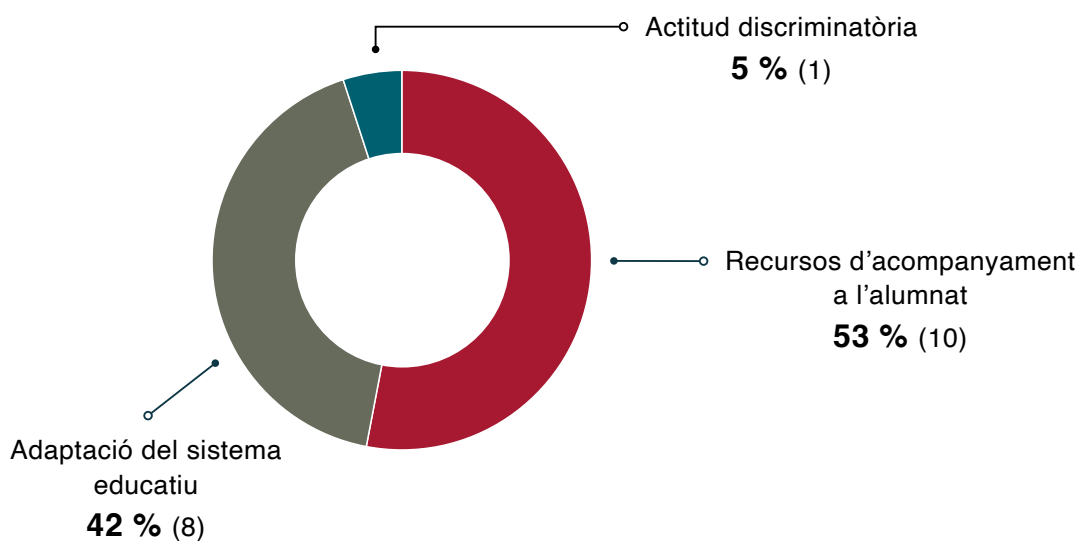

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

	19 vulneracions	13 consultes ateses	6 respostes a l'enquesta
---	---------------------------	-------------------------------	------------------------------------

A aquestes xifres, cal afegir **5 vulneracions en matèria d'accessibilitat** (pàg. 34) recollides a l'apartat sobre la vulneració del dret a l'accessibilitat

Durant el 2024 s'han identificat un total de **19 vulneracions del dret a l'educació** a través de les 13 consultes ateses des d'ECOM i de les 6 recollides per l'enquesta que vam elaborar. Les principals **categories de vulneració** són:

GRÀFIC 21: Vulneració del dret a l'educació per categories

Al 2024 els recursos d'acompanyament a l'alumnat romanen com la categoria que presenta un percentatge més elevat de vulneracions (53%).

En la mateixa línia que l'any anterior, les principals queixes recollides són les relacionades amb la negació o el no oferiment del servei de vetlladores i vetlladors escolars i de monitors i monitores per a activitats escolars fora de l'aula (colònies i sortides, incloent-hi el viatge de fi de curs), en alguns casos causat perquè

el Departament d'Educació no ha facilitat aquest professional o bé per manca de pressupost. Així mateix, és important assenyalar dos casos en què s'ha indicat que aquest suport no s'ofereix en els estudis no reglats i/o no obligatoris, fet dificulta la continuïtat formativa de l'alumnat.

La **manca d'adaptació del sistema educatiu (42%)**, categoria que està molt lligada a la de la manca de recursos d'acompanyament a l'alumnat, se situa en la segona posició amb un increment del 33% en comparació amb l'any anterior. En aquest àmbit, s'han identificat com a principals factors la insuficiència de places en centres formatius que disposin dels suports necessaris, així com la manca de consideració de la discapacitat en els processos de planificació i assignació de places escolars.

Les vulneracions fruit d'una **actitud discriminatòria** per rebre un **tracte diferencial respecte a la resta de l'alumnat sense discapacitat representen el 5% restant de totes les recollides**. No és un problema nou ja que, malauradament, s'arrossega d'anys anteriors.

“ La persona que fa la selecció per passar un curs del SOC dual d'auxiliar en geriatria em diu que no estic seleccionat per al curs perquè no li he caigut bé. ”

Sabies que hi ha adolescents que no poden estudiar a l'institut on anirà la resta dels seus amics de la classe?

Al meu fill li han assignat un institut a 2 km de casa, sol, sense els seus companys de classe. I, a sobre, amb l'accessibilitat qüestionada. No entenc per què no es té en compte la discapacitat a l'hora de distribuir les places a les escoles i no es prioritza mantenir l'entorn. No li ha estat fàcil fer amics i ara ha de començar des de zero en un nou centre que tampoc és del tot accessible.

— Mare d'un nen d'11 anys

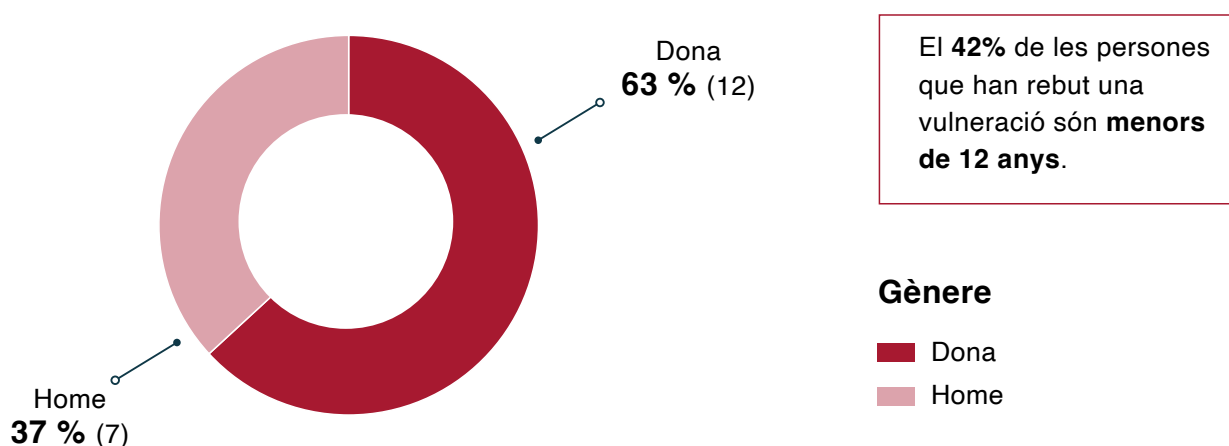
Qui ha vulnerat i a on?

El principal agent vulnerador del dret a l'educació durant el 2024 ha estat l'Administració autonòmica, amb un 84%, 20 punts més que el 2023.

El 95% de les vulneracions detectades s'han produït en centres educatius públics o concertats.

Qui ha rebut la vulneració?

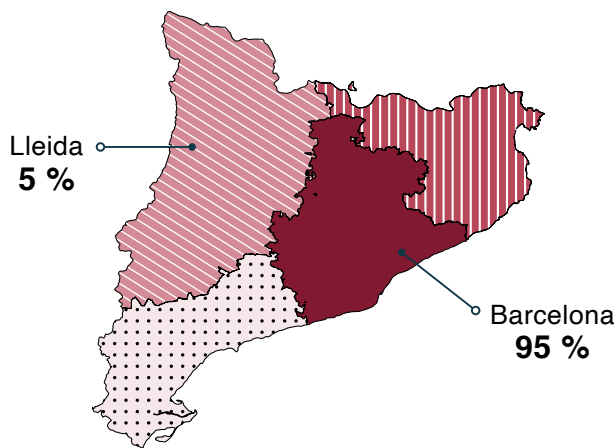
Respecte al gènere, les **dones** són les que han rebut el **63%** de les vulneracions. El 37% correspon als homes:

GRÀFIC 22: Vulneració del dret a l'educació per **gènere**

Territori

La província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat **Barcelona (95%)**, seguida de Lleida (5%), mentre que a la província de Girona no s'ha registrat cap cas. Un any més, a la província de Tarragona no s'ha identificat cap vulneració del dret a l'educació.

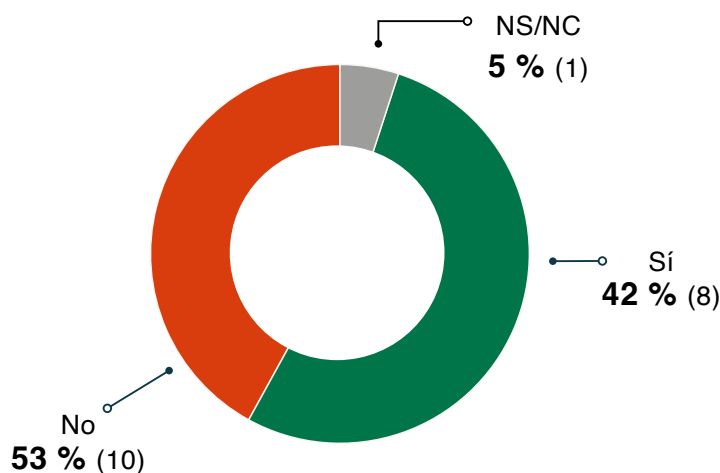
El 61% de les vulneracions detectades a la província de Barcelona s'han produït a Barcelona ciutat.

GRÀFIC 23: Vulneració del dret a l'educació per províncies de Catalunya

S'han denunciat les vulneracions del dret a l'educació?

Tot i que **només s'han denunciat 8 vulneracions**, suposa un augment del 23,2% de vulneracions denunciades en comparació amb l'any 2023.

Només s'ha solucionat una situació de vulneració.

Denúncia

- Sí
- No
- NS/NC

GRÀFIC 24: Persones que han denunciat la vulneració del dret a l'educació

2.8. VULNERACIÓ DEL DRET A LA SALUT

Posicionament i legislació

Posicionament

Apostem per un **model biopsicosocial de la salut**, és a dir, aquell que afronta les qüestions relatives a la salut atenent una **combinació de factors biològics, psicològics** (pensaments, emocions i conductes) **i socials**, en contrast amb el model reduccionista tradicional, que només afronta el factor biològic.

Ens decanem per un sistema de salut que tingui una visió holística, integral i biopsicosocial de la persona i en què l'atenció es basi en ella i no en la malaltia, en la família o l'entorn més immediat com a condicionant de l'estat de salut.

Defensem un model de salut col·laboratiu que aposta per la responsabilitat compartida entre la persona i els professionals de salut, i afavoreixi l'empoderament de la persona.

Pensem que la discapacitat no es pot explicar tan sols per la malaltia o les

lesions que l'originen, sinó que **les causes del context social, personals i ambientals són determinants**.

Creiem que **la cooperació de les associacions de persones amb discapacitat física i/o orgànica amb el Departament de Salut del Govern de la Generalitat de Catalunya és clau** per millorar el sistema sanitari en relació amb l'atenció a la persona amb discapacitat. Exigim la participació de les persones amb discapacitat en els òrgans de presa de decisions i donem suport, com a Federació ECOM, a les associacions de pacients en l'entorn sanitari, ja que considerem important el seu paper.

Reclamem l'accessibilitat universal en tots els equipaments sanitaris, en l'accés, en l'interior i en els materials (lliteres, bàscules, aparells d'exploració...) com a dret fonamental. I també reclamem garantir l'accés a la comunicació.

Defensem la **sanitat pública com un dret universal**.

Les vulneracions que apareixen entre cometes (") fan referència a vivències relatades en primera persona, extretes dels grups de discussió (pàg. 19).

Legislació

- Article 9, 25 i 26 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Quines vulneracions hem detectat en matèria de salut?

Durant el 2024, **des d'ECOM hem continuat defensant un sistema sanitari i sociosanitari que avanci en el model d'atenció centrada en la persona/pacient (ACP) i que garanteixi la participació en primera persona en les polítiques sociosanitàries**. En aquest context, havent fet durant el 2023 aportacions a l'avantprojecte de Llei de l'agència d'atenció integrada social i sanitària de Catalunya, restem atentes a com s'impulsarà aquesta agència. Així mateix, el juny de 2024 vam fer aportacions al projecte de decret pel qual es desplega la Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut, posant èmfasi en la garantia del dret a l'accessibilitat universal i reclamant que es tingui en compte el greuge econòmic comparatiu que suposa tenir una discapacitat quan es valora si la

persona atesa es troba en situació d'insuficiència de recursos econòmics.

Tal com venim alertant els darrers dos anys, ens preocupa la **manca de formació de professionals en atenció a la diversitat, especialment pel que fa a la discapacitat orgànica** (simptomatologia no visible). Cal formar l'equip professional de manera alineada amb la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat; resulta primordial continuar amb la incorporació de la mirada i participació en primera persona sense oblidar l'abordatge psicosocial. Durant el 2024 se'ns ha reportat aquesta manca de formació principalment en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva. No s'està tractant a la dona amb discapacitat com a subjecte actiu en aquest camp i, per tant, no se l'està situant al centre del seu cos ni al centre de les decisions més íntimes que l'afecten.

A l'Hospital de Sant Pau de Barcelona l'ascensor és molt lent, uns deu minuts de rellotge. Quan es van obrir les portes hi havia tres sanitaris i vaig dir-los que les persones amb menys mobilitat teníem prioritat. Només un d'ells va sortir de l'ascensor. Haurien de predicar amb l'exemple! ”

“ *En una visita mèdica amb una doctora que no era l'habitual, la doctora es dirigia a mi, que soc assistenta personal, i no a la pacient. Vaig dir-li més d'una vegada que li parlés a ella i no a mi. La pacient es va sentir menyspreada.* ”

A més d'aquesta manca de formació, **la dispersió de recursos i serveis pel territori no ajuda a reduir els retards en els diagnòstics**. D'aquí la importància dels gestors de casos com a figura referent que conegui cada cas i faci un abordatge integral, de la mateixa manera que ha d'haver-hi un treball en xarxa amb l'àmbit social i les comissions interdisciplinàries, fet que resulta imprescindible també davant la **desigualtat territorial de recursos** existents.

“ *A l'Hospital Verge de la Cinta, de Tortosa, hi ha una grua que triga tres minuts per baixar-te a la piscina de rehabilitació, i només són 30 cm de baixada. Una lentitud impressionant. Em van dir que no tenia solució, és molt antiga. I aquesta és l'única piscina de rehabilitació de la zona.* ”

D'altra banda, cal no oblidar la necessitat de rebaixar la burocratització del camp de la salut, garantir la mateixa qualitat i eficiència a les visites mèdiques telefòniques o virtuals que a les presencials i assegurar més recursos i eficiència per a l'abordatge de la salut mental.

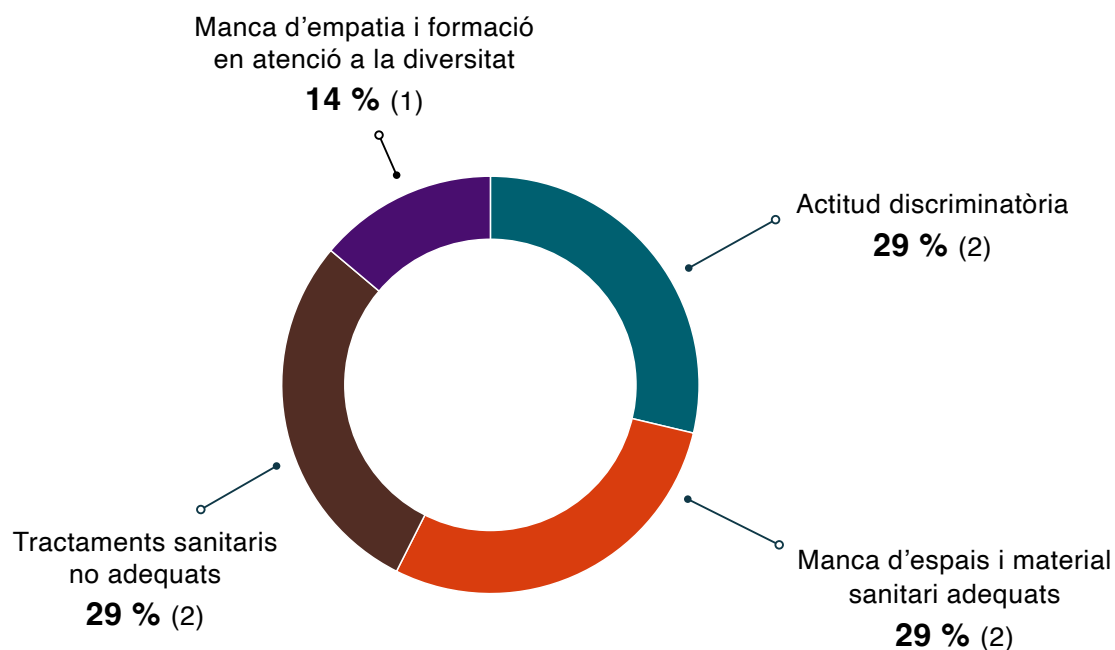

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

	7 vulneracions	2 consultes ateses	5 respostes a l'enquesta
---	--------------------------	------------------------------	------------------------------------

A aquestes xifres, cal afegir **4 vulneracions en matèria d'accessibilitat** (pàg. 34) recollides a l'apartat sobre la vulneració del dret a l'accessibilitat.

Durant el 2024 s'han identificat les mateixes xifres que al 2023: **7 vulneracions del dret a la salut** a través de les 2 consultes ateses des d'ECOM i de les 5 recollides per l'enquesta que vam elaborar. Les principals **categories de vulneració** són:

GRÀFIC 25: Vulneració del dret a la salut per categories

A diferència del 2023, **coincideixen en la primera posició (amb un 29% cada una) les categories Actitud discriminatòria, Manca d'espais i material sanitari adequats i Tractaments sanitaris no adequats.**

Se'ns ha reiterat que els diagnòstics incorrectes deriven en tractaments no adients que sovint empitjoren la salut de la persona amb discapacitat. Així mateix, no s'acostumen a allargar les sessions de rehabilitació i fisioteràpia, aplicant els estàndards pensats per a persones sense discapacitat.

“ *Per un mal diagnòstic i per falta de proves es van complicar els meus problemes de salut. Vaig empitjorar i em van haver d'ingressar d'urgència.* ”

Referent a la manca d'espais i material sanitari adequats, durant el 2024 han escassejat bosses de recollida d'orina i l'accessibilitat física a les bàscules dels centres d'atenció primària. Addicionalment, s'ha identificat que sovint s'oblida la dona amb discapacitat com a subjecte actiu de sexualitat i reproducció, i els centres no disposen de materials adaptats en aquesta matèria.

“ *Quan em fan les mamografies és molt complicat, em fan mal. I les habitacions dels hospitals no sempre estan adaptades.* ”

“ *Tinc tetraplègia. Dilluns vaig anar al centre Creu Blanca de l'avinguda Josep Tarradellas de Barcelona per fer-me una ecografia vaginal. Vaig haver de tornar a casa sense haver-me-la fet perquè al centre no tenien una grua per passar-me a la llitera ni ningú que m'hi pogués passar. El centre no va tenir cap voluntat de solucionar-ho; que havia d'anar a un altre centre, em van dir.* ”

Pel que fa a les situacions d'actitud discriminatòria, alertem de la no cobertura de mútues privades en cas de malalties minoritàries o la no atenció des de taulells accessibles quan el centre sanitari en disposa. Aquestes situacions fan visible, una vegada més, la manca de coneixement i sensibilització sobre la discapacitat, que obstaculitzen l'existència d'un sistema sanitari universal, accessible i equitatiu.

D'aquí que la **manca d'empatia i formació en atenció a la diversitat** recull el **14%** restant de les vulneracions del dret a la salut. No tractar el pacient amb discapacitat física i/o orgànica com a subjecte amb plenes capacitats cognitives i no donar valor al que manifesta que necessita suposa la majoria de vulneracions detectades dins d'aquesta categoria.

Sabies que hi ha dones que necessiten una màquina adaptada per fer-se una mamografia?

Soc assistent personal. Vaig acompanyar la dona a qui li faig d'assistenta personal a l'Hospital Sant Rafael per fer-se una mamografia. Per accedir-hi, vaig haver de pujar-la per una rampa molt inclinada, gens accessible. Vaig haver de fer molta força i vaig acabar esgotada. Un cop dins, ella va haver d'estar dreta durant tota la prova, perquè la màquina no estava adaptada. A més, van fer-me fora i van haver de sostenir-la dues professionals sanitàries. Ella es va sentir incòmoda i va ser una experiència desagradable. Va sortir adolorida i cansada.

— Dona, 52 anys

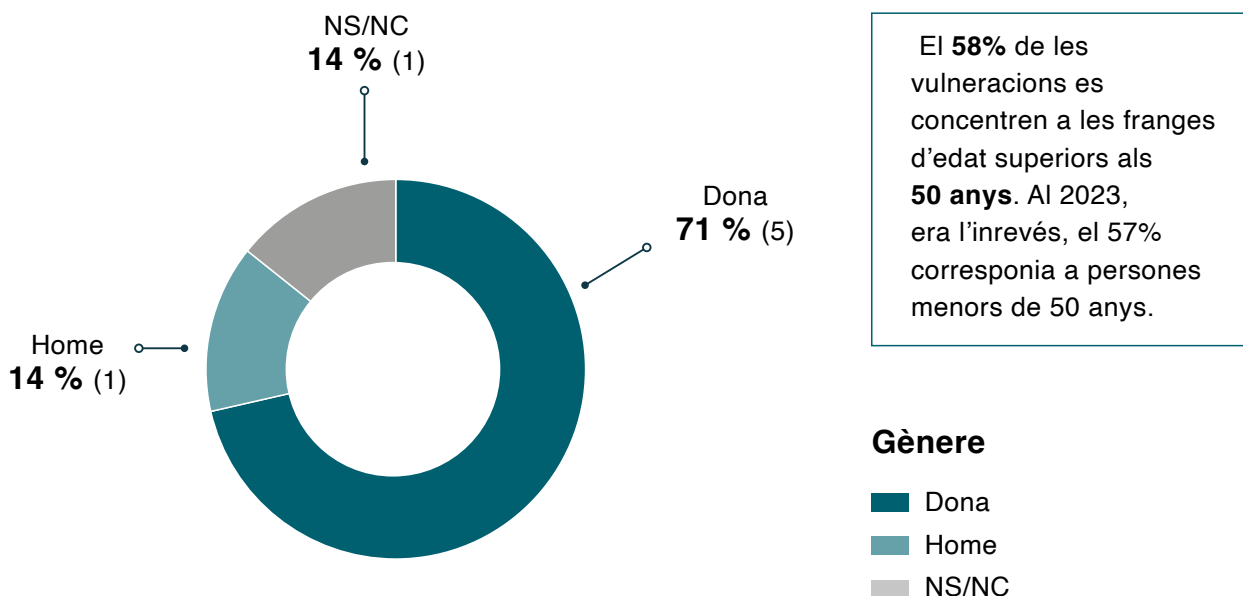
Qui ha vulnerat i a on?

El principal agent vulnerador del dret a la salut ha estat el personal de centres sanitaris públics (57%), seguida de l'Administració autonòmica, que recull un 14%.

El 71% de les vulneracions recollides s'han produït a centres sanitaris públics, un 29% menys que al 2023.

Qui ha rebut la vulneració?

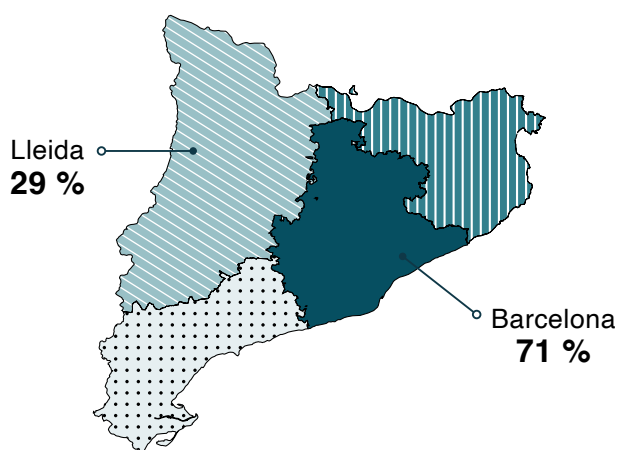
El 71% de les vulneracions corresponen a **dones** amb discapacitat física i/o orgànica; en contraposició al 14% de les vulneracions identificades en **homes**. Del restant 14%, no disposem de dades.

GRÀFIC 26: Vulneració del dret a la salut per gènere

Territori

Barcelona, amb el 71%, és la província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions del dret a la salut. **El 29% restant s'ha registrat a Lleida**, i no s'ha detectat cap vulneració procedent de la província de Tarragona. A Girona, per segon any consecutiu, tampoc s'ha identificat cap vulneració.

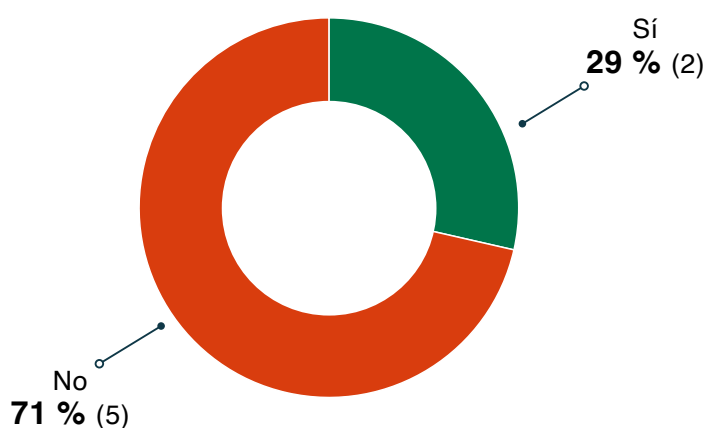
El 100% de les vulneracions detectades a la província de Lleida s'han produït a **Lleida ciutat**.

GRÀFIC 27: Vulneració del dret a la salut per províncies de Catalunya

S'han denunciat les vulneracions del dret a la salut?

El **71%** de les persones que han rebut una vulneració del dret a la salut durant el 2024 **no ho han denunciat**, en contraposició al 29% que sí que ho han fet. Són les mateixes xifres que al 2023.

El 60% de les persones no han denunciat perquè **veuen complicat el procés de denúncia**.

Denúncia

■ Sí
■ No

GRÀFIC 28: Persones que **han denunciat** la vulneració del dret a la salut

2.9. VULNERACIÓ DEL DRET AL TREBALL

Posicionament i legislació

Posicionament

Veiem l'**ocupació** com un **element essencial** per aconseguir la inserció a la societat de les persones amb discapacitat i una de les formes més importants de **promoure la seva independència i dignitat**.

Entenem que una societat inclusiva, per fer efectiu el **dret al treball digne** per a tothom, ha d'aspirar a la plena ocupació **de les persones amb discapacitat que vulguin treballar**.

Prioritzem l'**ocupació de les persones amb discapacitat física i/o orgànica al mercat de treball ordinari**, per afavorir el procés d'inclusió social del col·lectiu.

Reconeixem també el rol del **mercant de treball protegit d'iniciativa social** com una alternativa necessària i adequada per a algunes persones,

d'acord amb les seves necessitats, sempre que en aquests centres es garanteixi el principi d'equitat, igualtat i qualitat en el lloc de treball tal com estableix la Convenció.

Entenem que la inclusió laboral de les persones amb discapacitat només és possible si hi ha un **marc legislatiu favorable** i alhora hi ha el **compromís de tots els agents implicats**: administració, sindicats i empreses.

Creiem necessària una **voluntat política** de fer efectives les mesures de discriminació positiva en col·laboració amb les organitzacions socials per tal d'eliminar els prejudicis i obstacles que dificulten la contractació de les persones amb discapacitat.

Per facilitar la inserció laboral, **és imprescindible que els entorns de treball i formatius siguin accessibles** i que es proporcionin els

Les vulneracions que apareixen entre cometes ("") fan referència a vivències relatades en primera persona, extretes dels grups de discussió (pàg. 19).

recursos i les adaptacions necessàries de manera sostinguda al llarg de la vida laboral, i que s'inverteixin els recursos necessaris.

Legislació

- Article 27 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Quines vulneracions hem detectat en matèria de treball?

Un any més s'ha posat de manifest la **manca de polítiques efectives d'ocupació**, d'aquí que haguem continuat reclamant protegir els llocs de treball de les persones amb discapacitat física i/o orgànica. **Es reitera la necessitat que el Govern impulsi línies de suport al teixit empresarial i productiu per tal de mantenir l'ocupació i generar nous llocs de treball.** Segons les dades de l'INE (Institut Nacional d'Estadística) de l'exercici 2024, la taxa d'activitat de les persones amb discapacitat reconeguda era del 35,5 %, 40 punts per sota de la mitjana de qui no té cap discapacitat. Arran d'aquest escenari, ECOM ha renovat un any més la seva continuïtat en el programa INCORPORA de la Fundació la Caixa, el qual té l'objectiu d'impulsar la

integració sociolaboral de persones en risc d'exclusió i, entre elles, les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

Una altra qüestió rellevant durant aquest període és la **limitació que suposen les actuals polítiques públiques per a la incorporació de persones amb discapacitat física i/o orgànica en l'empresa ordinària.** Es prioritza el foment de l'empresa protegida, és a dir, dels Centres Especials de Treball (CET) i Centres d'Iniciativa Social (CETIS), la qual cosa genera un marc que no sempre afavoreix la plena inclusió en el mercat laboral ordinari. Per aquest motiu, ECOM s'ha reunit amb el Consell Director de la Xarxa per a la Inclusió Laboral de Barcelona amb l'objectiu de definir els reptes actuals que cal tenir en compte per impulsar l'ocupació de persones amb discapacitat en el mercat ordinari de treball.

D'altra banda, és important tornar a destacar la necessitat de **replantejar el model d'adaptació dels llocs de treball.** Sovint recau sobre la persona amb discapacitat física i/o orgànica la responsabilitat d'assumir tant les despeses com la recerca de recursos per exercir la seva feina en condicions d'igualtat amb la resta de l'equip. És imprescindible garantir finançament concret per a les adaptacions en l'àmbit laboral per facilitar així la contractació i el manteniment de

llocs de treball per a persones amb discapacitat física i/o orgànica. Cal tenir en compte que a aquesta situació se sumen les dificultats de mobilitat i de transport que moltes persones amb discapacitat han d'afrontar per arribar al seu lloc de treball.

“ Cal molta sensibilització en l'àmbit laboral. A mi em costa que a la feina vulguin escoltar què tinc per adaptar-me bé el lloc de treball. ”

En relació amb els tràmits administratius, **alertem novament sobre les llargues llistes d'espera per als serveis de valoració i orientació, així com sobre la manca d'informació i accessibilitat en els procediments.** Per això, seguim reclamant l'ús d'un llenguatge clar i accessible, una interoperabilitat real de dades entre les diferents administracions i la creació d'un circuit específic per als professionals del sector que acompanyen les persones en la gestió de tràmits. A més, cal destacar les dificultats per obtenir el certificat digital, cada vegada més necessari per a qualsevol gestió administrativa, una barrera agreujada per la bretxa digital i per uns processos sovint complexos i poc intuïtius.

D'altra banda, de nou posem èmfasi a **solucionar les traves relatives a les compatibilitats de la feina amb les prestacions d'incapacitat laboral permanent de la Seguretat Social**, ja que un dels problemes més rellevants detectats el 2024 és la incompatibilitat entre les prestacions socials i l'ocupació formal, cosa que sovint genera situacions en què la persona es veu obligada a acceptar treballs en situació irregular (en negre), amb la pèrdua de drets laborals i socials que això comporta. A això, s'hi afegeixen les **situacions d'empobriment en què es troben moltes persones amb discapacitat** i, fins i tot, els equips professionals que les atenen, **fet que requereix la realització de modificacions efectives per reduir-les.** Així mateix, és primordial la modernització d'espais com el SEPE (Servei Estatal Públic de Treball) i les Oficines de Treball de la Generalitat (OTG) per **garantir l'accés a les prestacions econòmiques.**

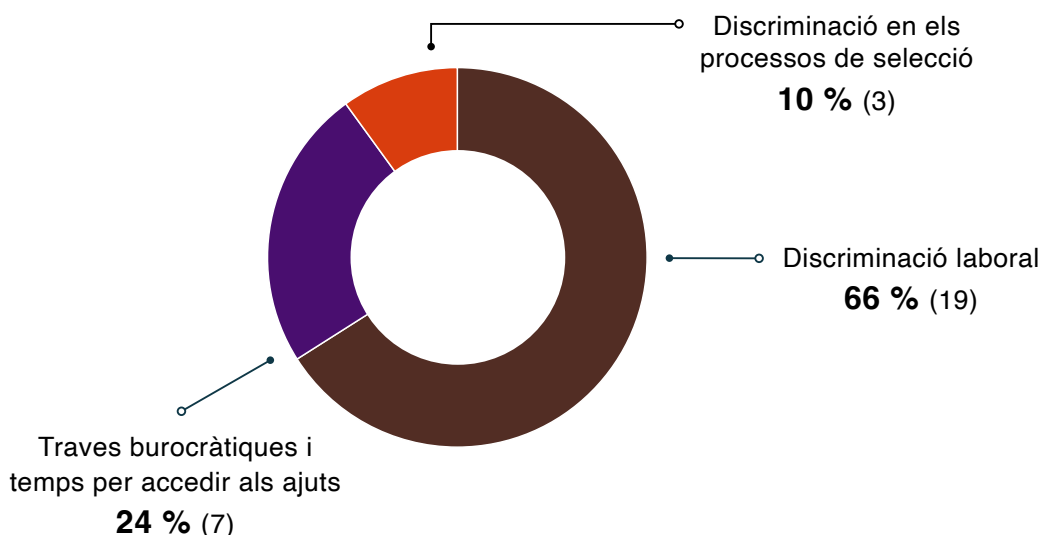
“ Tinc molta dificultat d'aconseguir una cita amb el SEPE, amb el risc que suposa de perdre la prestació. ”

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

	29 vulneracions	9 consultes ateses	20 respostes a l'enquesta
---	---------------------------	------------------------------	-------------------------------------

Durant el 2024 s'han identificat **29 vulneracions del dret al treball** (13 més que l'any 2023) a través de les 9 consultes ateses des d'ECOM i de les 20 recollides per l'enquesta que vam elaborar. Les principals **categories de vulneració** són:

GRÀFIC 29: Vulneració del dret al treball per **categories**

Seguint la tendència dels últims dos anys, **la categoria que ha presentat un percentatge més elevat durant el 2024 ha estat la discriminació laboral, amb el 66%, un 3% més que el 2023**. Principalment, s'han identificat pressions per dur a terme feines sense tenir en compte les necessitats d'adaptació de les persones amb discapacitat física i/o orgànica. També s'han recollit diferències de tracte respecte a la resta de persones de l'equip laboral que no tenen discapacitat, diferències relatives als salaris, els quals són inferiors als corresponents a les responsabilitats assumides i/o salari acordat prèviament amb l'empresa; diferències relacionades amb l'assignació d'una sobrecàrrega d'hores o tasques, i vinculades amb acomiadaments improcedents, entre d'altres.

D'altra banda, i a diferència de l'any 2023, la segona categoria on s'han detectat més vulneracions és la relacionada amb **traves burocràtiques i temps per accedir als ajuts, amb un 24% (11% més que al 2023), principalment davant del problema de sol·licitud de cita per rebre atenció per part del SEPE**, amb la consegüent preocupació que, si no ho aconsegueixen, poden arribar a perdre la prestació.

El **10%** restant correspon a vulneracions detectades en els **processos de selecció**. S'ha posat de manifest que el tracte discriminatori en els processos de selecció s'ha expressat mitjançant la manca de consideració de les empreses cap als suports i/o adaptacions que pugui requerir la persona candidata. També s'ha evidenciat en el tracte interpersonal, i en algun cas ha constituït motiu de desqualificació per continuar en el procés de selecció.

Què et semblaria si haguessis d'anar amb crosses i a la feina no te les deixessin utilitzar?

Quan vaig entrar a treballar de monitora en un centre que ofereix menjador per a persones grans, em vaig trobar amb dues situacions molt desagradables. La persona responsable em va dir que no podia utilitzar la crossa i que tampoc podia llençar a la brossa del centre els bolquers que necessito utilitzar. He de portar una bossa i emportar-me'ls a casa. Em vaig sentir discriminada.

— Dona, 38 anys

Qui ha vulnerat i a on?

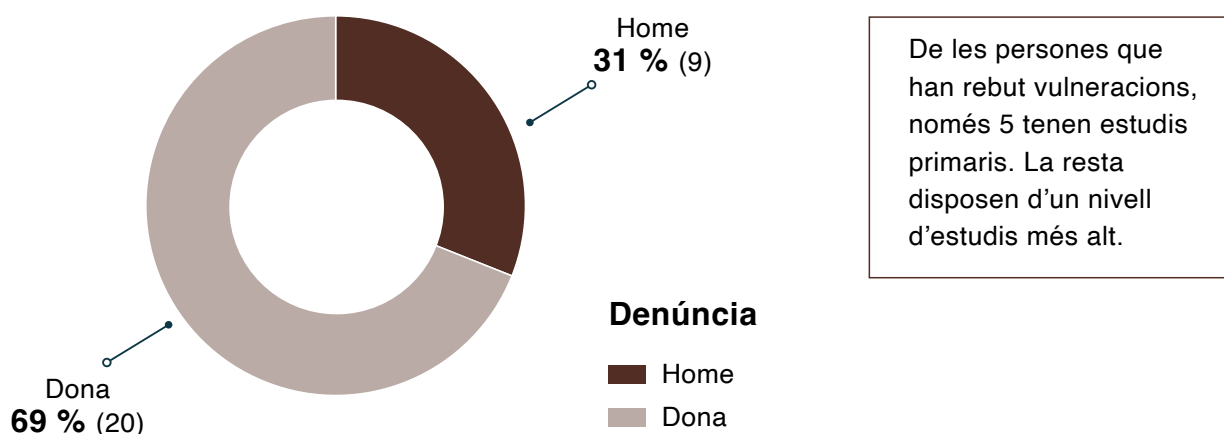
El principal agent vulnerador del dret al treball ha estat el personal de l'empresa privada, amb el 69%, xifra que engloba tant càrrecs directius com companys i companyes de feina.

Amb un 17%, l'Administració estatal constitueix el segon agent vulnerador identificat en l'àmbit del dret al treball, seguit per l'Administració autonòmica amb un 10%.

Continuant amb la tendència de l'any anterior, **la majoria d'aquestes vulneracions s'han produït als llocs de feina (76%)**.

Qui ha rebut la vulneració?

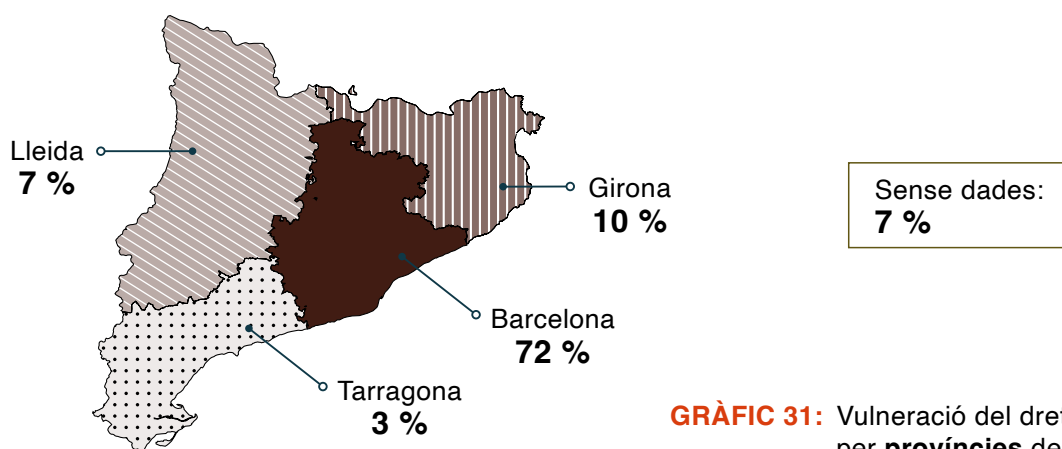
El **69%** del total de les vulneracions correspon a **dones** amb discapacitat física i/o orgànica, mentre que el **31%** de les vulneracions identificades les han rebut **homes**.

GRÀFIC 30: Vulneració del dret al treball per gènere

Territori

La província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat **Barcelona (72%)**, fet que suposa un augment de més del 30% respecte a l'any passat. La segueix **Girona (10%)** i **Lleida (7%)**. Això suposa un canvi amb l'any anterior, donat que no es va recollir cap vulneració en cap d'aquestes províncies. Igualment, el 2023 **Tarragona** fou la província on es detectaren més vulneracions, en contraposició amb aquest 2024, en què és la província on se n'han recollit menys (**3%**). Del 7% restant no disposem de dades.

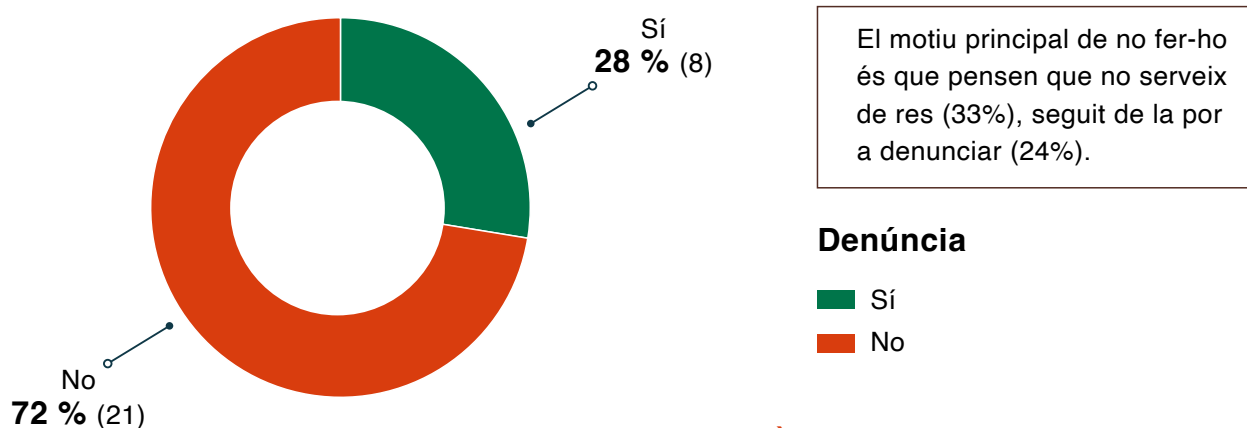

GRÀFIC 31: Vulneració del dret al treball per **províncies** de Catalunya

S'han denunciat les vulneracions del dret al treball?

El **72%** de les persones que han rebut una vulneració del dret al treball durant el 2024 **no ho han denunciat**, cosa que suposa, per tant, un augment del 20% respecte a l'any 2023.

El motiu principal de no fer-ho és que pensen que no serveix de res (33%), seguit de la por a denunciar (24%).

Denúncia

- Sí
- No

GRÀFIC 32: Persones que **han denunciat** la vulneració del dret al treball

On es pot trobar més informació?

- ▶ Notícia d'ECOM sobre el resultat, a través del programa INCORPORA de la Fundació la Caixa, de 238 contractes de treball per a persones amb discapacitat el 2023.
[Vegeu la notícia](#)
- ▶ Notícia d'ECOM sobre “Alça el vol”, el nou programa d'ECOM per fomentar l'ocupació de persones vulnerables en situació d'atur. [Vegeu la notícia](#)

2.10. VULNERACIÓ DEL DRET A UN NIVELL DE VIDA ADEQUAT I PROTECCIÓ SOCIAL

Posicionament i legislació

Posicionament

La persona ha de ser incorporada al centre del **disseny i avaluació dels serveis socials**. Els serveis han de promoure les potencialitats de les persones usuàries amb discapacitat física i/o orgànica, així com la seva **participació activa** en la presa de decisions. La persona és la màxima coneixedora de les seves necessitats i, per tant, coneixedora sobre com ha de ser la definició i avaluació dels serveis que rep.

Defensem una **atenció individualitzada** i uns serveis dissenyats basats en les necessitats i decisions de cada persona, tenint en compte la promoció de l'autodeterminació, l'autonomia personal i la inclusió social.

Els serveis s'han de basar en el model d'atenció centrada en la persona (ACP) i de caràcter comunitari.

El disseny de nous serveis s'ha de fer tenint en compte les persones amb discapacitat física i/o orgànica i les entitats socials que gestionen els serveis. S'haurà de fer de manera que garanteixi l'equitat territorial a la igualtat d'oportunitats a l'accés als serveis.

La definició de la cartera de serveis haurà de garantir també la permeabilitat entre serveis i la seva flexibilitat. Aquesta cartera ha de ser revisada periòdicament i ha de permetre la incorporació de canvis i nous serveis de manera àgil.

Les administracions públiques són les responsables de fer una previsió de les necessitats de serveis, establint un pla territorial coherent per desenvolupar-los i implementar-los. Aquesta planificació s'ha de revisar periòdicament.

Les vulneracions que apareixen entre cometes (""") fan referència a vivències relatades en primera persona, extretes dels grups de discussió (pàg. 19).

Legislació

- Article 28 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Quines vulneracions hem detectat en matèria del dret a un nivell de vida adequat i protecció social?

Durant l'any **2024 s'ha tornat a posar de manifest la complexitat de la situació socioeconòmica de les persones amb discapacitat física i/o orgànica**, situació que limita l'accés a un nivell de vida digne i adequat, incloent-hi aspectes essencials com l'alimentació, la vestimenta, els subministraments bàsics i l'habitatge. És necessari, per tant, implementar mesures urgents per prevenir l'agreujament de la seva situació d'exclusió social en l'actual context socioeconòmic.

“ Les persones amb aquesta discapacitat vivim una exclusió total i molt dura per part dels serveis sanitaris i socials. ”

Algunes situacions que posen en evidència aquest context socioeconòmic advers són, per exemple, com sovint, quan es

produeixen modificacions en el tipus d'ajuda o prestació, aquestes se superposen temporalment per manca d'actualització administrativa, fet que deriva en reclamacions posteriors de devolució de quantitats percebudes. Aquestes situacions generen deutes inesperats i afecten l'estabilitat econòmica de les persones beneficiàries, encara que l'error derivi d'una mala gestió o sigui a causa de la inacció de l'Administració pública.

Un altre element detectat és la situació que es produeix en els trasllats entre comunitats autònomes. **Durant el període de traspàs d'expedients i reassignació de prestacions, moltes persones es veuen desprotegides i sense accés temporal als serveis o suports. Una situació similar succeeix quan la persona es troba en un centre sociosanitari durant un període superior a un mes, ja que després d'aquest temps es paralitza el seu accés a les prestacions.**

Aquesta suspensió sovint no és comunicada prèviament a la persona afectada, la qual cosa implica que posteriorment es troba amb l'obligació de retornar imports percebuts, tot i que ningú li hagi facilitat aquesta informació amb anterioritat.

A banda del risc de suspensió i paralització de les prestacions i serveis, un altre problema detectat són les **llargues llistes d'espera en l'accés a aquests.**

2. La vulneració de drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica

Davant d'aquest context, ECOM ha efectuat diverses actuacions per promoure i garantir que les persones amb discapacitat física i/o orgànica disposen d'un nivell de vida adequat i protecció social.

A la reunió amb la Direcció General d'Autonomia Personal i Discapacitat s'ha reiterat la necessitat de millora de les **convocatòries per a la concessió dels ajuts del Programa d'atenció social a les persones amb discapacitat (Ajudes PUA)**.

Així mateix, respecte al **nou barem de valoració de la discapacitat**, s'ha constatat la necessitat de continuar revisant i ajustant el barem, especialment respecte al temps d'espera per accedir als processos de valoració; per això, cal implementar mesures per agilitzar la gestió, reduir els terminis i garantir que s'adapti a la realitat de les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

En aquest context, s'ha observat com es manté la necessitat estructural de garantir l'accés a la informació i als recursos, una qüestió històricament no resolta. **La complexitat del sistema i l'elevat grau de burocràcia, sumats a la persistència de la bretxa digital**, continuen generant barreres significatives que contribueixen a l'increment dels sentiments d'indefensió, desconexió i maltractament institucional de les

persones amb discapacitat física i/o orgànica envers les administracions públiques. Cal tenir en compte que aquesta falta d'informació i suport en la gestió dels tràmits provoca que no es puguin obtenir els ajuts necessaris per gaudir d'unes condicions de vida dignes.

“ Per presentar els papers per aconseguir una ajuda tècnica he hagut de fer deu desplaçaments. Encara no ho he resolt, perquè o bé falta un segell o bé una dada o bé una signatura i no hi ha la possibilitat de fer-ho en línia. El disbarat de la burocràcia. ”

Finalment, atenent la necessitat identificada de **revisar i actualitzar la Cartera de Serveis Socials, durant el 2024 hem elaborat un esborrany de propostes de modificació que té com a objectiu concretar les modificacions necessàries dels serveis socials de la cartera en l'àmbit de l'atenció a les persones amb discapacitat física i/o orgànica**. Aquest document té com a funció servir com a punt de partida, de manera que la proposta final sigui construïda amb la participació i consideració dels diferents agents vinculats als serveis de la Cartera de Serveis Socials.

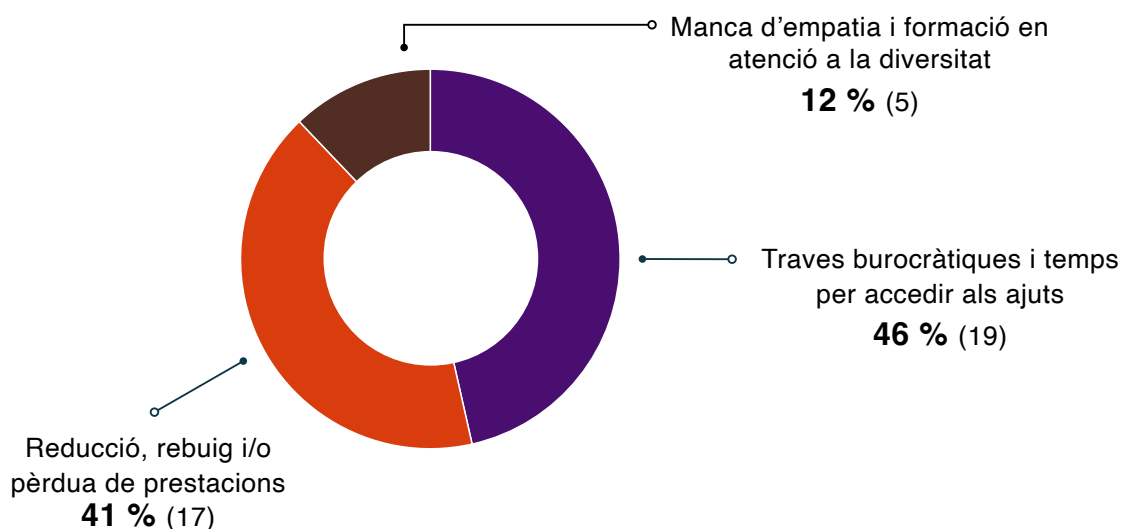

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

	41 vulneracions	28 consultes ateses	13 respostes a l'enquesta
--	---------------------------	-------------------------------	-------------------------------------

A aquestes xifres, cal afegir **1 vulneració en matèria d'accessibilitat** (pàg. 34) recollida a l'apartat sobre la vulneració del dret a l'accessibilitat.

Durant el 2024 s'han identificat **41 vulneracions del dret a un nivell de vida adequat i protecció social** (16 més que a l'any 2023) a través de les 28 consultes ateses des d'ECOM i de les 13 recollides per l'enquesta que vam elaborar. Les principals **categories de vulneració** són:

GRÀFIC 33: Vulneració del dret a un nivell de vida adequat i protecció social per **categories**

A diferència de la tendència dels tres darrers anys, **durant el 2024 la categoria que presenta un percentatge més elevat de vulneracions ha estat la relacionada amb les traves burocràtiques i temps per accedir a ajuts (46%).**

Diverses persones posen de manifest el seu desconeixement respecte a les ajudes i prestacions existents i, com que les administracions no promouen ni faciliten aquesta informació, no poden accedir-hi. A més, en cas de tenir coneixement sobre aquestes ajudes i prestacions, la complexitat dels tràmits, així com la falta de suport per sol·licitar-les, sovint implica que les persones amb discapacitat física i/o orgànica no acabin obtenint els ajuts que necessiten. Això fa visible, una vegada més, la distància que hi ha entre el funcionament de l'Administració com a organisme que ha de garantir els drets i la protecció social de les persones amb discapacitat.

“ *Tot i intentar informar-me diverses vegades amb la treballadora social de l'ajuntament sobre les ajudes i tràmits disponibles, només se'm va oferir ajuda alimentària. A més, quan vaig preguntar pel reconeixement de discapacitat, se'm va dir que era massa jove. Un cop el vaig obtenir (67%), em van tornar a dir que no tenia dret a res més. Gràcies a la Fundació d'Esclerosi Múltiple (FEM), vaig poder conèixer els meus drets i iniciar els tràmits pel meu compte. ”*

En segon lloc, amb un **41%**, trobaríem la categoria de **la reducció, rebuig i/o pèrdua de prestacions**. Un cop més s'ha detectat com a problema principal la manca de reconeixement adequat de la discapacitat, així com l'existència de valoracions no ajustades a la realitat de les persones, fet que comporta la impossibilitat d'accedir a les ajudes i suports que es requereixen.

“ *Se m'ha concedit un grau de dependència lleu-moderat, malgrat necessitar suport domèstic per a atenció personal i de la llar, el cost del qual supera amb diferència l'ajuda econòmica atorgada. ”*

Finalment, el **12%** restant fa referència a les vulneracions derivades de **la manca d'empatia i formació en atenció a la diversitat** de les persones que atenen els serveis de protecció social. Aquestes xifres reiteren la manca de consciència i de coneixement sobre què és la discapacitat i què implica en la vida de les persones, i constitueixen així una barrera significativa per garantir una inclusió plena.

Què faries si et trobessis al carrer, sense casa ni feina?

D'un dia per l'altre em vaig trobar sense feina. Com que no podia pagar el lloguer, em van desnonar. Vaig anar a serveis socials, però no em van trobar cap solució. Em vaig trobar al carrer, em vaig refugiar en un col·lectiu del Baix Montseny que defensa el dret a l'habitatge.

A més de l'accessibilitat, vaig amb cadira de rodes, em trobo amb el hàndicap del meu físic, soc una persona migrant. El que demano és que l'administració compleixi amb la seva feina. Hi ha lleis, hi ha drets!

— Home, 53 anys

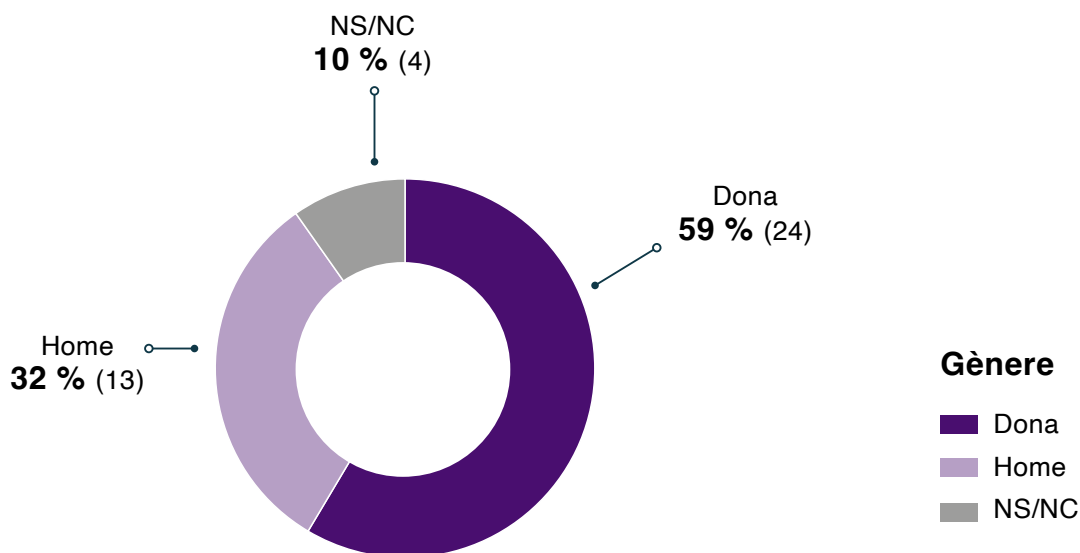
Qui ha vulnerat i a on?

El principal agent vulnerador del dret a un nivell de vida adequat i protecció social ha estat l'Administració autonòmica, amb el 78% (un 10% menys que al 2023).

Aquestes vulneracions, igual que el darrer any, **s'han produït totes, el 100%, en oficines d'atenció al públic i serveis públics**. S'entén per aquestes oficines tant les que ofereixen atenció presencial com les pàgines web i plataformes virtuals que permeten fer els tràmits de manera telemàtica.

Qui ha rebut la vulneració?

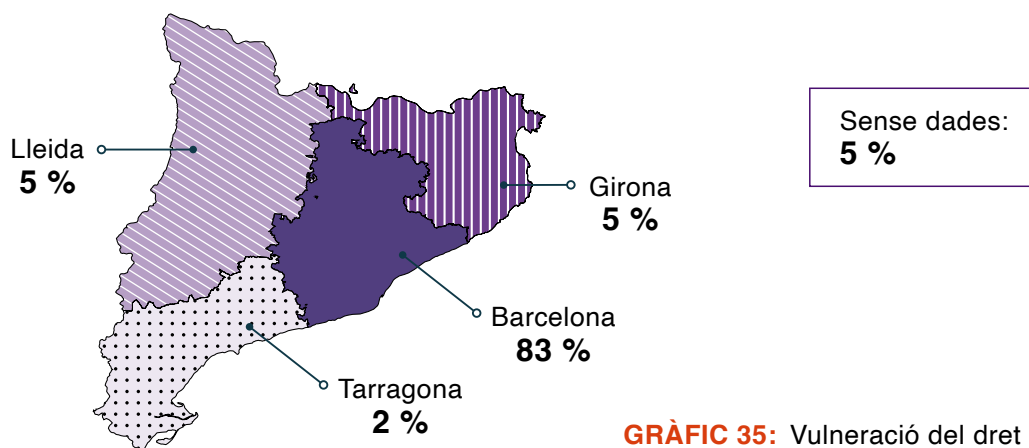
A diferència de l'any 2023, on els homes representaven el percentatge més elevat, el 2024 són les **dones** les que han rebut més vulneracions, amb un **59%**. Per la seva banda, en el cas dels homes, s'aprecia una davallada de més d'un 20% de les vulneracions rebudes (32%) en comparació amb l'any anterior. Del 10% restant no disposem de dades:

GRÀFIC 34: Vulneració del dret a un nivell de vida adequat i protecció social per gènere

Territori

Un any més, **la província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat Barcelona (83%)**, seguida de Girona i Lleida, que presenten el mateix percentatge de vulneracions detectades (5%). La província de Tarragona recull un 2% (gairebé un 10% menys que al 2023). Hi ha un 5% de les vulneracions de les quals no tenim dades.

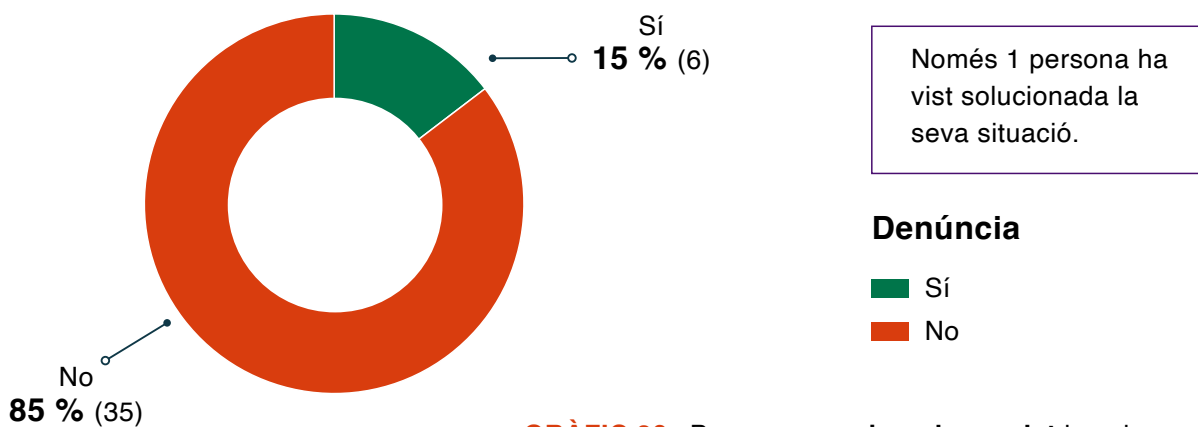

GRÀFIC 35: Vulneració del dret a un nivell de vida adequat i protecció social per províncies de Catalunya

S'han denunciat les vulneracions del dret a un nivell de vida adequat i protecció social?

Només s'han denunciat 6 vulneracions del dret a un nivell de vida adequat i protecció social, cosa que representa un 21% menys que l'any 2023:

Denúncia

- Sí
- No

GRÀFIC 36: Persones que **han denunciat** la vulneració del dret a un nivell de vida adequat i protecció social

On es pot trobar més informació?

- ▶ Nota de premsa d'ECOM en què s'alerta que calen mesures urgents per evitar que augmenti l'exclusió social de les persones amb discapacitat física i/o orgànica en l'actual escenari socioeconòmic. [**Vegeu el PDF**](#)
- ▶ Notícia d'ECOM sobre l'emissió d'un comunicat de premsa de la Confederació del Tercer Sector Social (ECOM forma part de la seva Junta Directiva) que sol·licita que els comptes dels nous pressupostos del 2023 incorporin un mínim de 150 milions d'euros en concepte d'increment dels preus de la xarxa pública de Serveis Socials. [**Vegeu la notícia**](#)
- ▶ Notícia d'ECOM sobre la continuïtat de la col·laboració d'ECOM amb la Diputació de Barcelona, amb la dinamització dels Espais de Millora Contínua 2023-2024 de l'àmbit de la discapacitat. [**Vegeu la notícia**](#)
- ▶ Notícia d'ECOM sobre l'adhesió a l'Acord de la Societat Civil per la Reforma de l'Administració per reclamar una necessària i urgent modernització de l'Administració pública catalana. [**Vegeu la notícia**](#)

2.11. VULNERACIÓ DEL DRET A LA PARTICIPACIÓ EN LES ACTIVITATS CULTURALS, DE LLEURE I ESPORTIVES

Posicionament i legislació

Posicionament

Prioritzem el **lleure inclusiu**, és a dir, aquell que té en compte totes les persones i l'entorn **on aquestes interaccionen** atorgant la mateixa importància a les necessitats de tothom, independentment de les seves característiques, i que permet que totes les persones puguin gaudir de l'oferta de lleure general en igualtat d'oportunitats.

Per garantir un lleure inclusiu de qualitat és important que des de la concepció de qualsevol activitat i/o en la tria de l'entorn on es desenvoluparà, es tingui en compte la diversitat de tots els possibles participants i quines són les seves necessitats, per donar-hi resposta i facilitar la participació de tothom.

Considerem també el **lleure especialitzat integrador**, aquell que s'organitza en funció de les característiques o necessitats del col·lectiu específic de les persones amb discapacitat, però que participa de l'oferta d'oci normalitzada.

Entenem el **concepte de lleure** en totes les seves dimensions: cultural, esportiu, activitat física adaptada, recreatiu, turístic...

Legislació

- Article 30 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.
- Articles 5.1 i 10 de la Llei 11/2009, de 6 de juliol, de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives.

Les vulneracions que apareixen entre cometes (") fan referència a vivències relatades en primera persona, extretes dels grups de discussió (pàg. 19).

Quines vulneracions hem detectat en matèria de participació en activitats culturals, de lleure i esportives?

Tot i que hem observat una millora en accessibilitat a les festes majors, durant el 2024 ens han continuat reportant que **hi ha instal·lacions culturals, de lleure i esportives que no compleixen la legislació en matèria d'accessibilitat i atenció a la diversitat**. Això posa de relleu que **cal seguir formant en atenció a la diversitat a tots els agents implicats** en la planificació i realització de les activitats culturals, esportives, de lleure, turístiques i d'altres d'atenció directa. Així mateix, és rellevant que les necessitats de les persones amb discapacitat física i/o orgànica estiguin previstes en els protocols d'atenció i es proporcioni el personal i els productes de suport adients en cada espai. Aquesta és una demanda que estenem a tot el territori, davant la menor oferta i majors dificultats que observem a les àrees rurals.

Un dels àmbits on són més visibles aquestes vulneracions és l'**esport**. Tot i ser rellevant per a la nostra salut física i psicològica, continua presentant **activitats segregades i instal·lacions que no són completament accessibles** (la zona

de piscina acostuma a ser-ho però la part de gimnàs no, per exemple). Això, juntament amb la necessitat d'estendre la figura de l'auxiliar de vestidor més enllà de Barcelona ciutat, **està limitant escollir quin esport volen fer les persones amb discapacitat**.

Fruit dels avenços en oferir oportunitats de participació a les persones amb discapacitat física i/o orgànica, ha estat el reconeixement de la iniciativa Centres Cívics Inclusius com a bona pràctica en la VIII Jornada de Reconeixement a les Bones Pràctiques Socials celebrada el març de 2024. En l'impuls d'aquesta iniciativa, vam participar com a ECOM, en el marc de la nostra col·laboració en la Xarxa d'Autonomia Personal i Vida Independent de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva. Posant esforços perquè les activitats dels centres cívics siguin accessibles i inclusives, s'està permetent que es fomenti la participació en la comunitat de les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

Pel que fa al **lleure inclusiu dels infants i joves, continua sent un repte a tot Catalunya**. Es comencen a fer visibles els avenços en les àrees de joc i, per tal de seguir en aquesta línia, des d'ECOM s'ha elaborat un document tècnic amb propostes i solucions per crear espais de joc

accessible. Més enllà d'aquests espais concrets, en època d'estiu hi ha més oferta de lleure, però durant la resta de l'any les igualtats d'oportunitats són escasses. És més difícil encara per als joves (especialment a partir del 15 anys), franja on s'observa una greu manca d'activitats adaptades a la seva edat i preferències.

Aquestes vulneracions també es viuen en el turisme. Un any més, defensem un model de **turisme per a tothom** on es garanteixi l'accessibilitat en el sentit més ampli: no solament des del punt de vista físic, sinó que també sigui accessible la informació prèvia per a la preparació del destí turístic. L'accessibilitat dels allotjaments, els llocs de visita turística i el mateix entorn dels allotjaments (l'itinerari per arribar fins allí, les activitats que ofereixen, etc.) és un dret. Exercir-lo no ha de suposar un major cost per a les persones amb discapacitat física i/o orgànica: haver de necessitar un acompanyant incrementa les despeses de les activitats turístiques, i els establiments que són més accessibles sovint són els més cars.

Aquesta mirada de **la persona amb discapacitat com a membre participatiu de la societat i de l'oci** no es limita només a ser públic receptor. És llavors quan es presenten noves dificultats: trobar escenaris accessibles per presentar una obra de teatre en què hi ha actors amb discapacitat física, **trencar prejudicis davant qui pot fer voluntariat...**

Un exemple pioner és el voluntariat inclusiu d'ECOM (premiat tant a escala autonòmica com estatal). I, perquè no quedi en una simple mostra, des d'ECOM formem i oferim assessorament en gestió inclusiva del voluntariat.

“ Volíem presentar una obra de teatre per les Terres de l'Ebre. Els actors tenim discapacitat. Només vam aconseguir tres espais accessibles per interpretar-la. ”

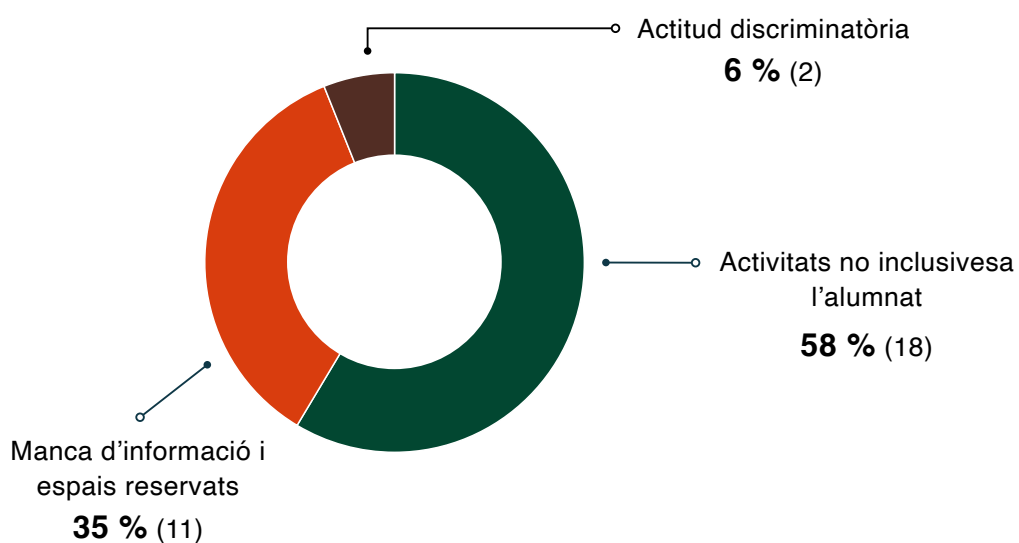

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

	31 vulneracions	20 consultes ateses	11 respostes a l'enquesta
--	---------------------------	-------------------------------	-------------------------------------

A aquestes xifres, cal afegir **11 vulneracions en matèria d'accessibilitat** (pàg. 34) recollides a l'apartat sobre la vulneració del dret a l'accessibilitat

Durant el 2024 s'han identificat **31 vulneracions del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives** a través de les 20 consultes ateses des d'ECOM i de les 11 recollides per l'enquesta que vam elaborar. S'han doblat les xifres del 2023. Les principals **categories de vulneració** són:

GRÀFIC 37: Vulneració del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives per **categories**

Durant el 2024, la categoria que presenta un percentatge més elevat és la relacionada amb les **activitats no inclusives (58%)**, seguint la tendència del darrer any. S'ha identificat de nou una manca de coneixement i consciència envers la discapacitat física i/o orgànica, que deriva en situacions en les quals **la infraestructura no està adaptada i no es dota la persona que la necessita de l'adaptació d'activitats (poques vegades es disposa de monitores o monitors especialitzats)**. Així mateix, de nou s'observa una **manca lavabos adaptats per a ús públic**.

“ *Hi ha espais reservats al cinema que fan baixada.
Com t'aguanten amb la cadira de rodes?* ”

“ *A la platja de Cubelles, per les festes, van posar un punt lila just al pas accessible. Vaig trucar a la policia local i a l'Ajuntament, però em van dir que parlés amb una associació de persones amb discapacitat, com si fos la seva responsabilitat i no la de l'Ajuntament.*

A més, a les festes majors els WC adaptats brillen per la seva absència. ”

La segona categoria amb més vulneracions és **la manca d'informació d'oci accessible i el problema dels espais reservats (35%)**. No hi ha informació clara i d'accés fàcil per saber si les activitats estan adaptades per a persones amb discapacitat física i/o orgànica. **És una situació que es repeteix principalment als centres cívics, teatres, cinemes i en l'àmbit de l'esport**, on encara continua essent una gran desconeguda la figura de l'auxiliar de vestidor. A l'hora de viatjar, aquesta manca d'informació fa que el procés esdevingui un repte. **Són poques les agències i plataformes de viatges que tenen present oferir activitats inclusives.**

“ *He notat que molts teatres no estan adaptats.
Sempre he de trucar per assegurar-me que l'accessibilitat és real.* ”

Pel que fa als espais reservats, encara moltes activitats no preveuen espais reservats per a persones amb mobilitat reduïda. I, en els casos en què sí que n'hi ha, majoritàriament només és possible una persona acompanyant. Això **no preveu que una persona pugui estar asseguda amb la seva família i/o amistats**, com ens ha informat una dona usuària de cadira de rodes que és mare de dos fills i no

pot anar a espectacles perquè només pot estar amb un dels menors al costat. El **6%** restant correspon a **actituds discriminatòries**. Algunes d'elles realitzades per les mateixes persones usuàries de les activitats (ens han reportat situacions de discriminació a les piscines) i d'altres pel personal treballador (principalment en l'accés a locals i espectacles).

“ *Fora del TNC, al bosc lumínic, vaig queixar-me perquè hi havia molta cua. El personal de l'entrada va dir que no veia que tingués cap problema, que em veia bona mobilitat. No em va deixar seure ni avançar en la cua. Em vaig sentir qüestionada.* ”

Sabies que no tothom pot escollir a quina hora vol anar a la platja?

A les platges de Segur de Calafell, el servei d'acompanyament al bany només està disponible en horaris concrets, a les hores de més sol. Jo vull anar-hi a les 9 del matí i no puc. A més, només hi ha un punt específic de la platja on es fa el servei i has d'anar expressament fins allí. I posen quatre cadires i tres no funcionen. Sé que a altres platges això no passa, hi ha cadires acordonades i baranes. Per què a Segur de Calafell no poden fer el mateix?

— Dona, 59 anys

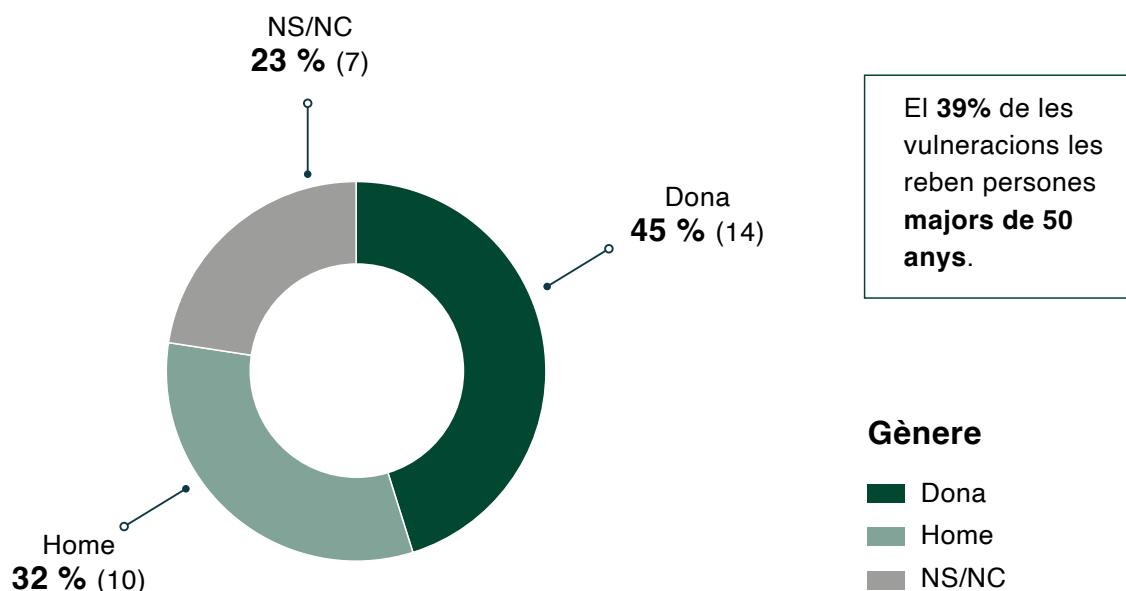
Qui ha vulnerat i a on?

Els principals agents vulneradors del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives han estat l'Administració local (amb un 45%) i el personal de l'empresa privada (32%).

Més del 63% d'aquestes vulneracions s'han produït en l'àmbit públic, i engloben tant espais públics (platges, places, etc.) com centres de lleure, culturals i esportius públics.

Qui ha rebut la vulneració?

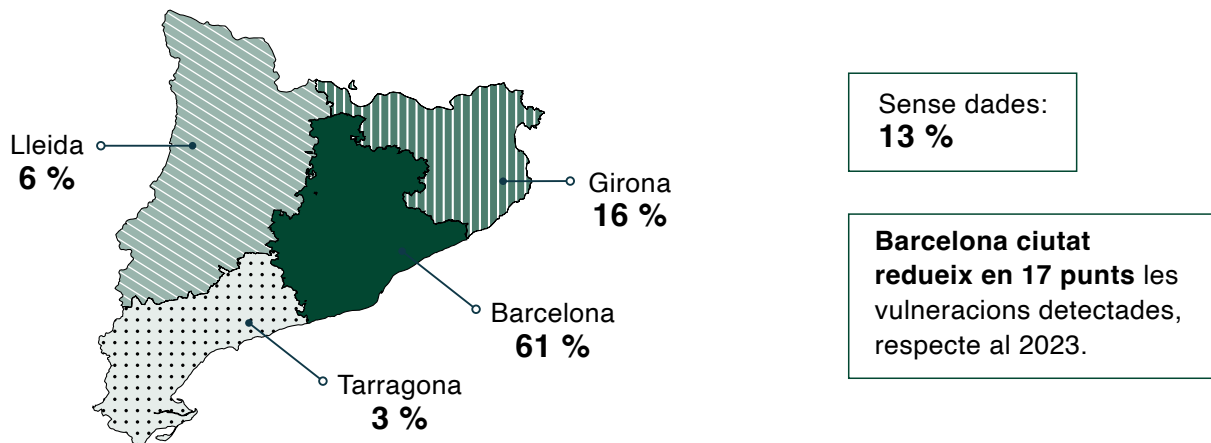
Trencant la tendència de darrers anys on els homes ocupaven la primera posició com a gènere més vulnerat, durant el 2024 el **45%** de totes les vulneracions les han rebut **dones** amb discapacitat física i/o orgànica i el 32%, homes. Del 23% restant no disposem de dades concloents.

GRÀFIC 38: Vulneració del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives per **gènere**

Territori

Amb xifres molt similars a l'any 2023, **la província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions durant el 2024 ha estat Barcelona (61 %)**. Girona recull un 16%, Lleida un 6% i Tarragona un 3%. De 4 vulneracions no disposem de la dada del territori.

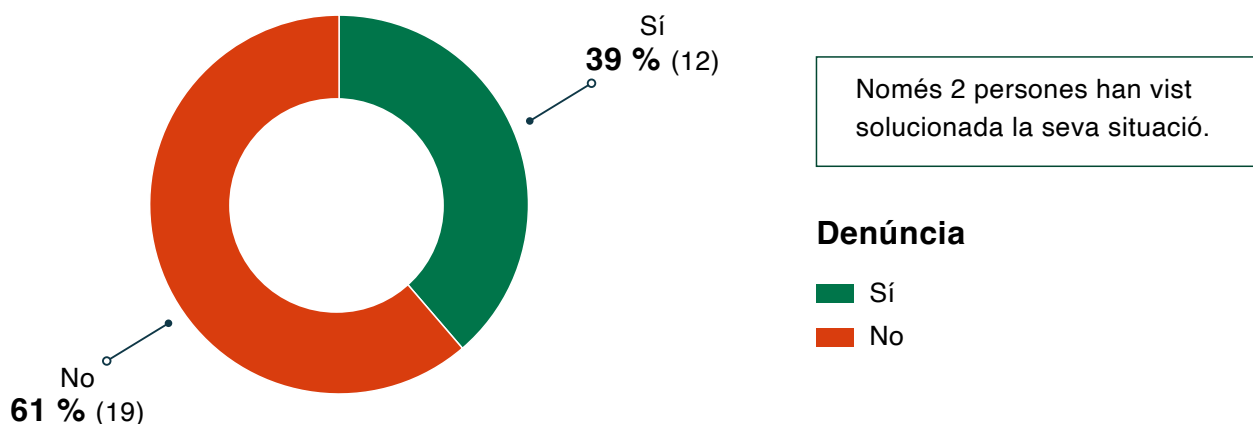

GRÀFIC 39: Vulneració del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives per **províncies** de Catalunya

S'han denunciat les vulneracions del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives?

El **61%** de les persones que durant el 2024 han rebut una vulneració del dret a la participació en activitats culturals, de lleure i esportives **no ho han denunciat**.

GRÀFIC 40: Persones que **han denunciat** la vulneració del dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives

On es pot trobar més informació?

- ▶ Notícia d'ECOM referent a la iniciativa Centres Cívics Inclusius, on vam participar com a ECOM, reconeguda per l'Ajuntament de Barcelona com a bona pràctica en l'atenció social a la ciutadania. **Vegeu la notícia**
- ▶ Nota de premsa d'ECOM sobre la *la Guia pràctica de gestió inclusiva del voluntariat, una publicació pròpia*. **Vegeu la nota de premsa**
- ▶ Vídeo “El Pilotari – contacontes”, el conte d'ECOM per donar a conèixer el valor de la diferència i la riquesa que aporta la diversitat. **Vegeu el vídeo**

2.12. VULNERACIÓ DEL DRET A LA PARTICIPACIÓ EN LA VIDA POLÍTICA I PÚBLICA

Posicionament i legislació

Posicionament

ECOM defensa que **la participació ciutadana és un dret** que tots els governs i responsables polítics tenen el deure de promoure i garantir en igualtat d'oportunitats a les persones amb discapacitat.

A partir d'aquí, ECOM considera que la participació ciutadana ha de ser:

- ▶ **Efectiva i coordinada:** ha d'estar als espais adequats i amb les parts amb competències directes sobre la presa de decisions polítiques i tècniques dels temes a tractar, i ha de comptar amb totes les parts implicades de la ciutadania.
- ▶ **Inclusiva i accessible a totes les persones:** tot procés de participació ha de garantir l'accessibilitat

universal i s'ha de fomentar que es faci en espais inclusius, juntament amb la resta de la ciutadania, per tal de promoure els valors de la diversitat, la convivència i el coneixement mutu. Negar-se a fer-ho en contra de la voluntat de les persones i/o entitats del col·lectiu es considera un acte discriminatori.

- ▶ **Transparent i de qualitat democràtica en tot el seu plantejament i desenvolupament:** s'ha d'informar clarament des de l'inici i de manera comprensible sobre quins són els objectius i la planificació del procés de participació, i quin és el grau real de codecisió de la ciutadania.

El procés de participació ha de ser equilibrat amb els ritmes i horaris de la ciutadania i els objectius a assolir han de preveure uns mínims (convocatòries completes amb materials i terminis coherents,

Les vulneracions que apareixen entre cometes (""") fan referència a vivències relatades en primera persona, extretes dels grups de discussió (pàg. 19).

actes...), amb dinàmiques adequades (i, si s'escau, mediació) i un punt d'informació actualitzada o una persona de referència.

autòniques del 12 de maig. També es van llançar enquestes per detectar possibles incidències i vulneracions de drets rebudes durant la jornada electoral.

Legislació

- Article 9 i 29 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.
- Article 3.1 de la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat.
- Decret 209/2023, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Codi d'accessibilitat de Catalunya.

Tot i aquesta incidència prèvia i els seguiments de les jornades electorals, **hem identificat vulneracions tant referents a l'accés al col·legi electoral com a la mobilitat dins del col·legi.**

“ *Les cabines d'intimitat electoral no funcionen quan vas amb cadira. No t'hi pots moure a dins!* ”

Quines vulneracions hem detectat en matèria de participació en la vida política i pública?

Durant el 2024 **hem recollit vulneracions de la participació en la vida política arran de les eleccions al Parlament de Catalunya del 12 de maig i les del Parlament Europeu del 9 de juny (d'ara endavant, 9J).**

En aquest context, ECOM ha fet aportacions i propostes a les eleccions europees i ha elaborat un document de 61 demandes i 10 prioritats amb motiu de les eleccions

Així mateix, alertem que no veiem avenços en considerar a les persones amb discapacitat física i/o orgànica com a un subjecte més (actiu i ple) en la participació a la vida pública. **Encara existeixen multitud de prejudicis i estigmes** que infravaloren la capacitat del col·lectiu, també en l'àmbit del periodisme. Aquesta qüestió ens preocupa especialment, ja que aquesta professió hauria de ser una aliada en la lluita de defensa dels drets i, malauradament, aquest altaveu amb tant de potencial sovint no ha rebut tampoc la formació en atenció a la diversitat necessària per comprendre millor què engloba la discapacitat i poder transmetre de manera encertada.

Per revertir aquesta situació, la figura del connector comunitari es veu de manera positiva. Es tracta d'una prova pilot orientada a promoure comunitats més inclusives, justes i acollidores. Per aconseguir-ho, aquesta figura té la funció d'oferir suport i acompanyament a persones en situació de vulnerabilitat, identificant oportunitats de participació, col·laboració i contribució dins la comunitat que els permeti participar, relacionar-se i contribuir activament al seu entorn. A més, també ha de vetllar perquè la informació sigui accessible per a tothom, utilitzant recursos com la lectura fàcil, imatges i vídeos, entre d'altres.

Aquesta figura no només incideix en la millora de la qualitat de vida de les

persones en situació de vulnerabilitat, sinó que també contribueix a generar comunitats més cohesionades, empàtiques i resilients. Per assolir aquest objectiu, el connector comunitari actua en coordinació amb serveis socials, entitats del tercer sector i altres agents comunitaris, afavorint una resposta integral i col·laborativa a les necessitats de les persones.

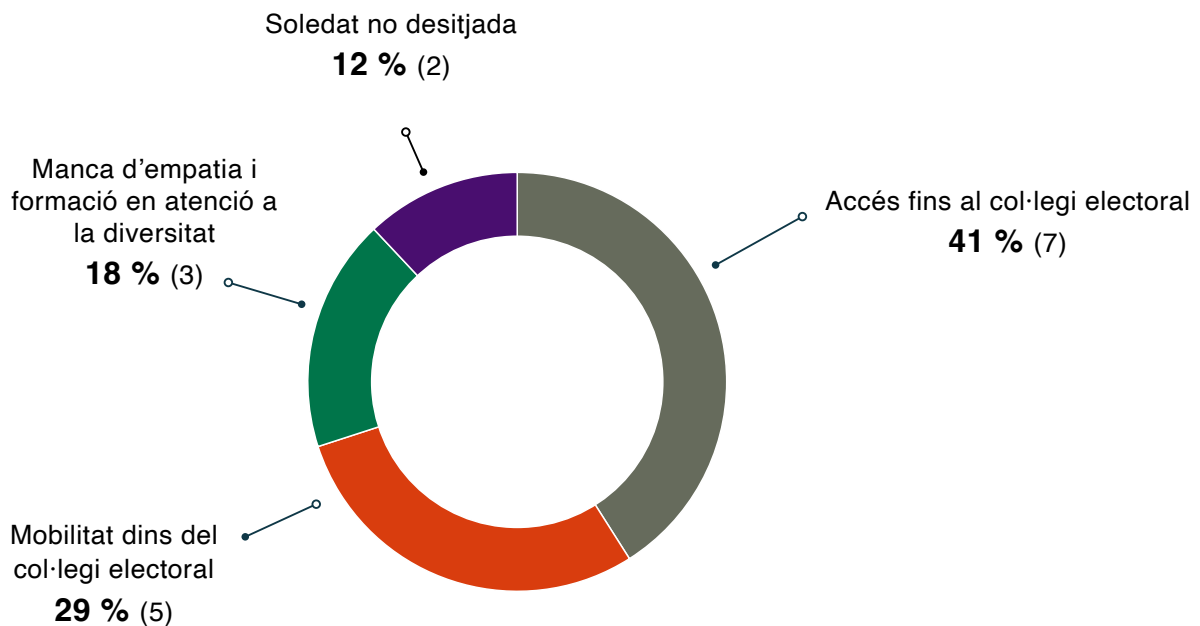
Des del sector es defensa que el desplegament d'aquesta figura s'ha de fonamentar en un enfocament holístic, basat en el principi bàsic que és l'entorn el que s'ha d'adaptar per garantir la inclusió de totes les persones, i no al contrari. En aquest sentit, es considera adient que aquesta figura sigui exercida per una persona amb discapacitat.

Casos individuals detectats i registrats per ECOM

	17 vulneracions	16 consultes ateses	1 respostes a l'enquesta
---	---------------------------	-------------------------------	------------------------------------

Durant el 2024 s'han identificat **17 vulneracions del dret a la participació en la vida política i pública**, a través de les 16 consultes ateses des d'ECOM i 1 recollida per l'enquesta que vam elaborar. Les principals **categories de vulneració** són:

GRÀFIC 41: Vulneració del dret a la participació en la vida política i pública per **categories**

Com ja succeïa al 2023, pel que fa a la participació en la vida política, **la categoria que presenta un percentatge més elevat és l'accés fins al col·legi electoral, concretament el 41%** de les situacions detectades. Les principals problemàtiques recollides han estat els accessos de terra i inclinacions no aptes

per a persones usuàries de cadira de rodes. Lamentem que no es prevegi una persona de suport a cada col·legi electoral per facilitar l'accés, no solament de persones amb discapacitat sinó de totes aquelles que ho requereixin (gent gran, persones amb cotxets de nadons...).

“ *On hi ha la porta d'accés al recinte, el terra és perillós i l'accés a l'edifici és un sorral impracticable amb cadira.* ”

Seguida d'aquesta categoria, de nou consta en segona posició les vulneracions relacionades amb la **mobilitat dins del col·legi electoral (29%)**. De poc serveix que es pugui accedir a les instal·lacions si una vegada dins no pots exercir el teu vot sense entrebancs. Se'ns ha reportat, majoritàriament, que els cartells estan massa alts i no són accessibles per a tothom i les cabines no disposen de suficient espai per a cadires de rodes.

“ *L'espai per passar era molt justet. I, a sobre, no arribava a veure on estava ubicada la meva mesa. Havien penjat el paper massa alt.* ”

En tercera posició, amb un **18%**, se situen les vulneracions causades per la **manca d'empatia i formació en atenció a la diversitat**, tant dins del col·legi electoral com en la participació d'altres esferes en la vida pública. Un dels casos més greus recollits en aquest àmbit és el d'una dona jove amb discapacitat física que va ser entrevistada per a un reportatge a una televisió catalana i se la va pressionar a sortir utilitzant la cadira de rodes (tot i que la dona pot moure's per si sola) i a ser gravada en tot moment al costat de la seva parella sense discapacitat. Invalidar la persona que tens davant i no mostrar altres realitats a la pantalla (discapacitat física no només significa ser una persona usuària de cadira de rodes) no és fer periodisme amb responsabilitat, sinó vulnerar drets incidint públicament de manera errònia.

“ *Vaig haver de demanar diverses vegades als observadors polítics que s'apartessin per poder triar la papereta. Estava esperant i no es van adonar que no hi podia accedir.* ”

I el **12%** restant correspon a la **soledat no desitjada**. És el primer any que es fa visible en el Radar ECOM aquesta realitat que viuen moltes persones amb discapacitat física i/o orgànica. No és un problema nou, sinó una situació que ja es ve reiterant, però poques persones s'atreveixen a manifestar-ho perquè, segons ens traslladen, senten vergonya quan admeten sentir-se soles.

Diries que les eleccions són per a tothom o només per a aquelles persones que gaudeixen de bona salut?

No vaig poder anar a votar perquè just aquell dia tenia molt de dolor. I ja no estava a temps a votar per correu. Per què no poden habilitar altres sistemes (com el vot per mòbil...) amb tanta nova tecnologia que hi ha? No sé amb antelació com em trobaré, la meva malaltia és així! També tinc dret a votar!

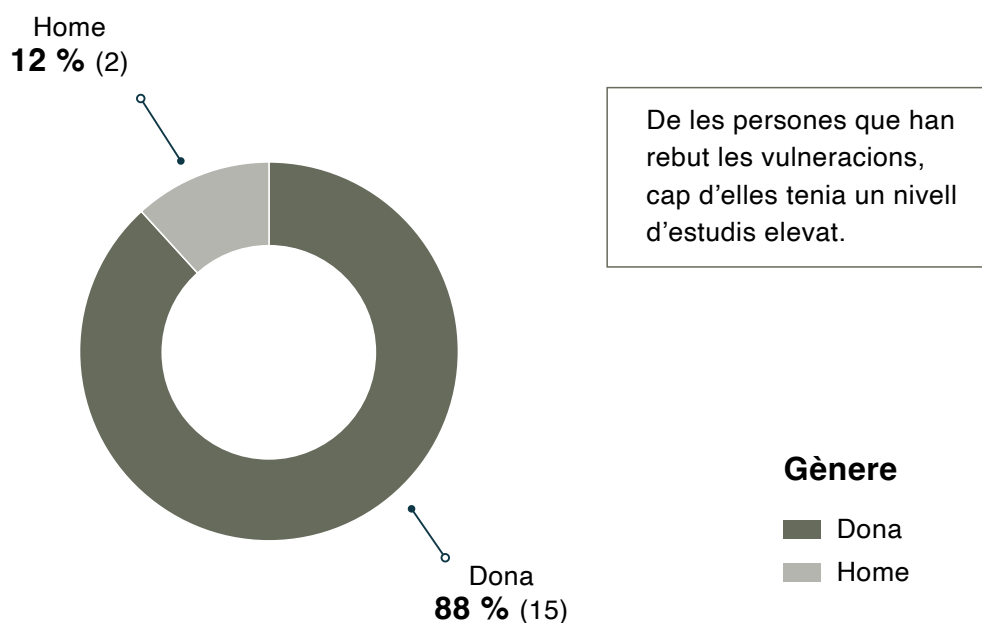
— Home, 35 anys

Qui ha vulnerat i a on?

El principal agent vulnerador ha estat l'Administració local, amb el 71%. I el 94% són les vulneracions produïdes en oficines públiques d'atenció a la ciutadania i serveis públics, incloent-hi els col·legis electorals.

Qui ha rebut la vulneració?

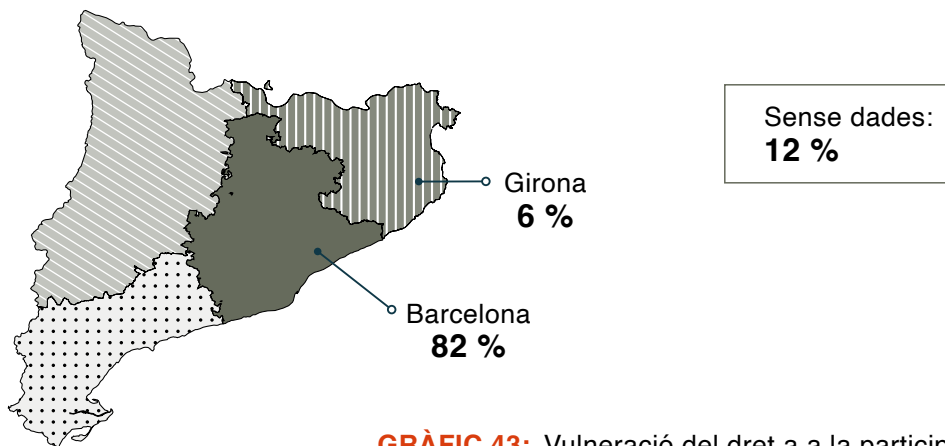
A diferència del 2023, on tant homes com dones rebien el mateix percentatge, al 2024 **les dones superen el 80%**. El 12% restant és referent a vulneracions rebudes per homes.

GRÀFIC 42: Vulneració del dret a la participació en la vida política i pública per gènere

Territori

Més del 80% de les vulneracions del dret a la participació en la vida política i pública s'han identificat a la **província de Barcelona**. Girona recull un 6% (l'any 2023 no se'n va identificar cap). No se'ns han traslladat vulneracions a les províncies de Lleida i Tarragona.

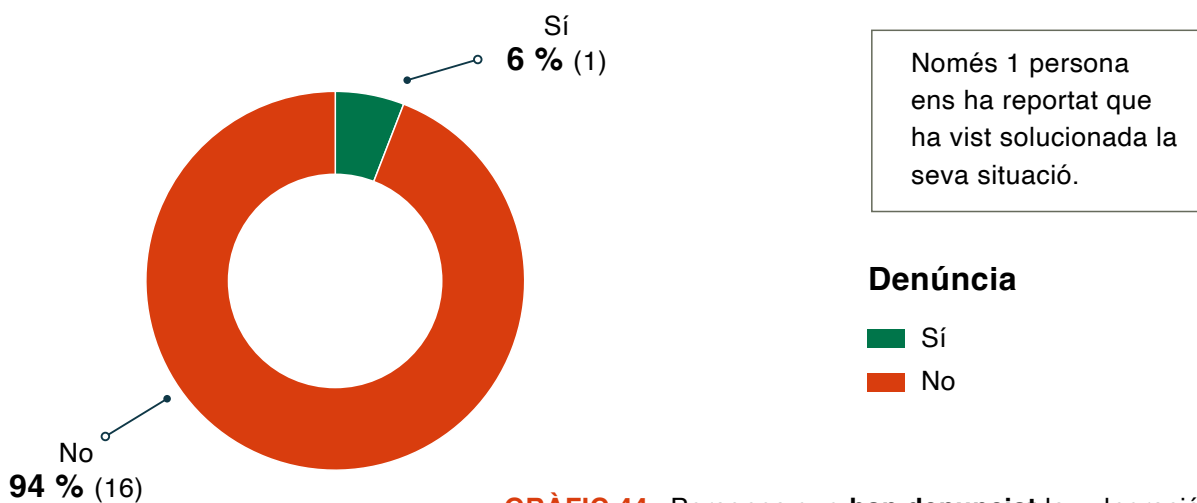

GRÀFIC 43: Vulneració del dret a la participació en la vida política i pública per **províncies** de Catalunya

S'han denunciat les vulneracions del dret a la participació en la vida política i pública?

Només tenim constància que s'hagi denunciat 1 vulneració de les 17 identificades, la qual cosa suposa 19 punts menys que al 2023.

GRÀFIC 44: Persones que **han denunciat** la vulneració del dret a la participació en la vida política i pública

On es pot trobar més informació?

- ▶ Nota de premsa sobre l'enquesta que va llançar ECOM per detectar possibles incidències i vulneracions de drets rebudes per les persones amb discapacitat física i/o orgànica durant la jornada electoral. **Vegeu el PDF**
- ▶ Notícia d'ECOM sobre l'enquesta que es va llançar per detectar possibles incidències i vulneracions de drets en les eleccions del 9J. Si has rebut alguna vulneració, digue'ns-ho! **Vegeu la notícia**

3.

LA INFRADENÚNCIA I LES SEVES CAUSES

3. La infradenúncia i les seves causes

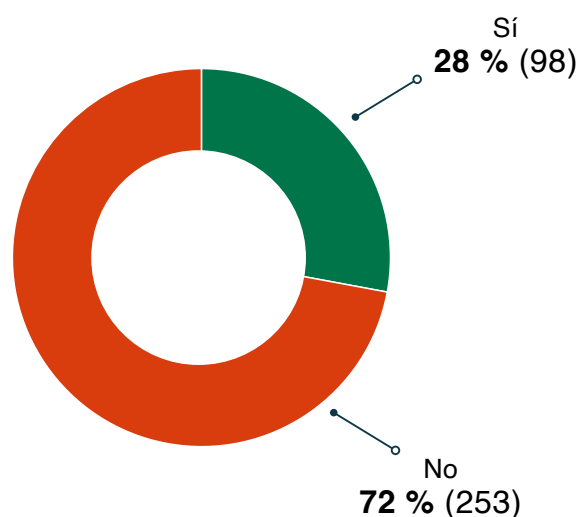
La infradenúncia continua sent un problema que invisibilitza les vulneracions que reben les persones amb discapacitat física i/o orgànica. **La no denúncia de les situacions de discriminació i de les vulneracions de drets suposa una trava per identificar totes les persones amb discapacitat que no veuen reconeguts els seus drets**, així com determinar els llocs on es produeixen aquestes vulneracions i quins són els principals agents vulneradors.

Així mateix, sense la denúncia és molt difícil visibilitzar i conscienciar sobre les vulneracions i discriminacions que reben les persones amb discapacitat i **establir polítiques preventives que permetin fer-hi front**.

S'han denunciat les 352 vulneracions rebudes?

De les 352 vulneracions identificades el 2024, **253 vulneracions no van ser denunciades, en contraposició a 98 que sí que ho van ser** (n'hi ha 1 de la qual no disposem d'aquesta dada).

Per tant, si tenim en compte únicament el nombre de les persones de les quals sabem si van presentar o no una denúncia, podem dir que **el 72% de les vulneracions no es van denunciar**:

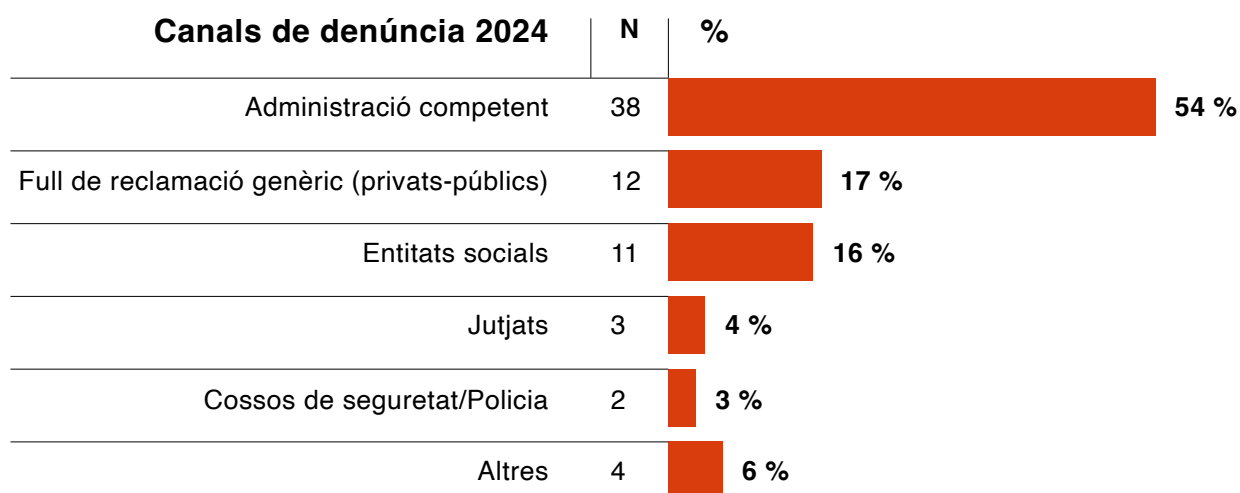

“ No paràriem mai de fer queixes, perquè vivim una vulneració constant dels nostres drets. I quan en fas, no tens resposta. ”

GRÀFIC 45: Infradenúncies de vulneracions denunciades

3. La infradenúncia i les seves causes

En relació amb els canals utilitzats per les persones que sí que han denunciat, s'observa que, d'aquells dels quals disposem especificació (70), més del 50% ho van fer a través de l'administració competent.

GRÀFIC 46: Canals de denúncia utilitzats

3. La infradenúncia i les seves causes

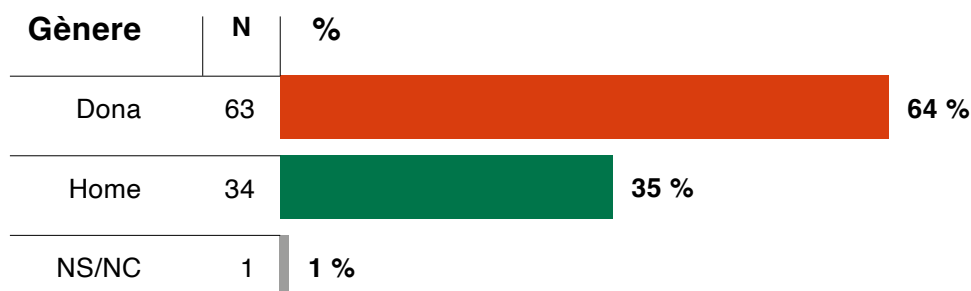
Qui ha denunciat i qui no?

A continuació, hem analitzat el perfil de les persones que han denunciat una vulneració de drets i el de les que no ho han fet. Per fer-ho, hem desglossat per separat les quatre variables de què disposem: gènere, edat, nivell d'estudis i província de procedència.

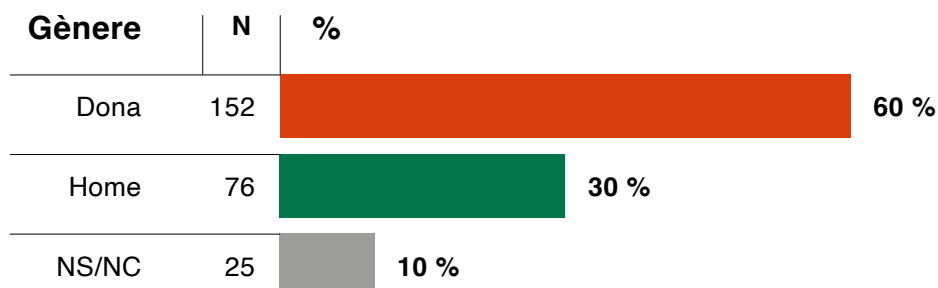
La infradenúncia per gènere

Partint de les 98 vulneracions que sí han estat denunciades, **les dones són les que han denunciat més, amb un 64%** respecte als homes, que ho han fet en un 35%. A diferència dels últims dos anys, però, de les 253 vulneracions no denunciades també són les dones les que presenten un percentatge més elevat d'infradenúncia, que se situa en el 60%.

Sí han denunciat:

No denunciat:

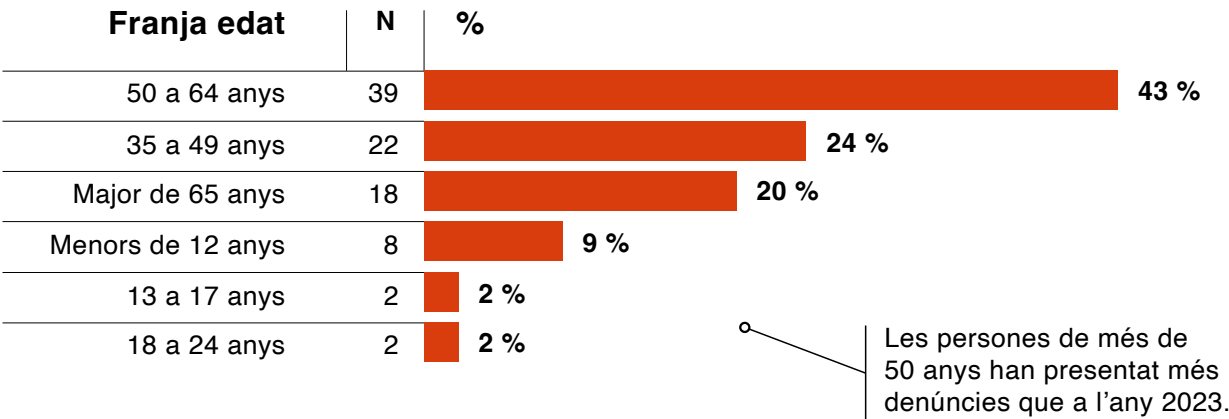
GRÀFIC 47 i 48: La infradenúncia per gènere

3. La infradenúncia i les seves causes

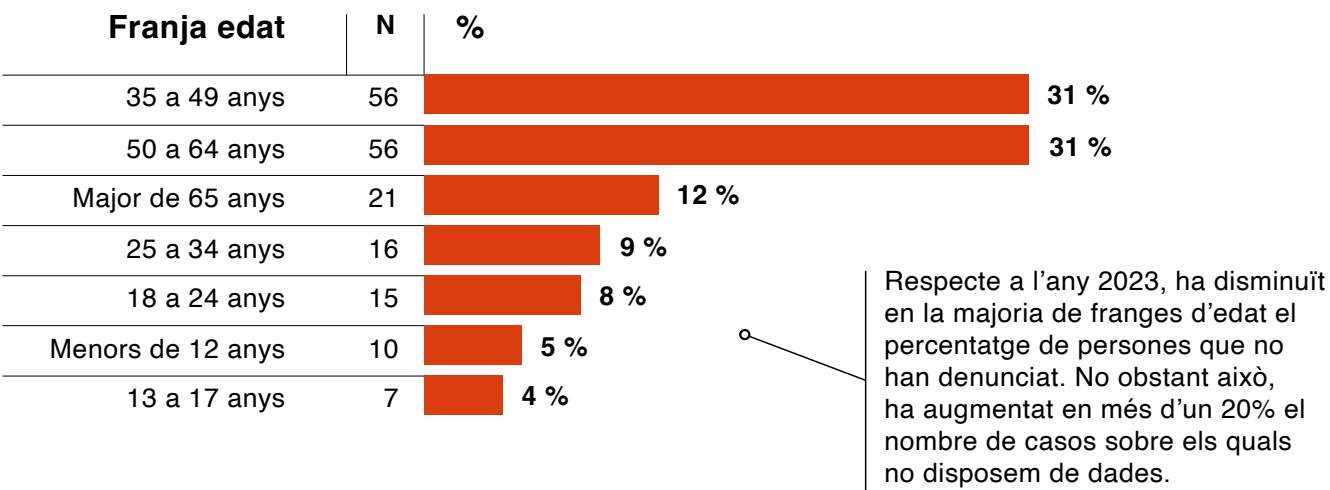
La infradenúncia per edat

De les 98 vulneracions denunciades, observem que **la majoria de persones que han denunciat i han indicat la seva edat (91) se situen en la franja d'edat d'entre 50 i 64 anys (43%)**:

Sí han denunciat:

No han denunciat:

GRÀFIC 49 i 50: La infradenúncia per edat

3. La infradenúncia i les seves causes

La infradenúncia per nivell d'estudis

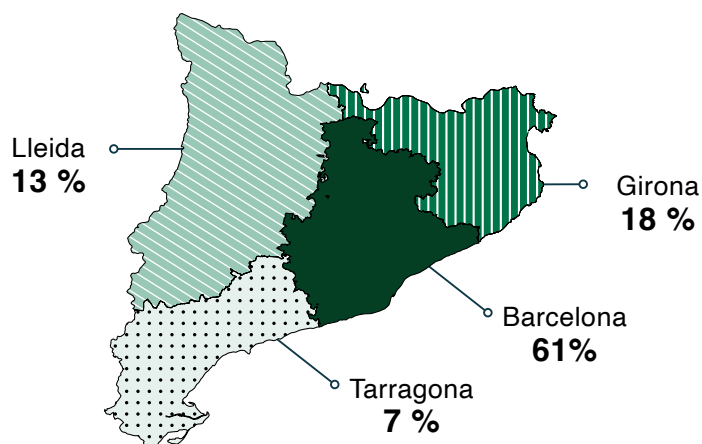
Referent al nivell d'estudis de la persona que ha rebut una vulneració, s'ha observat com més del 40% de persones amb alts nivells educatius han denunciat. Aquest fet entra en contraposició amb les dades obtingudes l'any anterior, on aquest grup, que engloba les persones que han cursat llicenciatura o grau universitari juntament amb les que han finalitzat un postgrau, màster o doctorat, presentava un elevat percentatge de no denúncia. D'aquesta manera, es reprèn **la conjunció sobre el fet que les persones amb alts nivells educatius denuncien més perquè disposen de més coneixements sobre els drets i podien detectar amb més facilitat les vulneracions.**

D'altra banda, en coherència amb el que s'ha esmentat, s'observa que, de les 91 persones que han especificat el seu nivell d'estudis, **més del 50% de les que no han denunciat no han cursat estudis superiors.**

La infradenúncia per procedència

Pel que fa a l'àmbit geogràfic, com l'any anterior, **Barcelona és la província que encapçala un percentatge més elevat de persones que han denunciat la vulneració que han rebut:**

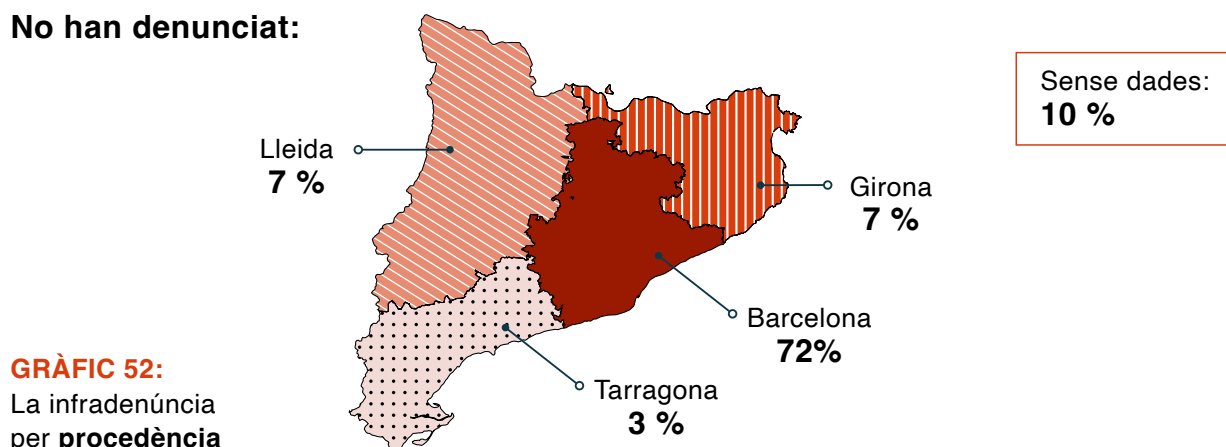
Sí han denunciat:

GRÀFIC 51: La infradenúncia per procedència

3. La infradenúncia i les seves causes

No han denunciat:

Si analitzem quines han estat les províncies que més i menys han denunciat, comprovem que aquest 2024 el nombre de persones que no han denunciat ha superat les que ho han fet en el cas de totes les províncies, a excepció de Girona, on han estat el mateix nombre (18).

Què ha motivat la infradenúncia?

Les causes per les quals una persona receptora d'una vulneració ha decidit no denunciar-la han estat diverses. En aquest cas, l'enquesta de vulneracions ens permetia identificar els motius que portaven les persones amb discapacitat a no actuar per defensar els seus drets. Igual que l'any passat, s'ha previst la possibilitat que hi hagi més d'un motiu:

Causas de no denúncia	N	%
No serveix per a res	53	68 %
Procés de denúncia complicat	11	14 %
Falta de temps	7	9 %
Per por	5	6 %
Per evitar molèsties	2	3 %

“ Sovint ho veig només com un problema meu, personal, i no sé on anar per fer valer els meus drets. ”

GRÀFIC 53: Causes de la infradenúncia

3. La infradenúncia i les seves causes

Respecte a les 253 vulneracions que no es van denunciar durant el 2024, d'aquelles que coneixem els motius pels quals no es va fer (78), **més del 65% de les persones van manifestar que no ho van fer perquè no servia per a res** (sigui com a únic motiu o sumat a altres causes, tal com es detalla a la taula superior). De manera que, per quart any consecutiu, aquest ha estat el principal motiu de la no denúncia. Alertem, per tant, que s'aferma la tendència a aquesta desafecció amb el sistema de denúncia, possiblement per experiències anteriors viscudes (directament o indirectament) de manera no satisfactòria.

“ Penso que denunciar no serveix per a res, però s’ha de fer. ”

“ El tracte amb els veïns és molt complicat des que vaig denunciar la comunitat de propietaris per poder tenir un habitatge accessible. ”

4.

CONCLUSIONS I REPTES

4. Conclusions i reptes

Les 352 noves vulneracions recollides al **RADAR ecom** 2024 visibilitzen que durant el 2024:

- El dret més vulnerat ha estat el **dret a la mobilitat i el transport**, amb un **18%**.

- El **principal agent vulnerador** ha estat l'**Administració pública**, amb un **75%**.

- Les **dones**, amb un **61%**, són el **gènere que ha rebut més vulneracions**.

- La **província de Barcelona**, amb un **69%**, és la que recull més vulneracions

Només s'han denunciat 98 vulneracions.

El principal motiu d'infradenúncia és la creença que denunciar no serveix per a res.

4. Conclusions i reptes

Durant el 2024, hem recollit 352 noves vulneracions dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica rebudes per 279 persones. Només 98 van ser denunciades, i el motiu principal d'infradenúncia és la creença que denunciar no serveix per a res.

Concretament, el dret més vulnerat durant el 2024 ha estat el **dret a la mobilitat i al transport** (18%), seguit del **dret a l'accessibilitat** (16%) i el **dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat** (14%). El principal agent vulnerador ha estat l'Administració pública (75%), i les dones (61%) són les que han rebut més vulneracions. Pel que fa al territori, la província de Barcelona, amb el 69%, és la que recull un percentatge més elevat de vulneracions.

D'aquesta manera, els resultats del **RADAR ecom** 2024 evidencien un cop més com, malauradament, la vulneració de drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica és una problemàtica que persisteix.

A més, cal tenir en compte que una mateixa persona sovint veu vulnerat diversos drets de manera simultània. Per exemple, la falta d'accés a un habitatge accessible, assequible i amb suports necessaris implica la vulneració del dret a l'habitatge, del dret d'accessibilitat, així com del dret a viure de manera independent i a ser inclòs en la comunitat. La interconnexió de les diferents esferes de la vida d'una persona fa que l'afectació en una d'elles repercuteixi en la resta. Per tant, aquests fets no són aïllats i generalment succeeixen en situacions quotidianes.

Tot això provoca que la superació constant de barreres físiques i socials esdevingui una experiència habitual que s'acaba normalitzant, i alhora genera un sentiment d'esgotament. Aquests factors, juntament amb la percepció que denunciar no serveix de res, contribueixen a explicar l'alta infradenúncia detectada.

4. Conclusions i reptes

D'aquesta manera, per garantir l'exercici real i efectiu dels drets de les persones amb discapacitat física i/o orgànica, és imprescindible la implicació conjunta de les entitats socials, les administracions, el sector privat i la societat en general. Només a través d'aquests esforços conjunts es podrà avançar cap a un model centrat en la persona que no deixi a ningú enrere i que atorgui els drets i la participació reconeguts jurídicament, aconseguint així la plena igualtat respecte a la resta de la població.

Arran de les 352 vulneracions detectades i registrades per ECOM durant el 2024 i essent conscients que n'hi ha moltes altres que no s'arriben a comptabilitzar i visibilitzar, cal apostar per uns **reptes transversals**:

- **Seguim reivindicant la necessitat de dissenyar polítiques públiques que integrin una perspectiva de diversitat i amb una mirada interseccional.** Tenint en compte que el 75% dels casos identificats assenyalen l'Administració pública com a principal agent vulnerador i que aquestes situacions s'han produït majoritàriament en l'àmbit públic (espais i instal·lacions públiques), la prevenció de futures vulneracions de drets passa perquè la discapacitat s'incorpori de manera transversal en tots els àmbits.
- **És necessari que es garanteixi l'execució efectiva de la legislació relacionada amb els drets de les persones amb discapacitat** per tal d'assolir la igualtat de tracte i eliminar qualsevol forma de discriminació. Així mateix, és imprescindible preveure mecanismes sancionadors eficaços en els casos d'incompliment legal, així com impulsar mesures de caràcter reparador i restauratiu.
- Per donar resposta a les necessitats de les persones que es troben en risc d'exclusió social, com ocorre amb una àmplia part de les persones amb discapacitat física i/o orgànica, **és imprescindible incrementar els pressupostos destinats a les polítiques socials per als propers anys.**

4. Conclusions i reptes

- En relació amb les **polítiques de gènere, és fonamental promoure polítiques amb un enfocament transversal que tinguin en consideració les necessitats, demandes i especificitats de les dones i les nenes amb discapacitat**. Així mateix, cal incorporar indicadors desagregats per sexe i discapacitat en la recollida de dades per avaluar l'impacte real de les actuacions sobre aquest col·lectiu i garantir la protecció i promoció efectiva dels seus drets.
- **El disseny, desenvolupament i implementació de les polítiques i estratègies públiques ha de comptar amb la participació activa de les persones amb discapacitat física i/o orgànica, així com de les entitats que les representen**. La seva participació és essencial per assegurar que les actuacions adoptades responguin de manera efectiva a les seves necessitats i drets.

Sumats a aquests reptes transversals, n'hi ha altres de més concrets per a cada un dels àmbits analitzats al **RADAR ecom** 2024, que a continuació desglossem juntament amb les dades més rellevants de cada dret i la trava de la infradenúncia:

Dret a la mobilitat i al transport

18 %

dels casos identificats

El **57%** de les vulneracions estan vinculades als **problemes d'accés a la xarxa de transport**.

El **principal agent vulnerador** ha estat l'**Administració local** amb un **38%**.

Aquestes vulneracions s'han produït majoritàriament (**44 vulneracions** de les 65 detectades) **a les estacions o mitjans de transport públic**. Englobem dins d'aquest concepte els operadors privats (incloent-hi transport interurbà i taxi) que presten un servei públic.

El **72%** de les vulneracions les han rebut les **dones** amb discapacitat física i/o orgànica.

La **província** de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat **Barcelona (més del 60%)**.

Reptes

Vetllar pel desenvolupament d'un **sistema de transport accessible, assequible i sostenible a tot el territori**.

Garantir la connexió i accessibilitat integral dels diferents elements del sistema de transport (informació, serveis, estacions, parades, vehicles, sistemes de validació...), així com el seu manteniment.

Implementar una tarifació social integrada del transport públic a Catalunya.

Procurar el bon ús i la disponibilitat dels aparcaments reservats, així com facilitar-hi l'accés.

Sensibilitzar i formar en atenció a la diversitat als diferents agents implicats, públics i privats, i a la societat en general.

4. Conclusions i reptes

**“ El tren para i has d’anar ràpid a
buscar la porta que sigui accessible.
Jo no puc córrer. ”**

**“ Quan vaig amb autobús o metro,
no em cedeixen el lloc dels seients
reservats. Sempre soc jo qui he
de dir a les persones que tinc una
discapacitat i que necessito seure. ”**

Dret a l'accessibilitat

16 %

dels casos identificats

Les vulneracions en l'àmbit d'**urbanisme i espais públics** presenten la categoria amb el percentatge més elevat, un **36%**.

L'Administració local és el principal agent vulnerador, amb un 76%.

Més del 70% de les vulneracions s'han produït als **espais públics**.

El **64%** de les vulneracions corresponen a **dones** amb discapacitat física i/o orgànica.

La **província** on s'han identificat més vulneracions ha estat **Barcelona (un 52%)**.

Reptes

Assegurar la correcta implementació del Decret 209/2023, que aprova el Codi d'accessibilitat de Catalunya, especialment en l'àmbit local, promovent alhora la participació del tercer sector en el seu desenvolupament.

Garantir l'accessibilitat des d'una perspectiva transversal, implementant els criteris d'accessibilitat universal d'acord amb els estàndards i paràmetres legalment establerts, i **en coordinació amb tots els plans sectorials** (accessibilitat, mobilitat, habitatge, lleure, cultura...).

Sensibilitzar i promoure el coneixement respecte a la discapacitat a través del **treball conjunt dels diferents agents implicats**, així com garantir una atenció integral basada en la diversitat i perspectiva interseccional.

4. Conclusions i reptes

- “ És una cosa que acabes normalitzant. Els espais públics no estan adaptats ni les infraestructures permeten que siguis autònoma a l'hora de fer la teva vida. Manca de rampes, d'aparcament per a persones amb mobilitat reduïda, banys amb escales, teatres on a les places reservades no es veu ni l'escenari, platges on no et pots banyar..., la llista és eterna. ”**
- “ Al meu barri, la Sagrada Família, (...) quan canvien d'activitat o fan reformes no adapten els espais. No sé qui dona els permisos, però ningú els posa traves tot i no complir amb l'accessibilitat. ”**
- “ Volia anar a un concert, però com que l'edifici no tenia ascensor no vaig poder anar-hi. ”**

Dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat

14 %

dels casos identificats

El **94%** de les vulneracions detectades estan relacionades amb la **manca de recursos per a la vida independent**.

L'**Administració autonòmica** ha estat el **principal agent vulnerador**, amb un **88%**.

El **90%** d'aquestes vulneracions s'han produït en **oficines públiques d'atenció a la ciutadania i serveis públics**, que engloben tant les presencials com les plataformes virtuals.

El **51%** de les vulneracions les han rebut **dones** amb discapacitat física i/o orgànica.

La **província de Barcelona** és on es recullen més vulneracions, amb un **69%**.

Reptes

Promoure l'exercici del dret a viure de manera independent a través d'un **model d'atenció comunitària centrat en la persona**, assegurant l'accés als suports necessaris per al desenvolupament d'un projecte de vida propi.

Aprovar el decret que ha de regular l'assistència personal a Catalunya, de manera que pugui garantir el dret a la vida independent de les persones amb discapacitat física i/o orgànica de Catalunya.

Implementar la figura de l'assistent personal a escala estatal, d'acord amb els principis establerts per la Convenció, especialment respecte al reconeixement del nombre d'hores necessàries perquè la persona pugui desenvolupar una vida independent, sense requerir copagament.

Redefinir l'enfocament del model formatiu de l'assistent personal, basant-se en el model de 50 hores establert pel Comitè Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat (CERMI) i situant a la persona amb discapacitat com a agent principal en la formació.

4. Conclusions i reptes

“ Abans parlaven amb mi, però des que vaig amb cadira de rodes m’he tornat invisible. No em parlen a mi, sinó al meu acompanyant. ”

“ Moltes persones no saben que existeix la figura de l’assistent personal. A internet sembla que tenim molta informació però està compartimentada; realment la informació no és accessible. ”

Dret a un nivell de vida adequat i protecció social

12%

dels casos identificats

El **46%** de les vulneracions identificades es vinculen a **traves burocràtiques i temps per accedir a ajuts**.

El **principal agent vulnerador** ha estat l'**Administració autonòmica**, amb un **78%**.

El **100%** de les vulneracions s'han produït en **oficines d'atenció al públic i serveis públics**.

Les **dones** han rebut el **59%** de les vulneracions.

La **província** de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat **Barcelona (83%)**.

Reptes

Fomentar un model d'atenció centrat en la persona, redefinint alhora l'actual Cartera de Serveis Socials, per tal que l'administració esdevingui accessible, propera i orientada a garantir la protecció social.

Vetllar perquè els trasllats autonòmics no interrompin les prestacions, assegurant alhora una comunicació efectiva sobre la seva situació a les persones afectades.

Tenir present el greuge econòmic comparatiu de cost de vida de les persones amb discapacitat en la disposició de les prestacions i ajudes dirigides a les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

Disminuir el temps d'espera en els procediments de reconeixement i revisió del grau de discapacitat, així com en les avaluacions relacionades amb la situació de dependència.

4. Conclusions i reptes

“ Per aconseguir presentar els papers per a una ajuda tècnica, he hagut de fer deu desplaçaments. Encara no ho he resolt, perquè o bé falta un segell o bé una dada o bé una signatura i no hi ha la possibilitat de fer-ho en línia. El disbarat de la burocràcia. ”

“ Les persones amb aquesta discapacitat vivim una exclusió total i molt dura per part dels serveis sanitaris i socials. ”

Dret a l'habitatge

10 %

dels casos identificats

L'**accés a l'habitatge** és la categoria que ha recollit més vulneracions (**56%**), seguida dels problemes amb la comunitat de veïns (**32%**).

L' **Administració autonòmica** (amb un **53%**) ha estat el principal agent vulnerador.

D'aquí que el **62%** de les vulneracions s'hagin produït a les **oficines públiques d'atenció al públic i serveis públics**, englobant tant les físiques com les plataformes virtuals.

Tant homes com dones presenten el mateix percentatge de vulneracions rebudes, el **47%**.

La **província de Catalunya** on s'han identificat més vulneracions ha estat **Barcelona** (el **79 %**).

Reptes

Introduir una mirada inclusiva i interseccional a les mesures i polítiques implementades per resoldre el problema d'accés a l'habitatge.

Augmentar l'oferta d'habitatges accessibles i amb suports, així com continuar impulsant el mercat social de l'habitatge en col·laboració publicocomunitària amb entitats del tercer sector sense afany de lucre per a la construcció, gestió /o seguiment del parc d'habitatge.

Fomentar i vetllar perquè les comunitats de veïns siguin coneixedores de la normativa vigent en matèria d'accessibilitat, promovent la realització de les obres necessàries per a la mobilitat de tot el veïnat per les zones comunes.

Continuar fomentat la inclusió dels centres residencials dins la comunitat per assegurar la participació de les persones residents en entorns socials i comunitaris.

“ Quan es tracta de fer accessibles les entrades d’alguns edificis, sovint es generen conflictes amb els veïns. Moltes persones no volen fer adaptacions, i això crea un ambient de poca sensibilització. ”

“ No trobo habitatge adaptat assequible. ”

Dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives

9 %

dels casos identificats

Les **activitats no inclusives** és la categoria que presenta més vulneracions, amb un **58%**.

El **principal agent vulnerador** ha estat l'**Administració local**, amb un 45%.

Als **centres de lleure, culturals i esportius públics (48%)** és on s'han produït més vulneracions.

Les **dones** han rebut el **45%** de les vulneracions, mentre que els homes un 32%.

La **província** on s'han identificat més vulneracions ha estat **Barcelona (61%)**.

Reptes

Assegurar el compliment de la normativa vigent en matèria d'accessibilitat i igualtat d'oportunitats per a les persones amb discapacitat en les instal·lacions culturals, esportives i turístiques.

Garantir la participació de les persones amb discapacitat en activitats d'esport, d'oci i de lleure, tant en el seu disseny i organització com en el seu gaudiment, garantint els recursos i suports necessaris.

Promoure que tots els agents involucrats en l'organització i execució d'activitats culturals, esportives, de lleure, turístiques i d'altres d'atenció directa rebin formació en l'atenció a la diversitat.

4. Conclusions i reptes

- “ Volíem presentar una obra de teatre per les Terres de l'Ebre. Els actors tenim discapacitat. Només vam aconseguir tres espais accessibles per interpretar-la. ”**
- “ Fora del TNC, al bosc lumínic, vaig queixar-me perquè hi havia molta cua. El personal de l'entrada va dir que no veia que tingués cap problema, que em veia bona mobilitat. No em va deixar seure ni avançar en la cua. Em vaig sentir qüestionada. ”**
- “ Hi ha espais reservats al cinema que fan baixada. Com t'aguanten amb la cadira de rodes? ”**

Dret al treball

8 %

dels casos identificats

La **discriminació laboral** recull el **66%** de les vulneracions.

El **principal agent vulnerador** ha estat el **personal de l'empresa privada** amb el 69%.

El **76%** de les vulneracions s'han produït als **llocs de feina**.

El **69%** del total de les vulneracions corresponen a **dones** amb discapacitat física i/o orgànica.

La **província** de Catalunya on s'han identificat més vulneracions ha estat **Barcelona**, amb el **72%**.

Reptes

Generar llocs de treball dignes examinant les actuals polítiques públiques per a la incorporació de les persones amb discapacitat física i/o orgànica a l'empresa ordinària, tot expandint els criteris d'ajuts autonòmics destinats a fomentar la contractació.

Implementar mesures per tal que totes les empreses que hi estan obligades compleixin amb la quota legal de reserva del 2% de persones amb discapacitat.

Revisar el sistema vigent de prestacions socials i de la Seguretat Social per evitar les incompatibilitats entre aquestes i l'ocupació formal.

Promoure la sensibilització i la formació en diversitat dins de l'empresa privada i la societat en general, amb l'objectiu d'eliminar les pràctiques discriminatòries del personal directiu i de les companyes i companys de feina envers les persones amb discapacitat física i/o orgànica.

4. Conclusions i reptes

“ Cal molta sensibilització en l'àmbit laboral. A mi em costa que a la feina vulguin escoltar què tinc per adaptar-me bé el lloc de treball. ”

“ Tinc molta dificultat per aconseguir una cita amb el SEPE, amb el risc que suposa de perdre la prestació. ”

Dret a l'educació

5 %

dels casos identificats

La categoria referent als **recursos d'acompanyament a l'alumnat** recull el percentatge del **53%**.

El principal agent **vulnerador** ha estat l'**Administració autonòmica**, amb un **84%**.

El **95%** les vulneracions detectades s'han produït en **centres educatius públics o concertats**.

Les **nenes i dones** són les que han rebut més **vulneracions (63%)**.

La **província de Catalunya** on s'han identificat més vulneracions ha estat **Barcelona (95%)**.

Reptes

- ✓ **Fer efectiva la implementació i el desenvolupament íntegre del Decret 150/2017**, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu i inclusiu.
- ✓ **Preveure, dins les mesures d'inclusió del sistema educatiu, la garantia de la igualtat efectiva fora de l'entorn estrictament acadèmic** (com ara en els serveis de menjador i en el lleure educatiu) i **assegurar l'accés al servei de personal vetllador** (també en els estudis no reglats i no obligatoris).
- ✓ **Potenciar el rol dels Centres d'Educació Especial Proveïdors de Serveis i Recursos (CEEPSIR)** i el suport especialitzat que aquests ofereixen als centres ordinaris.
- ✓ **Acompanyar i formar l'equip docent i el personal d'atenció directa en metodologies d'atenció a la diversitat**.
- ✓ **Establir indicadors que permetin avaluar el sistema educatiu i com es gestionen els recursos** de manera que es garanteixi l'accessibilitat universal a tots els centres educatius de Catalunya.

4. Conclusions i reptes

“ Una vegada acabada l’ESO (...) i passes a educació no obligatòria, no hi ha vetlladors ni cap servei públic que pugui cobrir les meves necessitats. ”

“ Aquest any hi ha tres infants de la nostra escola que podrien no anar de colònies per falta de recursos per garantir una participació inclusiva. ”

Dret a la participació en la vida política i pública

5 %

dels casos identificats

El **41%** de les vulneracions fan referència a la **manca d'accés adaptat fins a arribar al col·legi electoral**.

L'Administració local és el principal agent vulnerador, amb un 71%.

El **94%** de les vulneracions s'han produït a les **oficines públiques d'atenció a la ciutadania i serveis públics**, incloent-hi els col·legis electorals.

Les dones són les que han rebut un major nombre de vulneracions (88%).

La província de Barcelona recull el 82% de totes les vulneracions identificades a Catalunya.

Reptes

Garantir l'accessibilitat i la mobilitat als col·legis electorals tant pel que fa a l'accés a l'edifici on se celebren les jornades (paviments practicables per a cadires de rodes...) com als elements de l'interior (cartells a baixa alçada, cabines amb prou espai per a cadira de rodes...).

Formar en atenció a la diversitat els diferents agents implicats de la vida política i pública (persones que intervenen en la planificació i execució de les jornades electorals, periodistes, etc.).

“ Les cabines d’intimitat electoral no funcionen quan vas amb cadira. No t’hi pots moure a dins! ”

“ L’espai per passar era molt justet. I, a sobre, no arribava a veure on estava ubicada la meva mesa. Havien penjat el paper massa alt. ”

“ Vaig haver de demanar diverses vegades als observadors polítics que s’apartessin per poder triar la papereta. Estava esperant i no es van adonar que no hi podia accedir. ”

Dret a la salut

2 %

dels casos identificats

Les actituds discriminatòries, la manca d'espais i material sanitari adequats, així com els tractaments sanitaris no adequats presenten un mateix percentatge (29%) i constitueixen els principals motius de les vulneracions identificades.

El principal agent vulnerador del dret a la salut ha estat el personal de centres sanitaris públics (57%).

El 71% de les vulneracions recollides s'han produït a centres sanitaris públics.

El 71% del total de les vulneracions corresponen a dones amb discapacitat física i/o orgànica.

Barcelona, amb el 71%, és la província de Catalunya on s'han identificat més vulneracions.

Reptes

Assegurar l'accessibilitat de tots els equipaments sanitaris, tant estructurals com materials i procedimentals, a través de l'elaboració i compliment d'un pla d'accessibilitat.

Equiparar la discapacitat orgànica a la resta de discapacitats en els protocols i plans d'actuació de l'Administració pública.

Garantir la qualitat i l'efectivitat de les atencions sanitàries no presencials, equiparant-les a les presencials i evitant qualsevol perjudici per a les persones usuàries.

Implementar programes de formació i oferir suport en l'atenció a la diversitat a tots els agents implicats en la planificació i execució dels serveis d'atenció directa.

- “ Tinc tetraplegia. Dilluns vaig anar al centre Creu Blanca de l’avinguda Josep Tarradellas de Barcelona per fer-me una ecografia vaginal. Vaig haver de tornar a casa sense haver-me-la fet perquè al centre no tenien una grua per passar-me a la llitera ni ningú que m’hi pogués passar. El centre no va tenir cap voluntat de solucionar-ho; que havia d’anar a un altre centre, em van dir. ”**
- “ Per un mal diagnòstic i per falta de proves es van complicar els meus problemes de salut. Vaig empitjorar i em van haver d’ingressar d’urgència. ”**

Infradenúncia

Sí que s'han denunciat:

98 vulneracions

No s'han denunciat:

253 vulneracions

Qui ha denunciat?

Les **dones**, amb un **64%**, són les que més han denunciat.

La majoria de persones que han denunciat se situen a la **franja d'edat d'entre 50 i 64 anys (40%)**, seguida per un 22% de les que se situen entre els 35 i 49 anys.

El 61% de les persones que han denunciat resideixen a la província de Barcelona.

Per quin motiu no es denuncia?

De les vulneracions no denunciades de les quals coneixem el perquè, es constata que **més del 65%** de les persones no ho han fet perquè **creuen que no serveix per a res**.

Reptes

Donar a conèixer els canals i les eines per a la denúncia efectiva, i alhora ressaltar la **importància de denunciar per establir polítiques preventives que permetin fer front a les vulneracions i discriminacions**.

Assegurar que els sistemes de denúncia compleixin la seva funció proporcionant una resposta efectiva.

Garantir que els procediments de denúncia siguin eficients i accessibles.

4. Conclusions i reptes

“ No pararíem mai de fer queixes, perquè vivim una vulneració constant dels nostres drets. I quan en fas, no tens resposta. ”

“ El tracte amb els veïns és molt complicat des que vaig denunciar la comunitat de propietaris per poder tenir un habitatge accessible. ”

“ Penso que denunciar no serveix per a res, però s’ha de fer. ”

BIBLIOGRAFIA I RECURSOS D'INTERÈS

Bibliografia i notes de premsa consultades

AJUNTAMENT DE BARCELONA

Estudi sobre el greuge econòmic de les persones amb discapacitat de la ciutat de Barcelona. 2019.

Informe de l'Observatori de les Discriminacions a Barcelona any 2023. 2024.

EAPN ESPANYA

EAPN Espanya. Informes sobre l'estat de la pobresa. Seguiment de l'indicador de pobresa i exclusió social a Espanya.

ECOM

Enquesta sobre les vulneracions de drets detectades al 2024 (281 respostes, 142 vulneracions identificades). 2024.

Guia pràctica per a la defensa dels drets de les persones amb discapacitat física. 2024.

GENERALITAT DE CATALUNYA

Generalitat de Catalunya. Departament de Drets Socials. Estadística sobre el nombre de persones amb discapacitat a Catalunya l'any 2023. 2024.

INSTITUT NACIONAL D'ESTADÍSTICA

El Empleo de las personas con discapacidad (EPD). Any 2023.

Disponible a: [INEbase / Mercado laboral / Actividad, ocupación y paro / El empleo de las personas con discapacidad / Últimos datos](#)

Notes de premsa consultades (generades per ECOM el 2024)

- ECOM avisa a tots els municipis de Catalunya que amb l'aprovació del Codi d'accessibilitat estan obligats a disposar en un termini màxim de tres anys d'un Pla Municipal d'Accessibilitat, i els demana responsabilitat i empatia
 - ECOM promou l'exposició fotogràfica "Dones diverses" per conscienciar sobre les múltiples discriminacions que pateixen les dones amb discapacitat física i/o orgànica.
 - ECOM informa de la col·laboració entre la Federació ECOM i l'Associació de Promotors de Catalunya per millorar l'accés de les persones amb discapacitat als habitatges adaptats.
 - ECOM alerta que calen mesures urgents per evitar que augmenti l'exclusió social de les persones amb discapacitat física i/o orgànica en l'actual escenari socioeconòmic.
 - ECOM publica la Guia pràctica de gestió Inclusiva del voluntariat.
 - ECOM llança una enquesta per detectar possibles incidències i vulneracions de drets rebudes per les persones amb discapacitat física i/o orgànica durant la jornada electoral
- Disponibles a:
<https://www.ecom.cat/ca/actualitat/sala-de-premsa>

Notícies consultades (generades per ECOM el 2024)

- ECOM posa en marxa la segona edició del projecte “ReGeneración”, en el qual un grup de dones amb discapacitat d'arreu de l'estat s'enxarxen per treballar conjuntament per millorar l'accessibilitat als seus municipis.
- Entrada en vigor del nou Codi d'accessibilitat de Catalunya.
- ECOM elabora un document tècnic amb propostes i solucions per crear espais de joc accessible.
- ECOM dona a conèixer les novetats del nou Codi d'accessibilitat de Catalunya a les persones amb discapacitat física i/o orgànica.
- ECOM continua amb la col·laboració amb el Casal dels Infants, que vam iniciar ja fa més de vuit anys, on joves en situació de vulnerabilitat i persones amb discapacitat s'apoderen mútuament a través d'un projecte en clau d'aprenentatge servei i la temàtica de l'assistència personal.
- ECOM elabora i posa a disposició la relatoria de la jornada “Assistència personal i desinstitucionalització. Dos mandats compliment obligat de la Convenció dels Drets de les Persones amb Discapacitat”.
- Cinquanta joves del Casal dels Infants es formen en assistència personal amb la col·laboració d'ECOM i de persones cogestores del nostre servei d'assistència personal.
- ECOM posa en marxa el nou grup de treball pel dret a la mobilitat sostenible i accessible, un espai des d'on impulsar conjuntament millores en l'accessibilitat del transport públic al territori i promoure una mobilitat més sostenible i inclusiva per a tothom.
- Resultat, a través del programa INCORPORA de la Fundació la Caixa, de 238 contractes de treball per a persones amb discapacitat el 2023.
- “Alça el vol”, el nou programa d'ECOM per fomentar l'ocupació de persones vulnerables en situació d'atur.
- Emissió d'un comunicat de premsa de la Confederació del Tercer Sector Social (ECOM forma part de la seva Junta Directiva) que sol·licita que els comptes dels nous pressupostos del 2023 incorporin un mínim de 150 milions d'euros en concepte d'increment dels preus de la xarxa pública de Serveis Socials.

5. Bibliografia i recursos d'interès

- ECOM continua col·laborant amb la Diputació de Barcelona, amb la dinamització dels Espais de Millora Contínua 2023-2024 de l'àmbit de la discapacitat.
- Adhesió a l'Acord de la Societat Civil per la Reforma de l'Administració per reclamar una necessària i urgent modernització de l'Administració pública catalana.
- ECOM participa en la iniciativa Centres Cívics Inclusius reconeguda per l'Ajuntament de Barcelona com a bona pràctica en l'atenció social a la ciutadania.
- ECOM llança una enquesta per detectar possibles incidències i vulneracions de drets en les eleccions del 9J. Si has rebut alguna vulneració, digue'ns-ho!

Disponibles a:

<https://www.ecom.cat/ca/actualitat/noticies>

5. Bibliografia i recursos d'interès

Recursos audiovisuals (generats per ECOM el 2024)

- Seminari web ReGenerem-ECOMobilitza't "Accessibilitat al transport públic amb caminadors, scooter o cadiretes de posicionament".
Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=W5LmlmhPZ6Y>
- Seminari web ReGenerem-ECOMobilitza't: "Mobilitat i transport públic al món rural".
Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=6Z0YL-pLTpA>
- Seminari web ReGenerem-ECOMobilitza't: "Accessibilitat al transport públic a Catalunya".
Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=VxuY02YI-_k
- Taller d'assessorament virtual: "Reptes i oportunitats per l'habitatge accessible i assequible".
Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=0qNpwjXRAjl>
- Taller d'assessorament virtual: "Mesures clau d'habitatge en el nou Codi d'accessibilitat".
Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=HmgU1uyK8YA>
- Vídeo "El Pilotari – contacontes", el conte d'ECOM per donar a conèixer el valor de la diferència i la riquesa que aporta la diversitat.
Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=KLyVVNZ2y_E

5. Bibliografia i recursos d'interès

Publicacions (generades per ECOM el 2024)

- Document tècnic “Propostes per crear entorns de joc accessibles”.
Disponible a: https://www.ecom.cat/sites/default/files/docs/publications/cat_espais-de-joc_lf_ecom-web_compressed.pdf
- Relatoria de la jornada “Assistència personal i Desinstitucionalització. Dos mandats de compliment obligat de la Convenció dels Drets de les Persones amb Discapacitat” 2024.
Disponible a: https://www.ecom.cat/sites/default/files/images/ecom_relatoria_2024-web_1.pdf

“ ***Només amb coneixement i treball conjunt
podrem fer una societat més justa,
inclusiva i respectuosa amb
la diversitat humana.*** ”

Albert Carbonell
President d'ECOM

Consulta totes les edicions del **RADAR** ecom:

Oficines

Gran Via de les Corts Catalanes, 562, pral. 2a.
08011 Barcelona

Atenció al públic

C. Llança, 42, baixos
08015 Barcelona

Tel.: 93 451 55 50
ecom@ecom.cat

- facebook.com/ecomdiscapacitat
- x.com/ecomdisca
- youtube.com/entitatecomdiscapacitat
- instagram.com/entitatecom
- linkedin.com/entitatecom

www.ecom.cat

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Drets Socials
i Inclusió

Generalitat de Catalunya
Departament d'Igualtat
i Feminisme

Ajuntament de
Barcelona